

NED. ANTILLEN

• Saleh: Hof van Justitie moet efficiënter gaan werken p.3
• Comcabon organiseert sport tijdens vakantie school-jeugd p.15

SPORT

• Victory Boys behaalt "zwaar-bevochten zeges" p.12

JAIME SALEH
...uitzondering...

ARUBA

• Arubaans rechte vermoedt geknoei met invoer-rechten p.1
• Zaandam: Bij huidige plannen in de toekomst gebrek aan leerkrachten p.11

INTERNATIONAAL

• Zuidkoreaanse ministers in spoedberaad wegens onrust p.1

Amigoe

ZATERDAG 13 JUNI 1987

Op
fiscaal gebied
is voorlopig
geen nieuws
slecht nieuws

Nieuws in vogelvlucht

PEKING — Tienduizenden mensen zijn dakloos geworden door zware regenval in de provincie Gansu in het noordwesten van China. In de zwaar getroffen stad Jinchang zijn ongeveer 20.000 strooien huizen door overstromingen vernietigd. Het hoge water belemmert de reddingswerkzaamheden. Verkeers- en communicatie-verbindingen zijn gestremd.

WASHINGTON — Het tekort op de VS handelsbalans heeft in april 13,3 miljard dollar bedragen. Het tekort is iets kleiner dan in maart. Verder stegen de groothandels-prijzen met slechts 0,3 procent in plaats van de voorspelde 0,7 procent. De dollar steeg hierdoor ruim een cent en noteerde 2,0350 Ned. gulden tegen 2,0215 gulden donderdag. Ook de effectenbeurs reageerde op het goede nieuws. De Dow Jones Index steeg 17,60 punten tot 2.377,73. Hiermee bereikte de index zijn hoogste punt in 9 weken en kwam op een peil dat nog maar 27 punten is verwijderd van het recordniveau van ruim 2.405 punten, dat op 6 april werd bereikt.

WEST-BERLIJN — Na het bezoek van president Reagan gingen vrijdagavond groepen activisten in W-Berlijn de straat op, nadat eerdere demonstraties rond Reagans bezoek verboden waren. Vier betogers werden gearresteerd en 30 meegenomen voor verhoor. Met de wapenstok en traangas trad de politie op tegen de activisten, die op hun beurt met catapults stalen moeren naar de politie schoten, zo werd meegedeeld.

MOSKOU — Tass heeft negatief gereageerd op het NAVO-besluit van vrijdag om de dubbele nulpoliteit aan te vaarden. Tass noemde de aanvaarding "een bescheiden stap in de richting van ontwapening", maar bekritiseerde het besluit dat W-Duitsland de Pershing 1A mag behouden. Volgens Tass zal het hierdoor mogelijk worden een accord voor de verwijdering van raketten voor de korte afstand te bereiken.

WASHINGTON — Het VS leger heeft de aanklacht wegens spionage tegen een van de bewakers van de VS ambassade in Moskou laten vallen, zo hebben functionarissen van het Pentagon verklaard. De 21-jarige Bracy werd ervan verdacht agenten van de KGB te hebben toegelaten tot het ambassadegebouw. Hij is vrijgelaten wegens gebrek aan bewijs. Aanvankelijk bekende Bracy, maar later trok hij zijn verklaring in. Van de 4 mariniers die in verband met het spionage-schandaal werden aangehouden zijn er nu 2 vrijgelaten. Tegen de andere 2 loopt nog een onderzoek.

MOSKOU — SU-leider Gorbatsjov heeft hervormingen van het economisch beleid in zijn land aangekondigd. Eind juni zal het centrale comité van de communistische partij zich over de plannen buigen. De nagestreefde hervormingen hebben vooral betrekking op een grotere vrijheid voor de ondernemingen. Een probleem is hoe het centralisme van de SU-staat verboden kan worden met deze initiatieven, aldus Gorbatsjov.

NAIROBI — Greenpeace is een campagne begonnen tegen de productie van chemische bestrijdingsmiddelen en zal schepen blokkeren die vanuit W-Europa met deze producten naar de Derde Wereld vertrekken. Volgens de Wereld Gezondheidsorganisatie worden jaarlijks 500.000 mensen in de wereld getroffen door vergiftiging door chemische bestrijdingsmiddelen en overlijden 10.000 mensen die ermee in aanraking zijn gekomen, voornamelijk boeren uit de Derde wereld. Greenpeace stelt dat deze producten speciaal voor de ontwikkelingslanden geproduceerd worden, terwijl ze in de Westerse landen verboden zijn.

PARIS — Een rechtbank in Parijs heeft vandaag een lid van de extreemlinkse terreurgroep Action Directe veroordeeld tot levenslange gevangenisstraf wegens de moord op 2 politie-agenten. Schieders medeverdachte Halfen kreeg 10 jaar gevangenisstraf.

BEIRUT — De in een helikopter verborgen bom die vorige week eind maakte aan het leven van de Libanese premier Karami is op een legerbasis onder de stoel van het slachtoffer geplaatst. Dat heeft de broer van de premier Maan Karami, zondag bekendgemaakt. Daarbij sluit hij zich aan bij eerdere beschuldigingen van moslimleiders dat het Libanese leger en de christelijke milities verantwoordelijk zijn voor de moordaanslag. De christelijke president Gemayel wees de beschuldigingen zondag voor het eerst in het openbaar van de hand.

WILLEMSTAD — Zeer solidaire trokken de minister van Justitie, Leo Chance en de Nederlandse staatssecretaris van Justitie, mevrouw mr. Korte-van Hemel het groene kled van het herdenkings-plakkaat in de hal van het gerestaureerde en verbouwde Stadhuis.

Op de andere foto het moment waarop de Nederlandse staatssecretaris een check overhandigt aan de president van het Hof van Justitie om een mooi geschenk te kopen voor het gerestaureerde pand. Zij maakte hierbij haar verontschuldiging over het feit dat het om een geldbedrag ging, maar, zo voerde mevrouw Korte aan, het was erg moeilijk om vanuit Nederland te bepalen welk cadeau geschikt zou zijn.

De president van het Hof van Justitie leek het overigens eventjes moeilijk te hebben bij het ontvangen van een check. Dat is geen alledaagse bezigheid van de rechter, zo haastte hij zich te verklaren. Vandaar ook dat mr. Saleh het zekere voor het onzekere nam, geruchten wilde voorkomen en de check "boven tafel" in ontvangst nam.

Museum van de Amerika's

SAN JUAN — Puerto Rico is van plan een Museum van de Amerika's op te richten welk museum het centrum moet worden van cultuur- en kunst-uitingen van het hele Amerikaanse continent en waarin ook de bestaande tradities in de Amerika's bewaard zullen worden voor het nageslacht. Dit plan is gelanceerd door de directeur van het Portoricaanse cultuur-instituut, Elias Lopez Soba. Het plan is voorgelegd op de recente conferentie van de nationale organisaties voor de herdenking van het vijfde eeuwfeest van de ontdekking van Amerika, welke bijeenkomst toen werd toegesproken door koning Juan Carlos van Spanje. Het museum zal in San Juan worden gevestigd.

China wil meer handel met Ecuador drijven

QUITO — De Chinese minister van Buitenlandse zaken Wu Xueqian heeft tijdens zijn bezoek aan Ecuador de wens uitgesproken dat de handels-relaties tussen beide landen nauwer aangehaald worden. Het was voor het eerst dat een Chinese minister een bezoek aan Ecuador brengt. Hij werd onder meer ontvangen door president Leon Febers Cordero.

Volgens Peruaanse duikers

Chileense historische boot niet te bergen

LIMA — Het bij de haven van Chancay in Peru gezonken Chileense schip Covadonga kan niet meer vlot getrokken worden. Zijn positie wordt steeds slechter. Marine-duikers van Peru hebben een onderzoek ingesteld naar de toestand waarin het schip zich bevindt dat op zeventig kilometer ten noorden van de Peruaanse hoofdstad is vergaan. Dit gebeurde bijna een eeuw geleden tijdens de oorlog tussen Peru en Chili. Men had gehoopt het schip dat als historisch monument beschouwd kan worden te kunnen redden.

BEZETTERS HEBBEN KATHEDRAAL GEBARRICADEERD

Arrestatie gelast van 13 leden van oppositiepartij

Z-Korea: onrust neemt toe spoedberaad van ministers

SEOUL — Premier Lee Han-Key van Zuid-Korea heeft vandaag de ministers van zijn land die belast zijn met veiligheidszaken voor spoedberaad bijeen geroepen. De autoriteiten hebben de arrestatie gelast van 13 leden van de grootste oppositie-partij in het land, de partij voor Hereniging en Democratie (RDP). Zij worden ervan beschuldigd de felle demonstraties tegen de regering van de afgelopen week te hebben georganiseerd. Rond 350 demonstranten hebben hun toevlucht gezocht tot een kathedraal in de hoofdstad. Mogelijk krijgt de politie, die de kerk omsingeld heeft, opdracht deze binnen te gaan. De onrust in Zuid-Korea laaide weer op nadat Roh Tae-Woo werd aangewezen als opvolger van president Chun Doo Hwan.

In Seoul en talrijke andere steden zijn de afgelopen dagen massabetsingen gehouden tegen het bewind Chun. Tienduizenden demonstranten meest studenten, raakten daarbij slaags met de 58.000 man oproerpolitie die in tal van steden een oogje in het zeil moesten houden. Ruim 700 agenten en 12 studenten

Eastern gaat meer op Latijns Amerika vliegen

MIAMI — Eastern Airlines is van plan het aantal vluchten op Latijns Amerika te gaan uitbreiden. Op het ogenblik voert Eastern wekelijks 54 vluchten uit. Men wil dit aantal op 71 brengen. Men is dezer dagen begonnen met de lijn op Lima. Binnenkort volgt ook Caracas. Eastern heeft zijn zetel in Miami. Men vliegt op veertien steden in elf landen en is de maatschappij welke het meest vliegt op Midden en Zuid Amerika.

CANGAS DE ONIS — Zeven politieagenten die op zoek waren naar een 13-jarige meisje dat sinds zondag vermist werd, zijn vrijdag om het leven gekomen toen hun helikopter neerstortte in nevelig berggebied. Het ongeluk gebeurde op 430 km van Madrid.

Rechterlijke uitspraken teniet gedaan

Nieuwe bepalingen in noodtoestand verscherpen situatie in Z-Afrika

JOHANNESBURG — Met de hernieuwde afkondiging van de noodtoestand heeft de Zuidafrikaanse regering donderdag de teugels nog wat verder aangehaald. In grote trekken komen de nieuwe bepalingen van de noodtoestand overeen met het decreet waarmee een jaar geleden de noodtoestand werd ingesteld. Maar op enkele punten heeft de regering de mazen gedicht, die de afgelopen maanden waren ontstaan als gevolg van rechterlijke uitspraken. Bovendien zijn de toch al verstrekkende be-

voegdheden van leger en politie verder uitgebreid.

Terwijl Zuid-Afrika zijn tweede jaar onder de noodtoestand ینگ brak in Soweto een schietpartij uit waarbij een zwarte werd doodgeschoten en twee politiemannen gewond, zo deelde de politie mee. De politie had een huis omsingeld waarin guerrillastrijders werden vermoed. De dode is volgens de politie een "in het buitenland opgeleide terrorist". Vier mensen werden gearresteerd.

Volgens de nieuwe bepalingen van de noodtoestand mag elk lid van de veiligheids-troepen (leger en politie), ongeacht zijn rang, iemand 30 dagen in gevangenis houden zonder dat een arrestatiebevel nodig is en zonder dat een reden opgegeven hoeft te worden. Tot dusver was die periode 14 dagen. Na 30 dagen moet de detentie worden bekrachtigd door de minister van Wet en Orde, die opdracht kan geven iemand voor onbepaalde tijd vast te houden.

Wat de perscensuur betreft heeft de regering opnieuw de bepaling ingevoerd die journalisten verbiedt aanwezig te zijn bij "onrust". Het berichten over en het fotograferen of filmen van alles wat betrekking heeft op politiek geweld, en met name het optreden van leger en politie, is verboden. Deze bepaling was in april ongeldig verklaard door het hooggerechtshof van Natal en sindsdien maakten journalisten dankbaar gebruik van deze opening. Zo verschenen sinds april weer beelden van het geweld in Zuid-Afrika op buitenlandse televisie-schermen, met

name van de incidenten tijdens de spoorweg-staking en van het politie-optreden tegen de studenten van de universiteiten van Kaapstad en Johannesburg. Dat viel in verkeerde aarde in Pretoria, dat reageerde met de uitwijzing van de correspondentie van de Britse televisiestations BBC en ITN. In het nieuwe decreet is dit verbod nu juridisch degelijker geformuleerd.

Een derde verscherpte bepaling moet eveneens een gat dichten, dat was geslagen door een uitspraak van het hooggerechtshof in Johannesburg. Het hof vernietigde een decreet van het hoofd van politie, waarin alle publicaties met een positieve strekking over verboden organisaties (zoals het ANC) werden verboden. Het decreet volgde op een advertentie-campagne rond de 75ste verjaardag van het ANC, waarin werd opgeroepen tot legalisering van deze sinds 1960 verboden organisatie. Dit verbod is nu opnieuw van kracht.

Op overtreding van de bepalingen van de noodtoestand staat maximaal tien jaar gevangenisstraf en/of 20.000 rand boete. De politie arresteerde donderdag twee cameramannen van de World Television Network en een fotograaf en chauffeur van het Zuidafrikaanse dagblad The Star, die in Soweto opnamen maakten van de huisuitzetting van mensen die hun huur niet hadden betaald. Na korte tijd werden ze vrijgelaten.

Ook werden donderdag bijna 200 mensen vrijgelaten die op grond van de noodtoestand waren vastgehouden. Maar in Soweto werden negen vrijgelaten kinderen drie uur later weer gearresteerd, juist terwijl ze met hun ouders hun vrijlating vierden. "Dat is zo cynisch, gewoon ongelooflijk", zei Audrey Coleman van het steuncomité voor gevangenen. Zelf kreeg Audrey Coleman te horen dat ze geen paspoort krijgt voor een reis naar Groot-Brittannië en de Verenigde Staten. Ze was uitgenodigd door de Britse hulporganisatie Oxfam en door het Amerikaanse juristencomité voor de mensenrechten.

Op verzoek van aartsbisshop Desmond Tutu liuiden Anglicaanse kerken tien minuten lang de klokken als teken van bezorgdheid. Daarmee werd tevens een protest-campagne van twee weken tegen de noodtoestand ingeluid. Het Verenigd Democratisch Front (UDF) heeft met steun van de zwarte vakbonden deze campagne georganiseerd, maar om preventief ingrijpen van de politie te voorkomen zijn weinig bijzonderheden bekendgemaakt over de plannen. Vermoedelijk worden boycotts en stakingen voorbereid voor 16 juni, de dag waarop de scholierenopstand van Soweto in 1976 wordt herdacht.

LAGOS — De onlangs in Nigeria uitgebroken gele koorts epidemie heeft al aan minstens 330 mensen het leven gekost. De autoriteiten in Lagos vragen om meer internationale steun om de ziekte te bestrijden.

Douane-gate

Arubaanse recherche vermoedt geknoei met invoerrechten

ORANJESTAD — Douane-recherche en de recherche hebben gisteren een inval gedaan in de kantoren van het transport-bedrijf C. te Companashi. Reden hiertoe was, dat het ernstig vermoeden bestaat dat "geknoei" werd met invoerrechten. In dit verband zou een persoon — T.D. — voor verder onderzoek zijn aangehouden.

Reeds enige tijd is de douane-recherche doende met een onderzoek in te stellen naar mogelijk "ontduiking" van of "geknoei" met invoerrechten. De zaak begon te rollen toen een jongeman werd aangehouden, weliswaar voor verdovende middelen, waarbij bekend werd dat hij een

uit Miami geïmporteerde motorfiets erg goedkoop had aangeboden. Dit versterkte het douane-onderzoek, waarbinnen men reeds ontdekt had, dat bepaalde voertuigen uit Miami werden ingevoerd op Aruba zonder dat daarvoor het juiste bedrag aan invoerrechten werd betaald.

Inmiddels werden enige van deze voertuigen in beslag genomen. Het onderzoek is nu op volle toeren gekomen. Verwacht wordt dat de komende dagen nog meer aanhoudingen zullen plaats vinden en dat de door betrokken bedrijven ingevoerde en afgehandelde transporten voor Aruba aan een nauwkeurig onderzoek zullen worden onderworpen.

VEEL BELANGSTELLING VOOR OFFICIELE INGEBRUIKNEMING STADHUIS

Saleh pleit voor automatisering

Hof van Justitie moet efficiënter gaan werken

WILLEMSTAD — Alhoewel president van het Hof van Justitie, mr. Jaime Saleh het niet waagde om tijdens de plechtige bijeenkomst ter officiële ingebruikneming van het gerenoveerde en gerestaureerde raadhuis te stellen dat er een tekort aan ruimte is, verklaarde hij wel dat het nog aan het een en ander schort aan het functioneren van de rechtelijke macht op de Nederlandse Antillen. Net als in vele andere landen is er een gebrek aan efficiëntie. Daar wordt gelukkig aan gewerkt, zo bleek uit de woorden van mr. Saleh: We staan in de startblokken nu de regering accoord is gegaan met automatisering van de rechtelijke macht. Het toenemende aantal zaken moet volgens hem niet bestreden worden met de aanname van meer personeel maar door ondersteunende apparatuur.

Mocht het evenwel aan efficiëntie ontbreken, de rechtelijke macht op zowel de Nederlandse Antillen als Aruba functioneert volgens de president van het Hof van Justitie wel op een hoog niveau. En dat is iets waar de eilanden trots op mogen zijn, zo meent hij. "Goede rechtspraak is geen regel, maar meer een uitzondering", aldus de stelling van mr. Saleh die verklaarde dat de meeste landen geen democratie of goede rechtspraak kennen. Dat de Antillen en Aruba dat wel hebben, wordt volgens de president van het Hof ook erkend door de Hoge Raad in Nederland, het allerhoogste orgaan van de rechtelijke macht in het Koninkrijk der Nederlanden. Terwijl er ook veel landen zijn waar de rechtelijke macht in een zeer fraai uitzienend pand gevestigd is, gaat achter die facade vaak een situatie van onvoldoende schuil. Ook daarin vormt het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Antillen en Aruba een positieve uitzondering, aldus mr. Saleh, het gerenoveerde raadhuis herbergt hier rechtspraak op een werkelijk hoog niveau.

PERSONEELSBELEID

Toch is de president van het Hof van Justitie nog niet helemaal tevreden met de gang van zaken in het raadhuis. Zo stelde hij dat met name tijdens de verbouwing het interne management, het personeelsbeleid, enigszins in de slop is gekomen. Daar moet in de komende maanden aan gewerkt worden, aldus mr. Saleh die er bijvoorbeeld van overtuigd is dat de efficiëntie van de rechterlijke macht verbeterd kan worden. Alhoewel er steeds meer rechtszaken behandeld moeten worden, ziet de president van het Hof er geen brood in om meer personeel in dienst te nemen. Hij sprak gistermiddag dan ook zijn tevredenheid uit over het feit dat de regering erkent dat er meer geld beschikbaar gesteld dient te worden voor een goed functioneren van de rechtelijke macht. Zo wordt het initiatief om te automatiseren door de regering ondersteund, hetgeen mr. Saleh als mogelijke oplossing ziet voor het sneller en beter verwerken van de rechtszaken.

Onder enorme belangstelling vond gistermiddag de officiële ingebruikneming plaats van het Hof van Justitie. De grote raadszaal waarin de speeches gehouden werden was te klein om alle mensen te bevatten die tot in de hal en gangen van het raadhuis stonden. Het project omvat zowel een volledige renovatie van het historische pand als een uitbreiding daarvan waarbij rekening is gehouden met de bestaande architectuur. De totale investering van zowel de renovatie als uitbreiding en de in-

richting, is geraamd op 8.4 miljoen gulden.

VERF EN KALK

Het project is niet zonder slag of stoot gered gekomen, zo bleek gistermiddag uit de woorden van de president van het Hof van Justitie. Dat is niet verwonderlijk aangezien het om een project van 8.4 miljoen gulden gaat dat gefinancierd is door de Nederlandse regering. Veel besprekingen gingen eraan vooraf voordat de financiering rond was. Daarna kwamen alle problemen rond de verbouwing. "Lange tijd hebben wij allemaal onze werkplek moeten bereiken, bukkend voor steigers, struikelend over kabels en soms met verf en kalk aan onze kleding", aldus verwoordde de waarnemend Procureur Generaal, mr. Robert Pietersz die periode van verbouwing. Ook de president van het Hof ging even in op die moeilijke periode die "bloed, zweet en tranen" heeft gekost. Bloed bij de werklieden die zich af en toe op de vingers sloegen in plaats van de spijker op de kop te slaan en zweet dat "ruimschots" vloede bij een groot deel van het personeel dat regelmatig zonder airco moest werken. Door wie de tranen geplesst zijn liet de president van het Hof echter achterwege.

"Gebouwen weerspiegelen altijd iets", zo filosofeerde de waarnemend Procureur Generaal mr. Robert Pietersz tijdens zijn speech. "Voor mij heeft dit raad-

huis tegelijk iets van de nuchterheid en de ernst van Nederland, en iets tropisch, intiem en levendigs van het Caribisch Gebied. Zo'n gebouw kan alleen maar op de Nederlandse Antillen staan", aldus mr. Pietersz.

De PG maakte de aanwezigen attent op een "nauwelijks opvallend maar buitengewoon relevante bijzonderheid". "De scheiding der machten, wezenskenmerk van een democratie, onlosmakelijk vereiste voor een democratie, is zichtbaar geworden: de tafel van het Openbaar Ministerie is thans 15 centimeter verwijderd van de tafel van de rechter: en zo hoort het."

GEEN TOEVAL

Helemaal toeval wilde de PG het niet noemen dat in een week tijd een nieuw ontwerp voor een wetboek van strafvordering tot stand is gekomen en de nieuwe zaak in gebruik is genomen waar het Openbaar Ministerie gescheiden van de rechter zit, het publiek werkelijk kan volgen waarover het gaat, de magistraten niet meer vanaf een verhoging neerkijken op de justitiabelen en de verdachte een voor iedereen kenbaar standpunt kan innemen over alles wat er gebeurt. "Beide fenomenen moeten te maken hebben met een geest die hier heerst, met een werkelijk gewortelde notie van een functionerende rechtsstaat. Mijn diepste wens is, dat die notie hier nog springlevend zal zijn als het nu ontworpen wetboek van strafvordering allang obsoleet is en deze zaak alweer onherstelbaar door termieten aangetast", aldus de PG die eraan toevoegde te hopen beide fenomenen echter niet meer te zullen beleven.

EERSTE AANZET

Het was minister Chance van Justitie die jaren geleden betrokken was bij de eerste aanzet tot de renovatie en uitbreiding

van het raadhuis, zij het in de hoedanigheid van minister van Ontwikkelings- samenwerking. Het was dan ook met voldoening dat hij gistermiddag de officiële ingebruikneming verrichtte door middel van het onthullen van een herdenkings-plakkaat. "Zowel de dief als de bestolene, de verkrachter als de drugsverslaafde, allen kunnen in dit gebouw terecht voor het halen van hun recht", aldus de minister. Hij benadrukte gistermiddag de noodzaak dat rekening wordt gehouden met de rechtspositie van de benadeelde partij en sprak zijn voldoening uit over het feit dat in de vernieuwde uitgave van het wetboek van strafvordering is gebeurd. "Het gaat dan niet alleen meer om de vervolging, berechting en de bestraffing van de dader, hoewel dat ook nu nog steeds voorop staat, maar dat naast de berechting van de dader, ook de belangen- behartiging van de andere procespartijen ter sprake komt, waarbij met name kan worden gedacht aan het slachtoffer dat ernstig is benadeeld door een strafbaar feit en die in dit ontwerp tal van mogelijkheden heeft gekregen om ook zijn eigen belangen te behartigen", zo zei minister Chance die de hoop uitdroeg dat het raadhuis voor al die slachtoffers niet alleen een symbool zal zijn van gerechtigheid en veiligheid maar ook een symbool van vertrouwen in de rechtszekerheid van de Nederlandse Antillen.

GROENE TAFEL
Tezamen met de Nederlandse staatssecretaris van Justitie, mevrouw mr. Korte- van Hemel, onthulde minister Chance het plakkaat dat naast de ingang van de grote rechtszaal aan de muur is bevestigd. Overigens was dat plakkaat de afgelopen dagen schuil gegaan achter het laatste stuk "groene kleed" waarmee de tafel van de rechter in het verleden bekleed was en waaraan de uitdrukking "voor de groene tafel verschijnen" ontleend is. In de modern ingerichte nieuwe rechtszalen is die groene tafel veranderd in een bruin houten tafel.

nog steeds vanuit gaat dat alleen de wetgever die voorziening in het concrete geval kan treffen. In de praktijk is dat echter een fictie gebleken waardoor in de Nederlandse rechtspraak allerlei constructies buiten de wet om zijn bedacht.

Een ander verschil met Nederland is dat het niet alleen meer gaat om de vervolging, berechting en de bestraffing van de daders, hoewel dat ook nu nog steeds voorop staat, alleen dat naast de berechting van de dader het ook gaat om de belangen- behartiging van andere procespartijen. Bovendien is het van belang dat de rechtelijke functionarissen in het systeem een meer terughoudende en daardoor een meer onpartijdige functie hebben gekregen.

Minister Chance die het als een eer beschouwde dat een dergelijk historische gebeurtenis als het ontwerp van een geheel nieuw wetboek van strafvordering, tijdens zijn ambtsperiode plaatsvindt, voerde bij de officiële overhandiging ook kort het woord. In afwachting van het definitieve standpunt van de regering, naar aanleiding van het advies van de Raad van Advies, zal reeds nu al worden begonnen met de voorbereidingen in verband met de invoering van het nieuwe wetboek. Chance zegde toe persoonlijk te bevorderen dat de tekst van het ontwerp zo spoedig mogelijk door de Ministerieel Samenwerkingsraad wordt vastgesteld, zodat het spoedig naar de Raad van Advies kan worden gezonden. Daarbij streeft de minister ernaar dat eind van dit jaar de eerste gedachten- wisseling met de Staten plaatsvindt.

huidige wetboek van strafvordering was het hoogst noodzakelijk dit wetboek te herzien. Het bleek echter noodzakelijk een groot deel compleet te herschrijven. "Hierbij werd niet alleen de gelegenheid geboden om de manco's op te vullen en de systematiek te verbeteren, doch ook om het niveau van ons strafprocesrecht op een hoger plan te brengen, welk internationaal aanvaardbaar zou zijn", aldus legde de voorzitter van de commissie, tevens waarnemend Procureur Generaal, mr. Robert Pietersz, uit bij de overhandiging aan de minister van Justitie.

"In de loop der jaren zijn de internationale contacten geïntensiveerd en zal die tendens zich ook voortzetten. Meer en meer zullen internationale verdragen medegelding krijgen voor de Nederlandse Antillen en Aruba. In het licht daarvan is het ook pure noodzaak om het strafprocesrecht zodanig te reguleren dat het de toetsing aan internationale normen kan doorstaan."

Gekozen is voor het Nederlandse rechtssysteem als uitgangspunt en niet het Caribische systeem omdat de meeste eilanden voormalige Engelse kolonien zijn en dus over een Angelsaksisch systeem beschikken waarmee de Nederlandse Antillen helemaal niet vertrouwd zijn. Er zijn echter belangrijke verschillen tussen het Nederlandse systeem en het nieuwe Antilliaanse systeem. Zo laat het Antilliaanse systeem meer ruimte voor de rechter om naar een bevredigende ad hoc oplossing te zoeken in die gevallen waarin de wetgever zelf geen voorziening heeft getroffen. Dit is een belangrijk verschil met Nederland omdat Nederland er

WILLEMSTAD — Gisteravond konden de persmedia kennis maken met de nieuwe general manager van het Curaçao Plaza Hotel & Casino, de heer Frank Vidal. Zoals bekend vervangt Vidal de onlangs overleden general manager Doedoe Fangman die jarenlang deze functie bekleedde.

Vidal heeft de nodige ervaring in de hotelwereld waarbinnen hij jarenlang in verschillende hotels en in verschillende landen topfuncties bekleedde. De laatste baan van Vidal was bij een Amerikaanse luchtvaartmaatschap-

pij die om financiële redenen noodzaak was de deuren te sluiten. Vidal liet gisteren desgevraagd weten "ook verschillende andere banen aangeboden te hebben gekregen" maar verkoos het Plaza Hotel op Curaçao boven de anderen.

Vidal liet blijken optimistisch gestemd te zijn over de mogelijkheden van Curaçao op de toeristenmarkt. Het eiland heeft volgens hem alle ingrediënten om succesvol te zijn: een goede promotie- campagne is echter een vereiste, zo stelde hij. Het is overi-

gens onbekend hoelang Vidal op Curaçao in zijn huidige functie zal aan blijven. Zoals bekend loopt het exploitatie- contract van Hart Enterprises eind dit jaar af en gezien de privatiseringsplannen van de overheid, is het nog de vraag wat er dan met het Plaza Hotel gaat gebeuren. Het contract van Vidal loopt vooralsnog ook tot eind december, zo liet Richard Hart desgevraagd weten.

Op de foto vlnr: Richard Hart, general manager Frank Vidal en public relations manager Astrid Salas.

Martina vindt 'stille' niet opmerkelijk

Nog geen reactie VS op fiscaal besluit Antillen

WILLEMSTAD — Minister-president Don Martina vindt het op zich niet veelbetekend noch onheilspellend, dat tot dusverre vanuit de Verenigde Staten geen reactie werd ontvangen op het Antilliaanse besluit om geen nieuw fiscaal verdrag met de Verenigde Staten te ondertekenen.

Niet slechts kwam, als gevolg van de extra vrije dag in Nederland, het bericht van de Antilliaanse afwijzing pas eergisteren bij het Amerikaanse departement van Financiën aan, maar bovendien bevond VS- minister van Financiën James Baker zich tot gisteren in Venetië, waar hij een economische top bijwoonde, voerde Martina aan. Dat daardoor op de Antillen nog geen enkele reactie van Amerikaanse kant werd vernomen, achtte hij dan ook weinig verwonderlijk.

De Antilliaanse regering besloot zoals bekend vorige week vrijdag niet in te zullen gaan op de voorwaarden die het Amerikaanse departement van Financiën ten aanzien van een tussen de Antillen en de Verenigde Staten af te sluiten nieuw belastingverdrag stelde. Die voorwaarden noemde de regering, die daarin geen enkel voordeel voor de Antilliaanse offshore- sector en het bankwezen te lande zag, volstrekt onaannvaardbaar. Gestuurd door circa 85 procent van de offshore- sector, besloot derhalve de Antilliaanse regering van ondertekening van een nieuw verdrag af te zien. Dat dit met zich mee kan brengen dat de Verenigde Staten zullen besluiten het bestaande, vorig jaar in gewijzigde vorm ondertekende verdrag tussen beide landen, per 1 juli en met ingang van 1 januari 1988 op te zeggen, was volgens het kabinet Martina een consequentie waarmee zal moeten worden geleefd.

Premier Martina zei vandaag tegenover de Amigoe te verwachten dat de Verenigde Sta-

Studiedag IPK over drama

WILLEMSTAD — Op zondag 21 juni organiseert het Jeugdplatform van het Initiatief Partikular Korsou een studiedag over drama. Op deze dag hoopt het Jeugdplatform de jeugdgroepen praktische vaardigheden aan te leren en aanbevelingen te doen.

Het Jeugdplatform besloot tot het houden van een studiedag nadat bij bezoeken aan jeugdgroepen duidelijk was geworden dat deze behoefte hadden aan en interesse in meer informatie op het terrein van drama. Aan de studiedag kunnen in principe alle leiders van de jeugd- groepen meedoen, maar aangezien het aantal deelnemers aan een limiet gebonden is, geven de organisatoren de voorkeur aan degenen die direct met drama te maken hebben in hun groep.

De studiedag begint om tien uur 's morgens en duurt tot zes uur 's middags en wordt gehouden in de Kunstacademie in de Bredestraat, Otrabanda. Voor leden kost de studiedag 7,50 en voor niet leden 10 gulden.

ten niet zondermeer het afwijzende besluit ter kennisgeving zullen aannemen, maar daarop ruim voor het einde van de maand, wanneer zij een eventueel opzeggings- besluit kenbaar moeten maken, de Antillen een reactie zullen doen toekomen. Die reactie zal echter de Verenigde Staten, was hij tevens van oordeel, er niet van weerhouden het bestaande belasting- verdrag ingaande volgend jaar op te zeggen. Opzegging van het oude verdrag zal de Antillen enorm in de inkomsten uit de offshore- sector gaan schelen. Dat betekent volgens de premier evenwel niet dat de Antillen bij de pakken neer moeten gaan zitten. Er moet in belang van de financieel- economische situatie onversaagd verder worden gestreden voor verbetering van de situatie waarin de Antillen verkeren, vindt hij.

Door ondermeer Antilliaans minister van Financiën mr. Leslie Navarro wordt momenteel nagegaan van welke invloed de afwijzende beslissing van de Antillen ten aanzien van het fiscaal verdrag met de Verenigde Staten is, op de onderhandelings- die met Groot-Brittannië plaatsvinden voor het aangaan van een nieuw fiscaal verdrag. Op initiatief van Groot-Brittannië vond begin vorige maand de eerste onderhandelings- ronde plaats voor de totstandkoming van een nieuw verdrag, ter vervanging van het bestaande verdrag dat in 1967 voor het laatst werd aangepast. Die eerste ronde, waarin van Britse zijde als uitgangspunt voor de onderhandelingen een concept- verdrag op tafel werd gelegd, was vooral bedoeld om de wederzijdse standpunten en meningen af te tasten. Tegen het einde van dit jaar zal vervolgens in Londen een tweede onderhandelings- ronde worden gehouden.

In financiële kringen is men er inmiddels van overtuigd dat het Antilliaanse besluit om geen nieuw fiscaal verdrag met de Verenigde Staten te ondertekenen als niet tenminste aan de minimum- eisen van de kant van de Antillen wordt tegemoet gekomen, van negatieve invloed zal zijn op de onderhandelings- met Groot-Brittannië. Temeer daar de wijzigingen die de Britten in een nieuw overeen te komen verdrag verwerkt willen zien, van een zelfde oogmerk zijn als die welke de Verenigde Staten aanvoerden. Ook Groot-Brittannië, aldus waarnemers, willen zo veel mogelijk trachten te voorkomen dat Britse winsten via de Nederlandse Antillen naar het buitenland vloeien en daardoor buiten bereik van de Britse fiscus blijven. Het ontbreken van een fiscaal verdrag tussen de Verenigde Staten en de Nederlandse Antillen, indien de Amerikanen daadwerkelijk tot opzegging overgaan, zal mogelijk van invloed zijn op de houding van de tot dusverre vrijgeudig overkomende Britse onderhandelaars, vrezen de waarnemers.

Ondanks de consequenties die daaraan verbonden zijn, ondervond overigens het besluit van de Antilliaanse regering met betrekking tot het fiscaal verdrag

met de VS binnen de gemeenschap een brede steun. Na het merendeel van de offshore- sector en het bankwezen, alsmede de oppositie- partij PNP, schaarde ook het bedrijfsleven zich achter het kabinet Martina. Ook de Vereniging Bedrijfsleven Curaçao liet weten weinig heil te zien in ondertekening van een verdrag dat dermate uitgehold lijkt te zullen worden dat dit slechts nadelig zal zijn voor de offshore- activiteiten die nog wel zullen plaatsvinden.

Gelijk de Antilliaanse regering, die vorige week liet blijken zwaar teleurgesteld te zijn in de houding van het Amerikaanse departement van Financiën, laakt ook de VBC deze als "nors" omschreven houding. Die vindt de vereniging met name teleurstellend omdat zowel het departement van Buitenlandse Zaken als een aantal senatoren niet afwijzend zouden staan tegenover voorstellen die door de Antillen geformuleerd zijn in de vorig jaar opgestelde diplomatieke nota's. Zeer optimistisch hoopt de VBC dat de Verenigde Staten alsnog bereid zouden kunnen worden gevonden "wat water bij de wijn te doen", zodat de onderhandelings- heropend kunnen worden. Een dergelijke houding zou ook meer passen in de meer dan een eeuw oude vriendschaps- band die bestaat tussen de bevolking van beide landen, meent de VBC.

Omdat het hoe dan ook "nooit meer zal worden zoals vroeger" zullen er volgens de VBC zo snel mogelijk voorwaarden moeten worden geschapen om het op inkomsten- gebied verloren geraakte terrein zo snel mogelijk weer op te vullen. Met de opgebouwde expertise moet het mogelijk zijn om op relatief korte termijn een "offshore- nieuw- stijl" op te zetten, meent de vereniging, die in dit verband dan ook pleit voor een nog hechter "public- private partnership- relatie" tussen de overheid en het parlement enerzijds en de private financiële sector anderzijds.

LAS PALMAS
HOTEL AND VACATION VILLAGE
ta presentá den su Nightclub na
"TERSER PISO"

TUR DJASABRA
— Ban bek den e tempunan aya ku The Three Voices
den un djasabra inolvidable ku e kampeonnan di tur
tempu.
Di 9.00 p.m. - 3.00 a.m. entrada fls.10.- pa persona.

TUR DJADUMINGU
— Trompetas di Mexico ku Mariachi Fortuna di 8.00
p.m. pa 12' or pa esnan ku kier yora of hari.
Entrada ta gratis.

Ambiente romantiko den un lugá
airecondicionado

Geniet u
een gast op uw
eigen feest.

U nodigt de gasten uit, komt zelf genieten,
en wij doen het werk. Wij zorgen voor het
eten, de drank, de bediening, tafels en
stoelen, hirtz bij u thuis, of op een
van onze ideale locaties voor de
receptie of feest zalen: Restaurant
La Estrella, Landhuis
Brakelput, Zeeonder Ploeg
& Banquet Room,
de Fortuin in Fort
Nassau of Infinity
in Fort Nassau.
Ideale plaatsen
— voor uw
receptie
of feest.

U geniet
maar u
heeft de
zorgen
niet!

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

TIJDENS HET BEWIND van de Westindische Compagnie bestond er nog geen algemene regeling van het gewoon lager onderwijs op Curaçao. Het elementair onderwijs, zoals men het onderwijs toen-tertijd placht te noemen, was toevertrouwd aan de kerk. Als schoolmeesters traden op: de dominee en de ziekentrooster. Hun taak bestond uit: het voorlezen en het aanleren van de kerkelijke gezangen en gebeden.

In deze periode (1634-1791) ontstonden er dus schooltjes overeenkomstig de geloofs-overtuigingen van de burgers, met name: protestantse schooltjes, joodse schooltjes, katholieke schooltjes. Naast huis-onderwijs bij welgestelde families werd er tegen het einde van de 18de eeuw een vijftal afgedankte lokaliteiten ingericht voor het elementair onderwijs, dat gegeven werd door leerkrachten, die zelf nauwelijks konden lezen, schrijven en rekenen.

Onderwijzer(es) zijn was een soort werkverschaffing: leven van de schoolgeld-inning. Er ontstond dan ook een concurrentie tussen de particuliere en de Westindische Compagnie-scholen. De directeur van deze Compagnie bepaalde voorts, dat hij op de hoogte gesteld moest worden eer men er toe over zou gaan een school op te richten.

Hij bepaalde vervolgens, dat de schoolmeester in het bezit diende te zijn van een door de directeur van de Westindische Compagnie uitgegeven 'acte van consent'. Deze acte werd door hem verleend als hij overtuigd was van de bekwaamheid en van het betamelijk gedrag van de meester. Het onderwijs-leerproces stond toen in het teken van de religie. Het leren spellen, lezen, schrijven en cijferen droegen een religieus karakter. Nuttige kennis en vaardigheden waren van secundaire aard.

Na de periode van de Westindische Compagnie waaide de Verlichtings-leuze via de nieuwkomers uit West-Europa over naar de kolonie Curaçao, namelijk: "Verbeter de wereld door verbetering van het onderwijs". In 1819 kreeg de kolonie Curaçao haar 'Provisieel Reglement op het Schoolwezen'. Men beklagde zich toen over de toestand waarin het onderwijs nog steeds verkeerde, namelijk dat eenieder een schooltje op kon richten, al beheerste hij de kunst van lezen en schrijven nauwkeurig, ten eigen bate.

Gouverneur Kikkert vaardigde toen het 'Provisieel Reglement op het Schoolwezen te Curaçao' uit overeenkomstig de strekking van de wet van 1806². Dit provisioneel reglement beoogde de staats-monopolie op het onderwijs, met andere woorden een centralistische tendens van de staat, waarbij het openbaar onderwijs in de kolonie Curaçao regel zou zijn en het bijzonder onderwijs uitzondering. Door deze wet was het aantrekken van buitenlandse leerkrachten een feit geworden³.

In die tijd werden de landsscholen ofwel openbare scholen gesticht. Zij bestonden uit scholen van de eerste klasse en van de tweede klasse. Het schooltype van de eerste klasse telde twee scholen, waar de kinderen onderricht kregen in lezen, schrijven, rekenen, vreemde talen, aardrijkskunde en geschiedenis; althans voorzover de leerkrachten daartoe bevoegd waren. Het schooltype van de tweede klasse bestond uit twee scholen. De vakken, die hier gegeven werden, waren lezen, schrijven en rekenen.

Op beide schooltypen was de onderwijs-voertaal het Neder-

duits. Naast deze schooltypen hielden de particuliere scholen zich in stand, doch een uitbreiding daarvan was verboden. Het inkomen van de leerkrachten werd verkregen uit het schoolgeld, dat door vermogende ouders betaald werd. Leerlingen uit onvermogen milieus kregen gratis onderwijs. De scholen voor deze leerlingen ontvingen tezamen een bedrag van f. 2.000,- aan subsidie.

Het schooltoezicht werd verricht door een viertal school-opzichters, te weten: een Lutherse predikant, een Gereformeerde predikant, een raadslid en een koopman. Men kende in deze tijd nog geen leerjaren; de leerlingen werden ingedeeld in leesklassen, schrijfklassen en rekenklassen. Het schoolbord werd een verplicht leermiddel, terwijl elk kind afzonderlijk onderwijs ontving (het zogenaamde "hoofd-onderwijs").

Het onderwijs op de landsscholen liet veel te wensen over, zodat de gouverneur zich genoodzaakt voelde maatregelen daartegen te nemen⁴. Ondanks maatregelen van de gouverneur bleef het aantal particuliere (bijzondere) scholen in de kolonie Curaçao gedurende de 19de eeuw gestaag toenemen. Het gevolg hiervan was, dat het oprichten van bijzondere scholen na verloop van tijd een doorgaans normale zaak werd. Het volks-onderwijs kreeg dus steeds meer gestalte in de vorm van bijzondere scholen van de Katholieke Missie ten tijde van het Apostolisch Vicariaat van mgr. M.J. Nieuwindt (1824-1860).

In 1845 bestonden er in de kolonie Curaçao twee landsscholen en negen particuliere (bijzondere) scholen met gezamenlijk negenentwintig leerkrachten. Het analfabetisme was groot; niet alleen onder de slaven en vrijen, doch ook onder de blanken. Mgr. Nieuwindt karakteriseerde de onderwijs-situatie van de bevolking dan ook als zijnde "zoo ellendig als maar immer mogelijk".

Persoonlijk schreef hij toen naar de minister van Koloniën in Den Haag (1833) om steun te vragen voor het volks-onderwijs op deze eilanden, gezien de "verregaande onbeschaafdheid, welke hier onder de lage volksklasse wordt opgemerkt". Telkens weer verzocht hij om eenvoudige schooltjes voor de armen op te richten. Dankzij zijn missiewerk konden de kleurlingen en de blanke meisjes elementair onderwijs krijgen⁵.

Deze hoge vlucht, die het bijzonder onderwijs kon nemen, viel te verklaren uit de Missie-arbeid en het Zendingswerk en de slechte, financiële en economische situatie in de kolonie Curaçao gedurende de 19de eeuw. Immers, deze malaise-tijd belemmerde een behoorlijke uitbreiding van het openbaar onderwijs. De Rooms-katholieke missie kan daarentegen een beroep doen op goedkope en vakbekwame leerkrachten in Nederland, met name: de religieuzen.

EEN KORT HISTORISCH overzicht der ontwikkeling van het gewoon lager onderwijs op Curaçao; de werving van leerkrachten voor dit type onderwijs; de onderwijzersopleiding en de bevoegdheden der leerkrachten.

Zo ontstonden ook de "zusterscholen".

In deze tijd werd een "Schoolcommissie" voor de kolonie Curaçao samengesteld. Zij kwam tot stand onder invloed van de vernieuwings-ideeën van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen⁶. Een voorstel van deze maatschappij behelsde: ver-

betering van de stand van zaken bij het onderwijs.

De bovengenoemde commissie bewerkstelligde de Onderwijs-verordening van 1884⁷. Deze verordening beoogde het lage onderwijs op een hoger niveau te brengen door aan te geven in welke richting het onderwijs in de kolonie geoptimaliseerd moest worden. Er moesten "normaal-cursussen" gegeven worden ter opleiding van leerkrachten, want de onvoldoende voorbereiding van deze mensen in de kolonie werd als oorzaak gezien voor het lage peil van het elementair onderwijs. Er kwam een Examencommissie, die de onderwijzers-examens volgens vastgestelde normen moest afnemen. De bovengenoemde Onderwijs-verordening (1884) stond toe om drie schoolsoorten⁸ te stichten, namelijk:

- een school voor gratis, eenvoudig onderwijs;
- een school voor lager onderwijs, waarbij schoolgeld geheven werd; bovendien zou er op deze schoolsoort het Engels of Spaans onderwezen worden;
- het schooltype, vergelijkbaar met de toenmalige drie-jarige HBS in Nederland; op deze school werd ook schoolgeld geheven.

Met de totstandkoming van de Onderwijs-verordening van 1897 bracht men de voornoemde

drie schoolsoorten terug tot twee, namelijk:

1. het gratis elementair onderwijs met als schoolvakken lezen, schrijven, Nederlandse taal, Engels (voor de Bovenwindse eilanden), aardrijkskunde, vormleer en nuttig handwerk voor meisjes;
2. het meer uitgebreid lager onderwijs, waarbij schoolgeld werd geheven, met de schoolvakken lezen, schrijven, rekenen, Nederlandse taal, Engels, Spaans, Frans, Duits, stel- en meetkunde, aardrijkskunde, staats-inrichting, vormleer, tekenen en handwerk voor meisjes.

Met de totstandkoming van de Onderwijs-verordening van 1907 maakte de aanduiding "Elementair Onderwijs" plaats voor de term "Lager Onderwijs", waarbij tevens de eerste subsidie-regeling⁹ gerealiseerd werd in de vorm van een gedeeltelijke tegemoetkoming in de onderwijskosten. Er kwam toen ook een nieuwe indeling der schoolsoorten tot stand¹⁰, met name:

1. Gewoon Lager Onderwijs-A (de zgn. GLO-A scholen). Het onderwijs op deze scholen was kosteloos en het kon doorlopen worden in zes opeenvolgende leerjaren. Deze scholen lagen in de buiten-districten van Curaçao en behoorden tot het Rooms-katholiek bijzonder onderwijs.
2. Gewoon Lager Onderwijs-B (de zgn. GLO-B scholen). Dit onderwijs was kosteloos. Het kon

doorlopen worden in zes à zeven opeenvolgende leerjaren. De GLO-B scholen lagen in de steden en hun buitenwijken. Zij hadden als vakken: lezen, schrijven, rekenen, de grondbeginselen der Nederlandse taal, de beginselen der aardrijkskunde¹¹ en kennis der natuur, zingen, de beginselen van het tekenen, nut-

tig handwerken voor meisjes. Naast deze vakken kregen de leerlingen ook de beginselen van de "Spaansche" of van de Engelse taal.

Rond deze tijd treffen wij in het onderwijs-reglement de problematiek aan van het "Neutraliteits-principe" aan, dat wil zeggen, dat zowel op de particuliere scholen als op de landsscholen het gehele onderwijs in een neutrale geest gegeven moest worden¹² waarbij de godsdienstige overtuiging van alle leerlingen, geëerbiedigd

moest worden. Het gevolg van dit beginsel was, dat katholieke leerlingen afzonderlijk godsdienst-onderwijs gingen volgen.

In 1907 maakte de Koloniale Raad een eind aan dit beginsel. Tot dan toe kende het onderwijs in de kolonie Curaçao nog geen financiële gelijkstelling. Zij werd in 1923 bij Koninklijk Besluit geregeld, hetgeen nog niet wil zeggen, dat dit besluit ook meteen van kracht was voor de kolonie. Immers, hoewel de feitelijke gelijkstelling van het bijzonder onderwijs in Nederland rond kwam (1920), bleef de Koloniale Raad zich verzetten tegen dit financiële recht in de kolonie.

De goedkeuring van deze gelijkstelling geschiedde derhalve pas in 1946 door de Staten van Curaçao. Na de financiële gelijkstelling der Rooms-katholieke scholen werden ook andere vormen van bijzondere onderwijs opgericht, zoals: de in 1933 geopend neutraal bijzondere school van de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij voor haar employeés te Rio Canario en de in 1950 opgerichte Protestantse school op Curaçao.

In 1935 kwam de Onderwijs-verordening tot stand, regelende:

- het aantal verplichte schooluren;
- het aantal vakken;
- de handhaving van de Nederlandse taal als onderwijs-voertaal voor alle schooltypen;
- de handhaving van de GLO-A en GLO-B scholen, met dien verstande, dat er op de GLO-A scholen vier vakken verplicht werden, namelijk lezen, schrijven, rekenen en Nederlandse taal;
- het onderwijs in tien opeenvolgende schooljaren, waarvan de eerste zes leerjaren de MULO-onderbouw vormden en de vier hoogste leerjaren de MULO-Bovenbouw ofwel "kop-MULO";
- de schoolgeldheffing.

Hiermee was het uniformerings-proces van het basisonderwijs op Curaçao reeds ingezet. Bij de Onderwijs-verordening van 1954 werd dit uniforme-

Een probleem-exploratie

De basisschool op Curaçao in historisch perspectief

rings-proces een feit. De GLO-A scholen werden omgezet in GLO-B scholen met een uniform onderwijs-programma, overeenkomende met het leerprogramma van de MULO-onderbouw, ofwel de zesklassige basisschool¹³.

De schoolvakken, waarin openbaar onderwijs gegeven zouden worden, werden toen als volgt geregeld: a. lezen; b. schrijven; c. rekenen; d. Nederlandse taal; e. geschiedenis van Nederland en van de Nederlandse Antillen¹⁴; f. aardrijkskunde; g. kennis der natuur¹⁵; h. zingen; i.

Spanjaarden en de hare te onderwezen in de fondamente van de Christelijke religie, alsmede de swarte ende indianen¹⁶.

De bekwaamheid der leerkrachten liet dus te wensen over, of was zeer gebrekkig, of ontbrak er ten enenmalen. Deze situatie zette zich voort gedurende de bestuursperiode van de Raad van Koloniën en tijdens de Engelse bezetting van de Kolonie Curaçao. De particuliere leerkrachten deden het iets beter dan hun collega's der Compagnie-scholen; immers, de eerstgenoemden moesten hun broodwinning via de schoolgeldheffing veilig stellen. Er ontstond een felle concurrentiestrijd tussen deze twee typen leerkrachten. Zo kwamen er steeds meer particuliere schooltjes bij, waarbij de Compagnie-schoolmeester zijn kostwinning in gevaar zag komen.

Daartoe vaardigde gouverneur Rodier (1758-1781) de 'acte van consent'-uit, dat wil zeggen de bekrachtiging door de gouverneur van de bekwaamheid en de betamelijkheid ener schoolmeester. Bovendien moest de gouverneur bij de oprichting van een school op de hoogte gesteld worden. Ondanks de uitvaardiging van de 'acte van consent' bleven de bekwaamheid en de betamelijkheid der leerkrachten onder de maat. Een verbetering in deze zou met de Onderwijs-verordening van 1884¹⁷ tot stand komen. Bij deze verordening

tekenen; j. lichamelijke oefeningen; k. handwerken voor meisjes; l. Spaanse taal; m. Engelse taal; n. Franse taal; o. Hoogduitse taal; p. wiskunde; 1. handelskennis; r. algemene geschiedenis¹⁷; s. handenarbeid.

OPLEIDING EN BEVOEGDHEDEN

Hebben wij in het voorgaande een schets gegeven van de ontwikkeling der basisschool op Curaçao, de thans volgende passage laat ons kennismaken met de onderwijzers-opleiding en zijn onderwijs-bevoegdheden in de loop der tijden op voornoemd eiland.

Gedurende de bestuursperiode der Westindische Compagnie (1634-1791) traden als leerkrachten van de elementaire school dezer Compagnie de volgende personen op:

- de dominee;
- de ziekentrooster; die tevens voorlezer in de kerk was;
- een gepensioneerde of afgedankte soldaat van de Compagnie.

De ontwikkeling van sommige uit deze laatste groep was niet "meer dan die van een scheepjongen". Men diende het elementair onderwijs ter hand te nemen "omme de Portugezen,

werd een "Schoolcommissie" benoemd, die de onvoldoende voorbereiding van leerkrachten aan zou pakken, als zijnde de primaire oorzaak van het lage peil van het elementaire onderwijs. De resultaten van deze nieuwe aanpak waren:

- normaal-cursussen voor de onderwijzers-opleiding;
- een vastgesteld examenprogramma;
- een vaste examencommissie om de onderwijzers-examens af te nemen.

Deze cursussen moesten voorname-lijk de openbare scholen voorzien van bekwaam en betamelijk onderwijzend personeel²⁰. Regelde het Onderwijs-verordening van 1884 de optimalisering van de onderwijzers-opleiding, de Onderwijs-verordening van 1907 zou bovendien de rechtspositie van het onderwijzend personeel regelen, namelijk: de indeling van de onderwijzers-bevoegdheden der leerkrachten in een viertal rangen. Met andere woorden, deze indeling was gebaseerd op het type akte of het aantal akten, die de leerkrachten behaald hadden²¹.

Tot 1942 konden wij nog hulp-onderwijzers op de Curaçaose basisscholen aantreffen. De zogenaamde "Normaal-cursussen" (1942) werden opgezet voor hen, die een hogere bevoegdheid wensten te behalen met name: de Akte 77A ofwel de Akte van Onderwijzer. De cursussen werden in de middag- en avonduren gegeven. In ditzelfde jaar ging de opleiding voor de Akte 77B van start. Deze akte stond (en staat nog) bekend onder de naam "hoofdkarte" ofwel "Akte van Volledig Bevoegd Onderwijzer". Ook deze opleiding vond plaats in de avonduren na een volledige dagtaak.

De Onderwijs-verordening van 1942 schiep de mogelijkheid om, naast de onderwijzers-opleiding in de avonduren, de opleiding tot leerkracht ook overdag te volgen. Deze opleiding werd gegeven aan de "Literair-Pedagogische Afdelingen", die ingebouwd waren in de Middelbare Scholen.

In 1953 kwam de Onderwijs-verordening tot stand, die een cursus mogelijk maakte ter opleiding van kwekelingen voor de onderwijzers-akte vierde rang. Deze bevoegdheid werd tegelijkertijd met de omschakeling van de GLO-A in GLO-B scholen gecreëerd. De opleidingen voor de kwekeling als hulp-onderwijzer²² (r) werden toen afgeschaft²³. Hierbij werd tevens bepaald, dat de kwekelingen geen onderwijs mochten geven.

Sinds 1954 kennen de Landen de eilandelijke overheid in de Nederlandse Antillen studie-beurzen toe aan studenten om aan de nieuwe Kweekschool in Nederland een opleiding tot onderwijzer te volgen. Het betrof hier de nieuwe Kweekschoolwet van 1952 in Nederland, waarbij de student via een drietal leerkringen²³ de respectievelijke onderwijsakten konden behalen:

- Akte van Onderwijzer ofwel de Akte 41A (bij voltooiing van de tweede leerkring);
- Akte van Volledig Bevoegd Onderwijzer ofwel de Akte 41B (bij

voltooiing van de derde leerkracht.

In 1962 startte men een eenmalige, driejarige cursus voor leerkrachten met vierderangs-onderwijs-bevoegdheid ofwel de hulp-onderwijzer (Onderwijs-verordening van 1962). Deze cursus werd gegeven in verband met de omschakeling van de GLO-B scholen tot MULO-onderbouw-scholen²⁴. De cursus had ten doel de leerkrachten in de gelegenheid te stellen de derderangs-onderwijs-bevoegdheid te behalen (zie ook: Onderwijs-verordening van 1953).

Met de Onderwijs-verordening van 1962 bereikte de overheid de volgende mijlpalen in het Curaçaose schoolwezen:

- de gelijkstelling van de onderwijs-bevoegdheden der leerkrachten in de nieuwe basisschool (de MULO-onderbouw);
- de formele afronding van het uniformerings-proces in het Lager Onderwijs.

Gedurende de jaren 1962 tot 1967 draaide er op Curaçao een onderwijs-opleiding volgens de Nederlandse Kweekschoolwet; althans volgens de eerste en tweede leerkring voor de Akte van Onderwijzer, waarna de student naar Nederland moest om zijn studie voor de volledige bevoegde onderwijzer (Hoofdkarte Akte 41B) af te ronden.

In 1968 werd de Nederlandse Kweekschool-opleiding van 1952 op Curaçao definitief geïntroduceerd. Door deze opleiding hier ter plaatse nam het aantal Antilliaanse leerkrachten van het basisonderwijs een hoge vlucht. Aan het begin der jaren zeventig van de 20ste eeuw was zelfs 60% van de basisschool-leerkrachten afkomstig uit de Nederlandse Antillen zelf²⁵.

Deze ontwikkeling was te danken aan de verbeteringen op het terrein van het Lager en het Middelbaar Onderwijs, aan de optimalisering van de onderwijs-opleidingen, aan de stimulering van het studeren in Nederland aan de kweekschool volgens de opzet van 1952 en aan de kwantitatieve uitbreiding van de lagere scholen op Curaçao.

Ook de Tweede Wereldoorlog droeg bij tot de bovengenoemde ontwikkeling van het Antilliaanse onderwijs-korps, te weten:

- dat de Nederlandse leerkrachten vanwege de oorlog niet uitgezonden werden;
- dat in de tekorten aan leerkrachten voorzien werd door Surinamers en Antillianen op de vacante plaatsen aan te stellen.

De Antillianisering van het Curaçaose onderwijs-korps was in feite aan de gang en zij zou zich in de komende jaren voortzetten. In 1968 introduceerde de overheid de Nederlandse Wet op het Voortgezet Onderwijs (de Mammoetwet) in het Antilliaanse onderwijs. Hierdoor gingen de Literair-Pedagogische Afdelingen van de Middelbare Scholen op in Pedagogische Academies. In de jaren 1976 tot 1979 werden er op de Pedagogische Academies aan kleuterleidsters met Kleuterleider-Akten A en B applicatie-cursussen gegeven met het oog op de functie van onderwijzers in de aanvangs-klas van het basisonderwijs.

Sinds 1971 begon de Pedagogische Academie op Curaçao met de opleiding voor de Akte Ongeplaatste Volledige Bevoegdheid (Akte 29). Tot deze opleiding werden de afgestudeerden van het HAVO toegelaten. Gedurende de ontwikkeling van de bovengenoemde opleidingen tot onderwijzers vond (en vindt nog steeds) de werving van uithemse leerkrachten plaats voor onder andere het Gewoon Lager Onderwijs. Deze werving van leerkrachten dateert van 1806 af²⁶.

De belangrijkste criteria daarvoor waren onderwijs-bekwaamheid en jaren ervaring. Er heerste op Curaçao een chronisch tekort aan leerkrachten. Sinds de jaren zeventig der 20ste

eeuw is ruim 60% van het leerkrachten-bestand van de lagere school op Curaçao van Antilliaanse afkomst²⁷. Het resterende 40% bestaat uit leerkrachten afkomstig uit Nederland, Suriname of elders. Het is nog steeds zo, dat men jaarlijks in Nederland een of andere "wervings-commissie" uit Curaçao kan aantreffen. Zij heeft tot taak: Nederlandse leerkrachten voorlichting te verschaffen omtrent het onderwijs en diens mogelijkheden in dit eilandgebied. De bedoeling is een aantal van hen op contract-basis voor het onderwijs aan te trekken.

SAMENVATTING

Het Rooms-katholieke onderwijs nam hand over hand toe; het aantal RK-scholen overtrof op den duur zelfs dat van het Openbaar Onderwijs. Kwantitatief stonden de RK-scholen ook hoger aangeschreven bij het volk. De onderwijs-vernieuwing, die in Nederland gepropageerd werd door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen (1784) deed haar entree in de Kolonie Curaçao.

Met de indeling van het Lager Onderwijs in drie schoolsoorten (GLO-A, GLO-B en MULO-onderbouw) beoogden de onderwijs-instanties het Lager Onderwijs (elementair onderwijs) zo te verspreiden, dat iedere burger, arm of rijk, aan zijn trekken kon komen. Doch de lagere scholen behielden hun stigma, zoals:

- de "niet-betalende" scholen, waarmee men dan doelde op de GLO-A platelands-scholen;
- de GLO-B scholen, waar schoolgeld geheven werd (stadsscholen);
- deze twee typen scholen kregen het stigma als zijnde lagere scholen met een sociaal inferieure status in tegenstelling tot de MULO-onderbouw-scholen;
- een GLO-A school op het platteland was en bleef inferieur in alle opzichten ten opzichte van een GLO-B school in de stad.

Gesteld kan worden, dat het bij de Onderwijs-verordening van 1954 gecreëerde uniforme Lager Onderwijs in de vorm van de zesklassige MULO-onderbouw voor alle leerlingen en het uniformerings-proces van de bevoegdheden van leerkrachten van de Lagere School in feite slechts formele aangelegenheden zijn geweest.

In het voorgaande hebben wij gezien, dat de verschillende soorten lagere scholen formeel samengevoegd zijn tot één zes-jarig type Lager Onderwijs (de MULO-onderbouw) met één uniform leerplan. Hiermee gepaard gaande moesten de kweekscholen en de Pedagogische Academies hun studenten opleiden voor een uniforme onderwijs-akte.

Al deze vernieuwingen hebben beoogd: een optimalisering (verbetering) van de kwaliteit (out-put) van onder andere het Lager Onderwijs op Curaçao. Ondanks alle, bovengenoemde vernieuwings-maatregelen blijkt dat, inhoudelijk gezien, nog steeds grote groepen leerlingen van het Lager Onderwijs achter blijven, namelijk: ruim 25% van de leerlingen der lagere school blijft jaarlijks zitten²⁸ en de percentages leerlingen, die vertraging ondervinden bij het doorlopen van de lagere school lopen op van 14% in het eerste tot 40% in het zesde leerjaar²⁹ en de percentages leerjars³⁰, waarvan 27% jongens en ruim 32% meisjes, onderstrepen het bovengestelde.

Onderwijs-deskundigen³² zochten (en zoeken nog) een verklaring voor dit falen in de volgende zittingen:

- in de te grote klassen;
- in de verouderde en/of onangepaste methoden;
- in het ontbreken van leermotivatie bij de leerlingen;
- in het gemis aan belangstelling bij de ouders der leerlingen;
- in het gemis aan moedertaal als instructietaal in het onderwijs;
- in de toenemende mutaties onder de leerkrachten;

- in het ontbreken van een leerplicht-verordening;
- in de onvoldoende uitbouw van het buitengewoon (speciaal) lager onderwijs;
- in het toentertijd ontbreken van pedagogisch-didactische, ondersteunende instanties;
- in de onvoldoende uitbouw van de opleiding der leerkrachten: de opleiding aan de kweekschool, later de Pedagogische Academie, moest (en moet) meer aangepast worden aan de Antilliaanse situatie;
- in de onvoldoende onderwijs-voorzichting.

Terecht wijzen prof. Prins c.s. op bovengenoemde belemmeringen in het Lager Onderwijs, namelijk: "Deze tekorten, tezamen genomen, vormen een zodanige belemmering voor de ontwikkeling van het onderwijs, dat men niet verwonderd mag zijn over het rendement en dat men niet veel mag verwachten van vernieuwings-pogingen, die onder deze omstandigheden worden ondernomen"³³.

Overigens, dat een groot deel van de Antilliaanse gemeenschap een nogal gebrekkig lagere schoolopleiding krijgt, omdat het onderwijs zijn prioriteiten niet bij het merendeel der Antilliaanse, c.q. Curaçaose, leerlingen legt, zijn wij niet als de voornaamste belemmering in het Lager Onderwijs. Immers, wanneer wij over de bovengenoemde tekorten en belemmeringen in het Lager Onderwijs lezen en wanneer wij van de UNESCO³⁴ en het departement van Onderwijs³⁵ vernemen, dat de lagere scholen in de volksbuurten een hoger percentage zittenblijvers hebben in tegenstelling tot de lagere scholen, die bezocht worden door kinderen uit midden en hoger milieu, dan mag gesteld worden, dat prioriteiten niet primair gezocht moeten worden bij de leerlingen (intelligentie), of bij de ouders (ongemotiveerdheid), of in de methoden en de leerstof, doch weleer in het functioneren van de leerkrachten dezer leerlingen in hun onderwijs-leerproces-situaties.

Uit het vorenstaande inventarisatie mag derhalve gesteld worden, dat het functioneren van de leerkrachten in het basisonderwijs op Curaçao, een eiland in ontwikkeling, een uitermate, belangrijke factor is in het optimaliserings-proces in dit type onderwijs.

DRS. LEON FANEYTE

NOTEN EN LITERATUUR:

1. Publicatie Blad, No. 28.
2. Ph.J. Idenburg, 1964, p.27. Schets van het Nederlandse Schoolwezen.
3. J.B. Wolters, Groningen 1964, p.27. Wet van 1806: Wet voor het Lager Schoolwezen en onderwijs in de Basisschool.
4. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.24.
5. Dijkstra's uitgeverij Zeist nv., Zeist, 1970, p.24.
6. De onderwijswet van 1806 en de bijbehorende Algemene Schoolorden, die klassikaal, aanschouwelijk (verplicht bord), voor minvermogen kosteloos onderwijs voorschreven, moesten door een uit Nederland aangekomen bekwaam onderwijzer, Van Paddenburgh, gestalte worden gegeven.
7. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.25.
8. Dit reglement van de gouverneur hield in: "Dat degenen, welke zich zouden mogen verstouten om enige school, zonder speciaal consent van het bestuur, op te richten, of reeds clandestienlijk daar gesteld zijnde, aan te houden bij de overtreding voor de eerste en tweede maal met geldboete, voor de derde maal met gevangenzetting worden bedreigd".
9. In 1842: Zusters Franciscanessen op Curaçao, belast met een dagschool en een pensionaat op Otrobanda (stadsschool).
10. In 1847: in dit jaar richtten deze religieuze een school op te Barber (een koenoekoe-school, dat wil zeggen platelands-school). Zo volgen er meer scholen in deze reeks.
11. In 1852: te Santa Maria (een platelands-school);
12. In 1858: te Sint Willibrordus (platelands-school);
13. In 1863: te Westpunt (platelands-school).
14. Ph.J. Idenburg, Schets van het Nederlandse Schoolwezen.
15. J.B. Wolters, Groningen, 1964, p.29, 126, 149 e.v. 208 e.v. 223, 257.
16. N.F. Noordam, Inleiding in de Historische Pedagogiek.
17. Tweede druk, Wolters - Noordhoff nv, Groningen, 1970, p.129.
18. Publicatie Blad, No.16.
19. F.W. Prins, e.a., 1970, p.27.
20. René A. Römer, Cultureel mozaiek van de Nederlandse Antillen.
21. Constanten en varianten De Walburg Pers Zutphen Zutphen, 1977, p.298.
22. 9. Publicatie Blad, no. 5, 1907.
23. 10. Deze indeling in GLO-A en GLO-B zou in de Onderwijs-verordening van 1935 behouden blijven.
24. Deze aardrijkskunde omvatte kennis van de Kolonie Curaçao en haar naaste omgeving, Nederland en Suriname, waaronder klimaat, voortbrengselen en de grondtrekken van de bestuurs-inrichting.
25. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.34.
26. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.19-21, Art. 26 lid 1 en 2, Art. 32 lid
27. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.28.
28. A.C. Prins-Winkel, 1975, p.75. Kabes Duru?
29. Verslag van een onderzoek naar de onderwijs-situatie op de Benedenwindse eilanden van de Nederlandse Antillen, in verband met het probleem van de vreemde voertaal in het onderwijs.
30. Tweede druk Dijkstra's uitgeverij Zeist nv, Zeist, 1975, p.75.
31. Verschillen tussen de schooltypen GLO-B en MULO-onderbouw (basisschool ofwel lagere school): GLO-B: zeven leerjaren, toelatingsleeftijd: 6,0 jaar, kosteloos onderwijs, minder onkosten-vergoeding per leerling, leerplan-eisen: ongeveer als het MULO, in zeven leerjaren; vreemde talen niet verplicht.
32. MULO-onderbouw: zes leerjaren, toelatingsleeftijd: 5,6 jaar, heffing van schoolgelden, meer onkosten-vergoeding per leerling, leerplan-eisen: leerplan voor het Lager Onderwijs, in zes leerjaren; twee vreemde verplicht.
33. 14. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.19-21.
34. Artikel 26 lid 1 en 2, Publicatie Blad no.43, anno 1964.
35. Onder de geschiedenis van Nederland en van de Nederlandse Antillen kan mede begrepen zijn enige kennis van de staats-inrichting van Nederland en van de Nederlandse Antillen.
36. Onder kennis der natuur: enige kennis van de gezondheidsleer.
37. 17. Onder algemene geschiedenis: enige kennis van de inrichting en werkwijze van de organisatie van de Verenigde Naties.
38. F.W. Prins, Boek 1, p.23.
39. Publicatie Blad, No. 16.
40. Deze cursussen bleven bestaan, totdat de onderwijs-opleiding in 1942 opgenomen werd in het Middelbaar Onderwijs: de zgn. Literair-Pedagogische Afdelingen van de Middelbare Scholen.
41. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.29.
42. Indeling der onderwijs-bevoegdheden in rangen:
43. 1. Eerste rang, categorie B: onderwijzers-akte (lees: akte 77A; later, na 1952, de akte 41A + twee LO-akten); hoofdkarte (lees: akte 77B; later, na 1952, ook de akte 41B); onderwijzers-akte + hoofdkarte + één MO-akte; onderwijzers-akte + vijf LO-akten; onderwijzers-akte + twee LO-akten + één MO-akte; onderwijzers-akte + twee MO-akten.
44. 2. Eerste rang, categorie A: onderwijzers-akte (lees: akte 77A of 41A) hoofdkarte (lees: 77B of 41B); onderwijzers-akte + drie LO-akten; onderwijzers-akte + één MO-akte.
45. 3. Twee rang: onderwijzers-akte (lees: 77A of 41A) + twee LO-akten.
46. 4. Derde rang: onderwijzers-akte (lees: 77A of 41A).
47. 5. Vierde rang: hulponderwijzers-akte.
48. 6. "Kweekeling met zelfstandig onderwijs-bevoegdheid". Deze bevoegdheid beoogde het lesgeven op de GLO-A scholen.
49. 22. Zie: Onderwijs-verordening van 1954.
50. 23. Ph.J. Idenburg, 1964, p.5, 238, 418.
51. De Nederlandse Kweekschoolwet van 23 juni 1952: eerste + tweede leerkring wordt afgesloten met het examen voor de Akte van Bekwaamheid als Onderwijzer (Akte 41A) en de derde leerkring voor de Akte van Bekwaamheid als volledig bevoegd onderwijzer (Akte 41B).
52. 24. Zie: Onderwijs-verordening van 1962.
53. 25. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.34.
54. 26. Schematisch overzicht der werving van leerkrachten voor het gewoon lager onderwijs op Curaçao: 1806: De eerste uit Nederland uitgezonden leerkracht voor een landschool (openbare lagere school) te Curaçao.
55. 1824-1860: Het Apostolische Vicariaat van mgr. M.J. Nieuwindt: het verzoek van mgr. Nieuwindt aan de minister van Koloniën in Den Haag "om op de een of andere wijze leermeesters aan te schaffen". Mgr. Nieuwindt achtte het "voor het allernuttigste", dat "het gouvernement om de hand verleende, om op de een of andere wijze leermeesters aan te schaffen, welke dan behoeftig onderwijs in het lezen en schrijven konden geven; dat onderwijs zou zich dan ook tot de slaavenopstand kunnen uitbreiden, in dien hetzelfde bijvoorbeld ten dienste der slaaven des avonds na de afloop des arbeids (...) gegeven werd" (F.W. Prins, e.a., 1970, p.26).
56. 1842: Vrouwelijke religieuzen (zusters) deden hun entree in het volksonderwijs op Curaçao.
57. 1866: Mannelijke religieuzen (fraters) kwamen het katholieke onderwijs-korps versterken. De religieuzen waren vakkewame leerkrachten, die vanwege hun missionaire karakter financieel tamelijk goedkope leerkrachten waren.
58. 1915-1940: Werving van leken en religieuzen voor het Lager Onderwijs. Aangezien de bevolkings-grootte sterk toenam en daarmee gepaard gaande een groeiende behoefte aan onderwijs, ontstond er op Curaçao in de jaren 1915-1940 een toenemende vraag naar leerkrachten. Aan deze vraag kwamen leken en religieuzen uit Nederland en Suriname tegemoet.
59. 1940-1945: Tekort aan leerkrachten in het lager onderwijs. Door de Tweede Wereldoorlog konden Nederlandse onderwijzers niet uitgezonden worden naar Curaçao. Om dit tekort aan te vullen ging de overheid ertoe over normaal-cursussen te geven ter opleiding van onderwijzers. Zij startte toen eveneens met een cursus ter opleiding van onderwijzers met hoofdkarte (Akte 77B). Tegelijkertijd trok zij Surinaamse leerkrachten aan voor het lager onderwijs.
60. 1946-heden: Wervings-commissies (woorden) samengesteld met onder andere het doel in Nederland leerkrachten aan te trekken voor het onderwijs op Curaçao.
61. 27. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.34.
62. 28. F.W. Prins, e.a., Boek 1, 1970, p.19-21, Art. 26 lid 1 en 2, Art. 32 lid

Sport voor gehandicapten: Van niets naar iets

AFGELOPEN ZONDAG werd het eerste lustrum gevierd van «Enkuentro ku deporte». De sport-ontmoetingen tussen de gehandicapte medemensen en de Kiwanisclub Curaçao dateren uit het jaar 1983. We praten over dit lustrum, gehandicapten-sport en gehandicapte medemensen in het algemeen na met de heer Falbru, initiatiefnemer van de «ontmoeting»; de heer Hollander, lid van de Curaçao Council for the Handicapped en de heer Pinedo, sportleider verbonden aan het Bureau Sportzaken met een speciale taak voor het ontwikkelen van sport voor gehandicapten.

Sportbeoefening hoeft niet veel extra geld te kosten. Met een beetje fantasie is van gewone materialen heel gemakkelijk materiaal te maken, dat goed bruikbaar is. Uiteraard zijn er bepaalde vormen van sport voor gehandicapten, die pas met speciaal ontwikkelde materialen te spelen zijn. Zo is er in Europa een balsport voor blinden erg populair. Het spel kent drie deelnemers van iedere partij, met een doel dat verdedigd dient te worden. Nu heeft men in de bal ter grote van een medicijnbal een bel aangebracht zodat door je goed te concentreren je de bal met je oren kunt volgen om hem dan tegen te houden. Dit is een zeer intensieve sport. Er zijn rustpauzes na iedere vier of vijf minuten ingelast. Dit komt onder meer door het feit, dat de deelnemers hun adem inhouden zodra de bal geworpen is om hem zo beter te kunnen volgen.

Kijk, als je zo'n sport wilt bedrijven, dan heb je natuurlijk speciaal materiaal nodig, in dit geval een grote bal waar een bel inzit. Maar over het algemeen kun je stellen dat dit soort materialen in ieder geval niet direct nodig is om gehandicapten aan

sport te kunnen laten doen. Wat wel belangrijk is, is je eisen aan te passen aan het vermogen van de gehandicapte. Doordat mensen nu eenmaal ieder op een speciale manier gehandicapt is, moet je je richten op de persoon en daarop je eisen dan afstellen.

Hoe zijn de Kiwanis er nu toegekomen om een sport-ontmoeting te organiseren voor de gehandicapte medemensen?

«De Kiwanis-organisatie is een internationale organisatie. Elk jaar wordt er een hoofdtHEMA gegeven, waarvan dan verwacht wordt van de aangesloten leden, dat ze iets met dat thema doen. Zo was het thema in 1983 "speciale olympics". Het zoeken voor de club was dus naar een goede startpositie waar vanuit men iets met dit thema kon doen. Wat is logischer om naar de overkoepelende gehandicapte-organisatie te gaan. Het toeval wilt ook nog, dat de echtgenote van een van de leden van de Kiwanis voorzitter was van de Council. De vertegenwoordigers van beide organisaties zijn om de tafel gaan zitten om in eerste instantie te gaan kijken wat er nog gedaan kon worden. Het bleek dat er op dit gebied zo goed als niets aanwezig was. Dit maakte een en ander natuurlijk veel moeilijker omdat je niets had waarop je verder kon bouwen. We zagen in dat het ontwikkelen van sport voor gehandicapten wel belangrijk was. We hebben toen besloten om onze schouders onder te zetten om er iets van proberen te maken. Dit is gelukt, getuige nu dit lustrum».

Maar wat was er nu de oorzaak van dat u verder bent gegaan dan een eenmalige ontmoeting?

«Eigenlijk kan ik hier heel kort over zijn. De ervaringen, die de deelnemers hebben gehad tijdens de eerste sport-ontmoeting heeft hen doen besluiten om er niet na een keer een punt achter te zetten. Ze wilden kijken, welke mogelijkheden er voor dergelijke sport-ontmoetingen in de toekomst zou zijn. De Kiwanis zijn zeker van plan om deze sport-ontmoetingen verder vol te houden en misschien zelfs uit te breiden.

Hoe was en is de belangstelling van de kant van de politiek en het publiek voor deze ontmoetingen?

«Eigenlijk valt dit zwaar teogen. De politici laten het afweten: gezaghebber Casseres is eenmaal geweest en de laatste keer was het de heer Mac Kibbelaar, die namens de overheid aanwezig was. De heer Mac Kibbelaar gaf in zijn toespraak ook aan het te betreuren dat er zo weinig "politieke" belangstelling was. Ook de belangstelling van het publiek laat te wensen over. Er is over gesproken of het misschien zinvol zou zijn om entree te heffen. Dat hoefde niet veel te zijn, een kwartje of zo. Dit voorstel werd gedaan om het publiek te motiveren en te interesseren voor de sportdag. Men hoopte dat de mensen zouden gaan denken dat als je er iets voor moet betalen er interessantedingen te zien zouden zijn. Het is natuurlijk toch wel belangrijk, dat er mensen komen kijken. Op deze manier werk je een beetje mee aan de verbetering van de ideeën, die er rondom de mensen met een handicap zijn ontstaan. Uiteindelijk is het er niet van gekomen, omdat de gehandicapten zelf bij monde van hun vertegenwoordigers er bang voor waren dat het dan een "aapjes-kijken" zou gaan worden. Voorop blijft natuurlijk staan, dat we de ontmoeting niet in eerste instantie voor het publiek organiseren, maar voor de deelnemers zelf. Nee, de belangstelling is alles behalve overweldigend. Zelf van de kant van sommige ouders krijgen wij soms het idee dat ze het allemaal maar prima vinden en ze hun kind bij zo een gelegenheid weer een dag kwijt zijn, zodat ze er geen omkijken na hebben. Gelukkig werken er ook ouders mee in de organisatie en de uitvoering. Maar en dat is

misschien overal zo. Het zijn altijd dezelfde ouders, die je zien die zich inzetten voor een zaak».

Is het organiseren of beter het creëren van sport-mogelijkheden geen taak van de overheid?

«Ja, eigenlijk wel, maar het wordt niet gedaan. Zolang het niet gedaan wordt, zijn er nog organisaties als de Kiwanis nodig, die voor de noodzakelijke financiële ondersteuning moeten zorgen. Toch gaat de overheid op dit gebied ook vooruit. Nu heeft men in tegenstelling tot een paar jaar geleden al een sportleider, die zich speciaal bezighoudt met sporten voor gehandicapten. Op dit moment heeft hij de beschikking over een eigen budget en hoeft nu niet meer te lopen achter als er iets aangeschaft moest worden. Het is allemaal niet veel, maar een begin is er in ieder geval».

Hoe gaat het verder met de sport voor gehandicapten?

«Zeer spoedig, deze maand nog, zal er een stichting opgericht worden. De naam van deze stichting is: «De sportstichting gehandicapten Nederlandse Antillen». Deze stichting zal zich bezig gaan houden met de uitbreiding van de gehandicapten-sport. Het is in ieder geval een belangrijke stap voorwaarts want nu zullen de activiteiten vanuit een stichting georganiseerd worden».

Zullen er in de toekomst meer mensen opgeleid gaan worden als sportleider voor mensen met een handicap?

«Vorig jaar april hebben we een seminar gehouden, die een week duurde. Er was daar een groep mensen bij elkaar, die echt iets van wilde maken. Na ongeveer drie maanden hebben we bekeken wat de resultaten van de praktijk waren van dit seminar. Wat ons toen is opgevallen, is dat met dat heel klein beetje wat deze mensen in dat seminar hebben geleerd, ze verder zijn gegaan, zelf op doorgedacht en nieuwe mogelijkheden leerden ontdekken. In oktober zal een workshop worden gehouden over sport voor geestelijk gehandicapten en het is de bedoeling dat in april 1988 een opleiding tot sportleider voor mensen met een geestelijk handicap komt.

Deze opleiding moet dan zes weken gaan duren. Het ligt in de lijn der verwachtingen, dat de mensen van het seminar ook in oktober en in april van de partij zullen zijn. Als dit daadwerkelijk zo is, dan zullen we hiermee een succes krijgen, die niet alleen enthousiast, maar ook met een grotere kennis van zaken dan voorheen zich zullen gaan inzetten voor de sport van mensen met een handicap. Wat dat betreft valt van de toekomst nog een ander te verwachten. Het zou eigenlijk zo moeten zijn, dat er veel vaker een soort sportinstelling komt, niet alleen zoals nu het geval is in de sporthal, maar ook op het veld en in het zwembad. Dat is eigenlijk, een gedeelte, van ons streven.

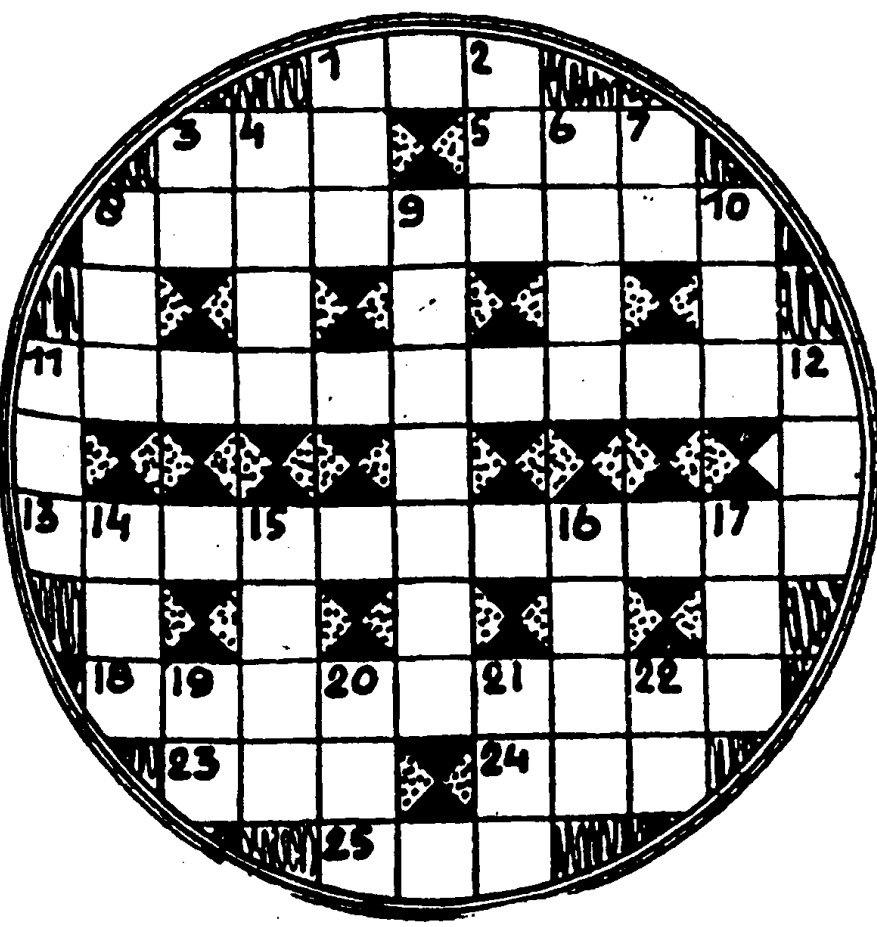
Medewerking is natuurlijk erg belangrijk als men de sport voor mensen met een handicap wilt ontwikkelen. Zo kregen we bijvoorbeeld te horen dat het voor 21 blinden onmogelijk was om op de sportdag te komen, terwijl ze zelf graag wilden komen. Wat was nu het geval? De chauffeur van de bus, die hen zou ophalen en brengen, kreeg geen "overtime" uitbetaald en daarom konden deze mensen niet komen. Je vraagt je dan af of dit nu nodig is om 21 mensen hun plezier te ontnemen voor twee tientjes of zo. Gelukkig hebben we de zaken, hoewel het kort duurde, nog kunnen regelen en zijn deze mensen aanwezig geweest. Hulp van vrijwilligers blijft ook in de toekomst noodzakelijk en het is te hopen, dat we niet alle het verleden de hulp van vele mensen kunnen krijgen om de sport voor gehandicapten uit te bouwen».

RON SKOMOROWSKI

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. vallei; 3. deel van het jaar; 5. jongere broer of zuster; 8. akelig; 11. zonder te zien; 13. karaf voor bitter; 18. verpakking; 23. Europeaan; 24. wandversiering; 25. beroep.

VERTICAAL: 1. projectieplaat; 2. werkplaats; 3. persoonlijk voornaamwoord; 4. vuur; 6. kledingstuk; 7. bijwoord; 8. speelgoed; 9. hoek in rolvorm; 10.

groet; 11. jongensnaam; 12. strop; 14. jongensnaam; 15. buisje; 16. gewoonterecht; 17. vlaktemaat; 19. noot; 20. woonboot; 21. vochtdoorlatend; 22. gedeputeerde Staten.

UIT HET GROTE aantal inzendingen van deze Amigoe-kruiswoordpuzzel van verleden week is uiteindelijk als gelukkig win-

naartes van de weekprijs van 25 gulden getrokken:

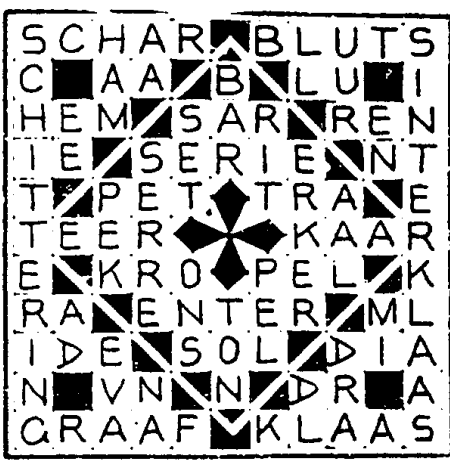
V. Jesurun
Groot Davelaarweg 21
Curaçao

De winnaartes kan zijn haar prijs na identificatie afhalen op het kantoor van de Amigoe op Scherpenheuvel (tot 15.00 uur 's middags).

Oplossingen moeten ingediend zijn vóór donderdag 18 juni 1987 tien uur 's morgens en duidelijk op de enveloppe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Curaçao - P.O.B. 577: Aruba - Nassaustraat 110 en Bonaire - Kaya Gobernador Debot 154, t.n.v. de heer Hubert Linkels.

DE GOEDE inzending had er aldus uit moeten zien:

BOMBARDIEMOS
ΠΕΙΡΑΙΕΣ
11-1-1944
ΔΡ. 100.000

ΠΑΛΑΚΑΙ ΕΞΟΧΑΙ
ΔΡ. 50.000+450.000

ZON VEERTIEN DAGEN geleden vertelde ik u, dat Pelias Jason uitzond om het Gulden Vlies te Colchis te gaan halen. Achteraf bezien lijkt het wenselijk ook dit gegeven wat nader toe te lichten. In de Oudheid regeerde op zeker moment een afgeleefde grijsaard, Aeson genaamd, over de landstreek Thessalië. Zijn halfbroer Pelias bood hem aan het koningschap over te nemen tot het moment, waarop Aeson's zoon Jason of Iason de volwassenschap zou hebben bereikt. Aeson stemde toe en Pelias begon de scepter over Thessalië te zwaaien, terwijl Jason verhuisde naar de centaurschool, waar deze paardmensen hem de nodige mannekracht hoorden bij te brengen.

Na voltooiing van deze studies klopte Jason bij Pelias aan om de hem toekomende kroon te nemen. Pelias was echter de neugten van zijn tijdelijk ambt nog lang niet beu en zocht naar een middel om Jason voor immer kwijt te raken. Op dit ogenblik herinnerde Pelias zich de story

Postzegels

van PRIXUS en met de verheugen-gedachte aan de nooit slapende draak in zijn achterhoofd gaf hij Jason de opdracht naar Colchis te zeilen en het Gulden Vlies terug te halen.

Jason trapte er braaf in, maar Jason was niet bepaald van vandaag of gisteren. Hij begreep maar al te goed, dat hij bij deze reis zijn leven danig op de tocht zette. Jason begon met een schip te bouwen, waarvan de kiel gevormd werd, zoals reeds is verteld, door een stuk van de sprekende en heilige eik van Dodona. Vervolgens koos Jason zich een zeer select gezelschap als scheepsbemanning uit.

Hij maakte een praatje met Aeolus, de god van de winden. Die hield zijn schatten ergens in een berggrot opgesloten. Wanneer hij meende, dat het ogenblik daar was om bijvoorbeeld een noordenwind te laten

waaien, dan stootte hij zijn lansvormige scepter in de berg. Prompt koos dan Boreas, de god van de noordenwind, de brenger van sneeuw, ijs en hagel, het luchtruim. Hoe de opgesloten in de grot precies wisten wie op dat moment een frisse neus mocht gaan halen, blijft een raadsel. Eveneens is het een goed bewaard geheim gebleven hoe Aeolus zo'n uitgewaaide wind weer op de klep kreeg.

Aeolus had zo, naast Boreas, nog in zijn voorraadschuren zitten: Zephyrus, de god van de zacht suizende westenwind. Zephyrus was de zoon van Aurora, de godin van de dageraad. Zephyrus was gehuwd met een zekere Chloris, die op een onbewaakt ogenblik door Boreas geschaakt werd. Deze ongerechtigheid leidde tot een blijvende vijandschap in het windenverblif. Verder trof men aan: Apiliotus, de god van de oostenwind; Notus, die in het zuiden zijn domein vond; Lips, die vanuit het zuidoosten pleegde aan te stormen en die dit terrein deelde met Eurys of Auster; Kekias, de god van de noordoostenwind, die bij zijn arbeid constant gezelschap kreeg van zijn collega Skiron en nog een hele sleep van echtgenotes en kinderen, die in dit pilloze tijdperk nog in overvloedige mate op deze aardbodem werden neergepoot.

Met welke fraaie benamingen deze overige leden van de windencollectie waren uitgerust moge onvermeld blijven, omdat

zij immer een of ander zegelbeeld in de Wereld van de Postzegel hebben gesierd. De acht opgesomde winden kan u in levende lijve aantreffen op de Griekse luchtpostzegels van 15 augustus 1942 en van 15 september 1943. Boreas blikte u daar aan op de exemplaren van 2 en van 100 drachma; Apiliotus op de 10 drachma van beide series; Notus op de 5 drachma; Lips op de 20 drachma; Zephyrus tweemaal op de 25 drachma; Kekias op de beide zegels van 50 drachma; Eurys of Auster op de 200 drachma en Skiron op de 400 drachma. Om het filatelistische gedeelte van dit verhaal te voltooien nog het volgende: In juni 1944 verschenen een vijftal van de vermelde winden zegels opnieuw, nu door middel van een opdruk voorzien van een toeslag van maar even 100.000 drachma.

Deze extra heffing was bestemd voor de hulpverlening aan de slachtoffers van het bombardement op de Piraeus van 11 januari 1944. De ekseptioneel hoge toeslag deed deze goedbedoelde emissie op een volslagen fiasco uitlopen. Een maand later gaan de Griekse Posterijen echter nog verder. De geldontwaardiging heeft dan in het zwaar getroffen land chaotische vormen aangenomen. Ten behoeve van de kinderkampen draven in juli 1944 nogmaals een vijftal winden zegels op. Nu met een frankerwaarde van zo'n 50.000 drachma en een toeslag van 450.000 drachma. Ook deze uitgave is vermoedelijk alleen in filatelistische handen terechtgekomen.

M. ARVIS
(wordt vervolgd)

OP CURAÇAO STAAT de sport voor gehandicapten nog in zijn kinderschoenen. Het particulier initiatief, in het geval van afgelopen zondag: de Kiwanis, moeten voor de kosten en organisatie borg staan.

Op zich een pluimpje waard, echter, en dat realiseert men zich in Kiwaniskringen terdege, zou een groot gedeelte van deze vorm van liefdadigheid niet nodig moeten zijn. De taak om voor mensen te zorgen, die in de maatschappij alleen maar met "hulp", in welke vorm dan ook, menswaardig kunnen leven, is geen taak van liefdadigheid. Een regering, van welke kleur dan ook, zou voor de zwakke medemensens zodanig voorwaarden moeten scheppen, dat de zwakken in de samenleving niet meer afhankelijk zijn van de "goodwill" van anderen.

Sport is een belangrijke manier om je emoties, je overvloedige energie te uiten of kwijt te raken. Als je als overheid geen mogelijkheden schept voor mensen met een handicap om regelmatig sport te beoefenen, dan straf je deze mensen voor iets waar ze zelf niets aan kunnen doen.

Het is bekend dat gehandicapten geen "stempubliek" zijn. Misschien moesten beleidsmakers eens zelf... laat maar, dit soort oproepen en voorstellen zijn al veel vaker gedaan. Ze komen toch weer terecht in de beroemde onderstelade. U weet wel, met al die andere spoedaanvragen.

Als de politici echt ernst zouden maken met deze zaak, dan waren ze wel massaal aanwezig geweest op de sportdag. Ze schitterden echter door afwezigheid evenals het publiek, dat zich wel massaal ging verpozen op de stranden van het Seaquarium, waar men zich kon verlustigen aan jonge gezonde sporters en sportsters, die met beide benen op de grond, in dit geval een plank, poogden te staan om het prijzengeld en de bekens in ontvangst te nemen. Waar was het prijzengeld op de sportdag voor gehandicapten? Waar waren de grote sponsors? Waar waren de grote kranten-verslagen?

De antwoorden zullen eenieder duidelijk zijn. Het is natuurlijk veel aantrekkelijker om jonge, gezonde sprankelende halfgoden te aanschouwen, dan zielige hoopjes mens, die met hun mogelijkheden topprestaties leveren waar vele van ons slechts om kunnen glimlachen, omdat we ze met het grootste gemak zouden overtreffen.

Het is trouwens eigenlijk veel beter om net te doen of mensen met een handicap niet bestaan. Dan hoef je ze nooit te zien, dan hoef je ze niet te helpen en dan hoef je je

ook nooit zorgen te maken over je houding ten opzichte van deze mensen.

Herinnert u zich nog dat afgelopen zondag Pinksteren was? De apostelen spraken toentertijd in tongen, in allerlei talen, richtten zich tot alle mensen. Wij richten ons leven tot de gezonde, jonge enz. enz. mensen. Je richt je daar op omdat je diep in je hart eigenlijk zou willen zijn zoals zij. Het gaan kijken naar sport heeft alles te maken met idool-verering. Daar vallen mensen met een handicap

cap niet ook binnen hun mogelijkheden, voor de volle 100% kunnen functioneren in de maatschappij.

Er zijn ook binnen de "groep" lichamelijke gehandicapten zo'n grote verschillen, dat ze nauwelijks onder een noemer te brengen zijn. Dit te doen zou betekenen, dat je een blinde een gehoorapparaat zou geven en iemand, die doof is een rolstoel. Geef iemand, die een auto met een leuke band heeft maar eens een nieuwe band, maatje fiets. Glimlach vriendelijk en laat

troep-minded is (misschien een idee voor het toerisme; richt je promotie van het eiland op het feit, dat we het meest vervuilde eiland van het Caribisch gebied zijn. Wellicht zullen er wat Amerikanen komen). Misschien moeten we al deze mensen, die voor die rotzooi zorgen dan in de groep geestelijk gehandicapten plaatsen, want verantwoordelijkheid voor een schoon eiland hebben ze niet. Soms zegt men dat geestelijk gehandicapten geen logische beslissingen kunnen

nemen. Dat dit niet alleen voor geestelijk gehandicapten geldt, daar wil ik niet verder op in gaan. Leest u hier voor maar regelmatig de krant. Het mag uit het voorgaande duidelijk zijn, dat men niet over "gehandicapten" kan praten, deze groep bestaat gewoonweg niet. Mensen met een lichamelijke en/of geestelijk handicap zitten nog steeds in een verdomhoekje. Zowel naar de overheid toe als naar het grote publiek toe.

Het initiatief van de Kiwanis is een lovenwaardig initiatief, omdat ze hiermee mensen de gelegenheid geven om op hun eigen niveau te presteren. Jezelf proberen te overtreffen omwille, of misschien is het beter om te zeggen, door de sport. Op deze manier krijg je zelfvertrouwen en een grote mate van zelfwaardering. Presteren is vaak een zeer persoonlijke zaak en moeilijk in algemene termen onder te brengen. Het ligt aan de mogelijkheden, die je gegeven zijn. Ondanks het feit, dat voor velen hun lichamelijke mogelijkheden niet optimaal zijn, is het bezig zijn met sport toch zeer belangrijk. Deelnemen is veel belangrijker dan winnen of wereldrecord verbeteren.

RON SKOMOROWSKI

Is gehandicaptensport liefdadigheid?

dan buiten, want zo wil je niet zijn. Je wilt er zelfs niet aan denken dat jij ook gehandicapt kunt worden. Men is tegenwoordig niet meer zo barbaars, dat men een gehandicapt kind laat sterven vanwege zijn handicap. Nee, wij hebben die trap van beschaving bereikt, dat we gehandicapten gewoon ontkennen. In een economisch niet zo rooskleurige situatie zoals de onze, moet er natuurlijk bezuinigd worden. Dus daar waar sprake is van luxe draait men de kraan langzaam maar zeker dicht. Is het echter luxe om een beetje menswaardig te leven? Is onze generatie gehandicapten wederom gedoemd om ongezien, ongehoord onder te gaan, te verdwijnen in instituten waar ze vanaf hun jeugd hun einde tegemoet kunnen zien.

Er wordt toch zoveel voor gehandicapten gedaan. Zolang men blijft zeggen dat er speciale voorzieningen gecreëerd worden, vallen deze zaken nog open daarmee worden gehandicapten in een speciale hoek gedrukt. Zolang men zegt dat er toch bepaalde zaken voor gehandicapten zijn, klinkt er altijd iets door van een extraatje, waar men eigenlijk dankbaar voor moet zijn.

Iets wat nog heel vaak gebeurt, is dat men gehandicapten op een grote hoop gooit. Het meest elementaire onderscheid, dat er gemaakt dient te worden, is die tussen lichamelijke gehandicapten en geestelijk gehandicapten.

Lichamelijke gehandicapten hebben een lichamelijke handicap en zijn geestelijk volkomen normaal. Wel is het zo, dat je als je mensen met een lichamelijke handicap vanaf hun jeugd altijd benadeeld alsof ze geestelijk ook niet 100% zijn, ze op den duur een achterstand oplopen in hun ontwikkeling. Als je nooit leert om verantwoordelijkheid te dragen, als je geen opleiding krijgt, is het niet verwonderlijk dat je in je ontwikkeling achterraakt. We zullen ons wel moeten realiseren, dat deze achterstand een gemaakte achterstand en geen natuurlijke achterstand is. Het is de schuld van de omgeving, dat mensen met alleen een lichamelijke handi-

cap niet ook dankbaar hoeft te zijn. Mocht die persoon een opmerking maken, dan kun je antwoorden: "Och, het zijn toch allemaal vervoersmiddelen". Het mag duidelijk zijn dat elke vorm van een lichamelijke handicap zijn eigen mogelijkheden en moeilijkheden heeft. Hulp dient daarom ook specifiek te zijn.

De geestelijk gehandicapten vormen een heel speciale categorie. Ook hier zijn de nodige gradaties aan te brengen en de niveaus van functioneren zijn niet te vergelijken. Als je regelmatig met geestelijk gehandicapten in aanraking komt, dan vraag je je wel eens af waar het geestelijke handicap zit. Misschien in het feit, dat ze zonder omwegen vertellen wat ze van je denken of omdat ze direct vanuit hun gevoel spreken en mensen van hieruit beoordelen. Of in het feit, dat ze in moeilijke situaties niet afvallig zijn? De verleiding om te gaan denken dat ze net door deze kwaliteiten niet in een maatschappij kunnen functioneren waar het bovengenoemde als "gevaar" wordt omschreven en waar je met diplomatie, tact en invloedrijke vrienden veel verder komt, dan met eerlijkheid, is vaak wel erg groot.

Men kwalificeert geestelijk gehandicapten wel eens door te zeggen dat ze geen verantwoordelijkheid voor hun beslissingen kunnen nemen. Deze kwalificatie snijdt geen hout, denk u maar eens aan de mensen (onder de mensen verstaan we eigenlijk niemand, vraagt u eenieder maar persoonlijk), die ervoor zorgen dat Curaçao zo gezellig kups, flesjes en andere

Pakkerdjes

Huisman,
Waar ben je, behalve het vouwen van de was, nog meer handig in?

Lieve piekeraar
Misschien valt het allemaal nog wel mee. En zoniet, dan redden we het samen toch een heel eind.

Het opgeven van "Pakkerdjes", die respectievelijk vijf en tien gulden kosten, kan geschieden bij het redactie-secretariaat van de Amigoe. De Amigoe behoudt zich het recht voor de plaatsing van een "Pakkerdje" op basis van zijn inhoud te weigeren.

K.
Wat een ellende de laatste tijd. Ik zit voortdurend met de handen in het haar. Kunnen we daar nou niets aan doen?

Idealisme is gelijk een ijsberg: hoe groter het is des te langer duurt het voor het is verdwenen!

Catharina's vriend

KIES-KEURIG

IN DEZE RUBRIEK kun je informatie verwachten over mogelijke opleidingen, de eisen die daarbij gesteld worden, adressen waar je terecht kunt voor meer gedetailleerde informatie, de beroepsmogelijkheden, enz.

Dietiek

IN DEZE RUBRIEK wordt regelmatig informatie gegeven over een aantal beroeps-opleidingen, de eisen die daarbij gesteld worden en de mogelijkheden op de arbeidsmarkt. In dit artikel ditmaal aandacht voor de opleiding «Dietiek».

Iedereen heeft vast wel eens foto's of andere afbeeldingen van die zwaarlijvige Japanse worstelaars gezien, die meer bewondering van het publiek genieten naarmate zij zwaarder en dikker zijn. Je zult het willen geloven of niet maar deze worstelaars staan op een zeer streng dieet, waarbij vlees en van de hoofd-ingrediënten is. Als wij het over dieëten hebben, denken we meestal niet in de eerste plaats aan de dieëten, die deze worstelaars dagelijks voorgeschoteld krijgen. Bij ons houdt het begrip dieet meer in: honger lijden, zoutarm, vetloos en suikervrij eten en drinken. Wat houden het beroep en de opleiding van de diëtist(e) nu eigenlijk in?

De meeste diëtisten werken in instellingen zoals ziekenhuizen en verpleegtehuizen. Daarnaast kom je ze ook vaak tegen bij kruisverenigingen, consultatie-bureaus, geneeskundige diensten en gezondheids-centra, onderwijs of de laatste tijd ook wel in een particuliere praktijk. Tot de belangrijkste taken van de diëtist(e) behoren het opstellen van menu's op doktersadvies en het geven van lessen en adviezen aan kruisverenigingen, scholen, catering-bedrijven en hotels. Om dit werk goed te kunnen doen, zul je goed met mensen om moeten kunnen gaan om ze o.a. te stimuleren en te motiveren het juiste dieet te volgen en vooral om het vol te houden. Een andere vereiste is, maar dat geldt eigenlijk voor ieder beroep, de bereidheid je vakken op peil te houden opdat je de laatste ontwikkelingen op voedings-

gebied ten goede kan laten komen van je cliënten.

De opleiding tot diëtist(e) duurt vier jaar en wordt gegeven aan HBO-DT scholen. Om toegelaten te kunnen worden, moet je een HAVO-diploma hebben met scheikunde in je pakket. Biologie is niet vereist, maar wel wenselijk. Er zijn in Nederland vijf scholen waar je opgeleid kunt worden tot diëtist(e): Den Haag, Amsterdam, Heerlen, Nijmegen en Groningen. Tijdens het derde en vierde jaar krijg je praktijk-stages, die gemiddeld drie maanden duren. De vakken, die onderwezen worden, vallen in twee grote groepen uiteen: de medisch-biologische sector waarin o.a. weefselleer en anatomie behandeld worden en de sector met vakken als scheikunde en levensmiddelen-leer. Naast deze sectoren wordt de nodige aandacht besteed aan voorlichtingskunde en psychologie.

Andere opleidingen, die niet tot diëtist(e) opleiden, maar wel in dezelfde sfeer liggen zijn: een aantal Horeca-opleidingen op middelbaar (toelatings-diploma MAVO) en hoger beroeps niveau, gezondheids-opleidingen, toegepaste huishoud-wetenschappen, levensmiddelen en laboratorium-opleidingen, allemaal zowel op MBO als HBO-niveau. Er bestaat ook nog een lerarenopleiding gezondheidszorg 1e en 2e graad. Op universitair niveau kun je gezondheids-wetenschappen studeren aan de Rijksuniversiteit Limburg. Vereist zijn VWO-diploma met wiskunde A of I in je pakket. In Rotterdam kun je algemene gezondheidszorg studeren waarbij als toelatings-eis ook geldt wiskunde A of I. Gezondheids-wetenschappen in Leiden is ook mogelijk waarbij je als verplichte vakken hebt natuur- en scheikunde. Sterk aanbevolen zijn wiskunde A, B of I en biologie.

PEDRO CASIMIR

KABOUTER BRR ZOU tweehonderd jaar worden en dat vond hij reuze fijn. Stel je voor: Poetsje had hem beloofd een grote dadeltaart te maken. En dadeltaart was de lekkerste taart. Die bestond voor kabouter Brr. "Is het nog geen tijd om die taart te bakken?" vroeg hij al een week van te voren. "Nee hoor," lachte Poetsje. "Die

De verjaardagstaart

-door Nel Basilio-

De volgende morgen was kabouter Brr dan toch eindelijk jarig. Hij trok zijn beste pak aan en zette zijn zondagse puntmuts op. Poetsje en Pinkie zongen Lang zal hij leven. En Poetsje zette met een plechtig gezicht de prachtige versierde dadeltaart op tafel. "Aaijai, dat zal smaken!" lachte de jarige kabouter Brr. "Geef me maar gauw een groot stuk." "Mij ook, mij ook!" riep Pinkie, die al net zo dol op dadeltaart was als kabouter Brr.

Poetsje begon te snijden. Maar net, toen ze een stuk taart voor kabouter Brr neer wilde zetten, werd er geklopt. "Hallo, hallo, hallo, is de jarige thuis?" Dat was Moene Muis, die ka-

geven en had heel geen tijd meer om aan zijn stukje taart te denken.

"Nu heeft mama vast geen tijd meer om voor mij oek een stukje taart af te snijden," dacht Pinkie. En omdat toch niemand keek, pakte hij het stukje van kabouter Brr en at het lekker op. "He, dat smaakt naar meer," zuchtte hij. "Julie lusten zeker wel dadeltaart, he?" vroeg Poetsje aan de dieren. Ze gaf ze allemaal een flink stuk. Moene Muis, de vijf miere, de twee hagedisjes en ook Pinkie, want ze dacht, dat die nog niets gehad had.

Kabouter Brr keek verbaasd rond. Waar was zijn bordje gebleven? Maar net op dat ogenblik werd er weer geklopt. Er kwam nog een heleboel bezoek. Krekeltjes, parkietjes, ko-

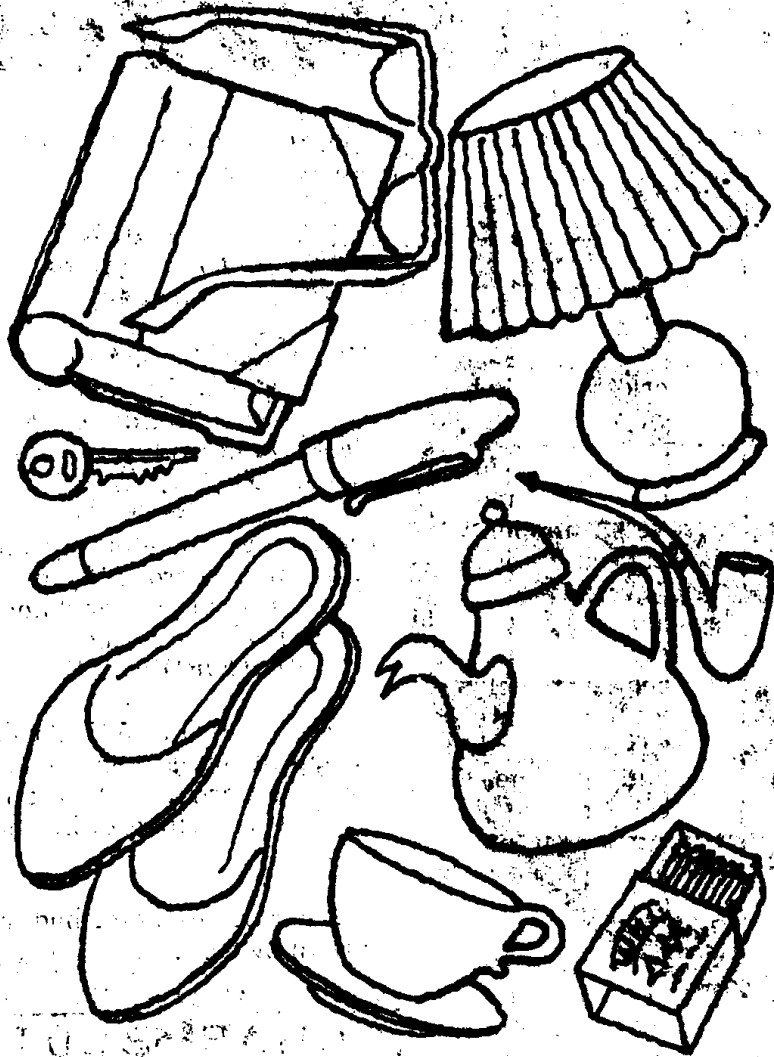
nijntjes, geitjes, muisjes. Het huis was veel te klein voor al die dieren en daarom ging iedereen in de tuin zitten. Kabouter Brr kreeg van alle nieuwe bezoekers ook al kadootjes en was reuze druk met uitpakken en handjes geven. En Poetsje was al even hard bezig met taart uitdelen. Totdat de hele taart op was. Watsmulde iedereen! Het was een plezier om naar te kijken. En in een wip waren alle bordjes leeg.

"Zo," zei kabouter Brr, toen alle kadootjes uitgepakt waren. "Nu ga ik toch eerst mijn stukje taart opeten, hoor. Waar is het?" "Eh, eh," stotterde Pinkie met een vuurrood hoofd. "Ik heb het opgegeten." "Wel alle kabouterbaarden bij elkaar!" riep kabouter Brr boos. En als hij niet jarig was geweest, had hij Pinkie vast en zeker

een flink pak voor zijn broek gegeven. "Arme kabouter Brr," zeiden de dieren, vol medelijden. Maar Poetsje troostte: "Wees maar stil, hoor. Ik zal een nieuwe taart maken. En die mag je helemaal alleen opeten."

En die avond was het groot feest. De vogeltjes floten hun mooiste liedjes. De krekeltjes, kinkhoorns, hagedisjes, muisjes en miere dansten poot in poot in het rond. Poetsje en Pinkie deden klassieke limonade en honingkoekjes uit. Kabouter Brr zat er in een heel groot stuk dadeltaart!

GOED ONTHOUDEN

KLIK EEN ogenblik aandachtig naar de plaatjes op deze bladzijde. Leg dan de krant weg en noem op wat je onthouden hebt.

Moppen

Onderwijzer: "Een eet dagelijks net zo veel als zijn eigen gewicht." Paul: "Hoe weet een eigenlijk hoe zwaar hij is?"

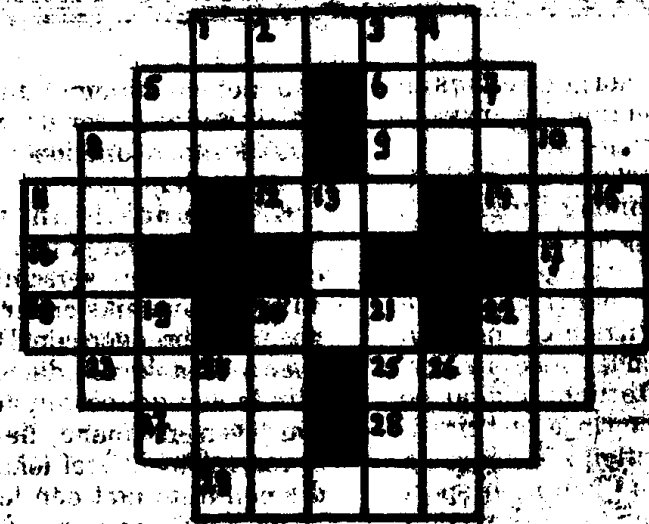
Onderwijzer: "Erik, vertel me eens wie Rome brand heeft gestoken." Erik: "Caesar, meneer." Onderwijzer: "Fout!" Erik denkt even na, zegt dan: "Hector!" Onderwijzer: "Waarom? Het was Nero!" Erik, mompelend: "Wist toch, dat het een andere hond was!"

Zo vader, zo zoon. Een zoontje van een inker komt thuis van school. Vader: "En is het gegaan vandaag?" Zoontje: "Ze hebben twee uur ondervraagd, maar ik heb niets losgelaten!"

Een jongen en een meisje maken samen een techtje onder de sterrenhemel. Hij: "Zal ik je een ster aanwijzen, want van het licht twee nodig heeft om onsterk te reiken?" Meisje: "Maar zo mag ik niet van huis blijven!"

De heer Martijn gaat bezoek bij de dokter. "Dokter, ik heb zo'n van hoogtevrees." Dokter: "Wat voert u roep hebt u?" Martijn: "Kantoor diende." Dokter: "Wel, dan niet zo erg. Wanneer de dokter met de stellingen moet klappen... Bij mijn vader de hagedis, kan niet tonen en ga niet naar de reparateur." Martijn: "Maar ik heb het heel erg, dokter, durf niet eens uit de diep bord te eten!"

Puzzel van de week

HORIZONTAAL: 1. speer; 5. deel van de week; 6. drom; 8. 1e 2e voedsel tot 14. streep; 16. voorzetsel; 17. vader; 18. werktuig om auto te laten stoppen; 20. spoedig; 22. inwoner van België; 23. komt uit een muis; 25. gids; 27. bijgevoegd; 28. staat op een voet; 29. de persoon die het rond draait.

Hij ontvangt een waardebon van f.15,- van Augustijn Boekhandel. OPLOSSING vorige keer: HORIZONTAAL: 1. rebus; 6. wei; 8. noorden; 11. bestaan; 14. der; 16. beken.

VERTICAAL: 2. Ew.; 3. beer; 4. ui; 5. muis; 7. kam; 9. ons; 10. dra; 11. bak; 12. teen; 13. nes; 14. dat; 15. we.

EEN LAND EN EEN STAD KNEDAMREEN

PEIKANGONE

ZET DE KANTEN van de kaart op de kaart en het land die op de kaart zwart gemaakt zijn.

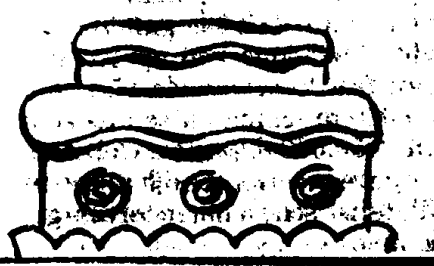
Rebus Zoekspelletje

HIEROP DRIE KINDE... 1. Muis, licht, vader, ik heb het opgegeten. 2. Je kunt het onder het bed krijgen, of je kunt het daar niet krijgen. 3. Het is een klein tijtje. 4. Als je wakker bent, zit het wel. 5. Met een paar dekens...

6. In veld van veld over een heide. 7. Die veld link is het wel. 8. Ik kan die pen niet vernemen vasthouden, heet hij. 9. Hij is van plan te trouwen. 10. Haastige spoed is de goed. OPLOSSING: 1. Muis. 2. Je kunt het onder het bed krijgen, of je kunt het daar niet krijgen. 3. Het is een klein tijtje. 4. Als je wakker bent, zit het wel. 5. Met een paar dekens...

markt is pas een dag van te voren, anders zou hij nog bederven."

Maar eindelijk was het toch zo ver en ging Poetsje aan de slag. Ze hakte de dadelstijlen. En als ze de schaal niet gauw weg gezet had, zou kabouter Brr alles opgevoerd hebben. Anders krijgt je morgen dadeltaart zonder dadelstijlen, zei ze. Kabouter Brr was niet van de oven weg te krijgen, toen de taart er eindelijk in stond. "Stel je voor, dat hij aanbrandt", zei hij en keek

telkens of de taart nog niet gaar was. Mm, wat rook dat lekker, toen Poetsje hem uit de oven haalde. "Een heel lekker stukje van krijgen," zei kabouter Brr. Maar daar kwam natuurlijk niets van in. De taart was nog gloeiend heet. En bovendien moest Poetsje hem nog versieren. "Morgen ben je jarig en dan krijg je een lekker stuk van", beloofde ze.

bouter Brr kwam feliciteren. Hij bracht een kadootje voor hem mee, een grote gele malskolf. En achter hem aan kwamen vijf miere en twee hagedisjes, ook al met kadootjes. De miere brachten suikerkorrels mee en de hagedisjes een mangel. Wat een drukte!

De volgende morgen was kabouter Brr dan toch eindelijk jarig. Hij trok zijn beste pak aan en zette zijn zondagse puntmuts op. Poetsje en Pinkie zongen Lang zal hij leven. En Poetsje zette met een plechtig gezicht de prachtige versierde dadeltaart op tafel. "Aaijai, dat zal smaken!" lachte de jarige kabouter Brr. "Geef me maar gauw een groot stuk." "Mij ook, mij ook!" riep Pinkie, die al net zo dol op dadeltaart was als kabouter Brr.

Wie weet het?

1. Aan welke rivier ligt Parijs?
2. Wat is een aardnoot?
3. Op welk eiland leefde Napoleon?
4. Noem vier planeten.
5. Hoe noemt men een intiem gezelschap van vier personen?
6. Welke is de heilige steen en hardste edelsteen?
7. Wat is een triangel?
8. Wat is een muisje?
9. Op welke twee eilanden steden viel een atoombom in 1945?
10. Hoeveel eilanden tellt een dunnep?

OPLOSSING: 1. Seine; 2. Aardnoot; 3. Sint-Helena; 4. Mercurius, Venus, Aarde, Mars; 5. Quatuor; 6. Rubijn; 7. Driehoek; 8. Muis; 9. Nagasaki, Hiroshima; 10. Dinnip.

Over Nieuw

"Rechtvaardigen zullen die gestroopte zebra's al wel van heel ver zien", sul je denken. "Wat een slechte schakelaar!" Mispoe! In hun ogen omgeving vallen ze juist helemaal niet op! Die strepen lijken namelijk op het schaduwspel van het hoge grasland en de takken van een acaciastruik. En dan helpt de trilling van de warmelucht ook mee. Door dat licht wat naar voren is dichterbij dan wat donker is. Dat brengt een roofdier in de war. En kan het gebeuren, dat hij in de lucht hapt in plaats van in een zebra, omdat hij de afstand juist niet kan en die zebra niet goed berekend heeft.

Wist je dat

2001 jaar geleden was Rome een machtig wereldrijk. Net zoals Amerika nu. Dit Romeinse Rijk werd bestuurd door keizers. De Romeinen maakten hun eten klaar in loden potten. Ze mengden ook vaak hun wijn met druivensiroop, gekookt in loden potten. Nu weten we, dat één theelepel van die siroop genoeg bromide en loodvergiftiging te geven. En loodvergiftiging kan op de schuld van dat dierse gedrag verandert of zelfs dat je niet meer wordt. Een geleidelijk meer in Gambia heeft een tijd Romeinse keizers geteld, die zich versneld gedroegen. Denk maar eens aan Nero, de meest wrede Romeinse keizer, die we kennen.

Hoe handig weet een kever in de oerwouden van Costa Rica termieten (soort witte mieren) te vangen. Kever verstoppt hij zich vlak bij een nest van probeert een muis te pakken te krijgen. Hij doet een proef helemaal uit, zodat er een lege huls overblijft. Nu houdt hij het lijk met zijn voertpoot vast en laat het over de rug van de termiet heen hangen. Zo gaan een andere muis probeert het te pakken binnen te trekken, grijpt de kever het nieuwe slachtoffer. Een natuuronderzoeker zag twee kevers op deze manier achter elkaar al versneld versneld.

Militairen hebben vertrouwen van groot deel bevolking verloren

Min. Trocoli: Argentijns leger moet Pruisische cultuur kwijt

"DE ARGENTIJNSE KRIJGSWETTEN moeten drastisch veranderd worden. Tot nu toe heeft er een Pruisische tucht onder de strijdkrachten van Argentinië geheerst, die een blinde gehoorzaamheid oplegde aan lagere rangen ten opzichte van de staven. Er zal nu een parlementaire commissie worden ingesteld, die de modernisering van de strijdkrachten gaat begeleiden".

Dat zegt dr. Antonio Trocoli, minister van Binnenlandse Zaken in de regering van president Raúl Alfonsín in een exclusief interview in het «Casa Rosada», de roze zetel van de regering aan het Plaza de Mayo. Daar ontvouwt hij de filosofie van president Alfonsín voor een verzoening tussen volk en leger dat, met de rebellie in de twee kampe- menten in Córdoba en Buenos Aires tijdens de week voor Pasen opnieuw heeft aangetoond, dat het nog steeds een bedreiging vormt voor de democratisch gekozen regering.

"Het leger heeft het vertrouwen van de grote lagen van de bevolking verloren", aldus dr. Trocoli. "Dat blijkt niet alleen uit onderzoeken, maar ook uit het feit dat steeds minder jongeren kiezen voor een militaire loopbaan. Dat is geheel tegengesteld aan de Argentijnse traditie, volgens welke het leger, de marine en de luchtmacht zeer aantrekkelijk waren voor de Argentijnse «machos». Het bekend worden van de duizenden misdaden tegen de mensheid, die tijdens de «vuile oorlog» zijn begaan, heeft de van oudsher onaanstootbare positie van de strijdkrachten drastisch ondergraven. De militaire staven en de politieke leiders moeten zich dan ook gaan bezinnen op een volledige omvorming van de gehele militaire structuur. Dat wordt het werk van een parlementaire commissie, die in de komende weken door Alfonsín zal worden ingesteld".

COLLECTIEVE SCHULD

Volgens Trocoli «mag niet ver- geten worden dat alle staatsgrepen zowel een burgerlijk als een militair karakter hadden. De uitvoering was van de militai- ren, maar de planning en de ideologie er achter was van de bur- gers. Alle Argentijnen dragen mede- verantwoordelijkheid voor hun eigen geschiedenis". Antonio Trocoli spreekt docerend over de traumatische er- varingen van zijn land in de laatste tien jaar. Hij schetst met brede gebaren de filosofie, die de rege- ring van Alfonsín ertoe gebracht heeft de verzoenende hand te rei- ken aan de militairen tot de rang van luitenant- kolonel, die zich

in de «vuile oorlog» ernstig heb- ben misdagen.

"Ons probleem is, dat wij een ontlukkende democratie moeten vestigen op de puinhopen van meer dan vijftig jaar autoritaire politieke cultuur. De versmel- ting van het oude, dat niet wil af- sterven, en het nieuwe dat gebo- ren wordt, is een zeer moeilijk te besturen proces. Het nieuwe Ar- gentinië heeft veel verdriet geërfd, veel haat en nijd. Dat vond zijn oorsprong in de links- intellectuele rebellie en het daaruit ontstane terrorisme van het begin van de jaren '70. Dat heeft een antwoord opgeroepen van de toenmalige regering en speciaal van de strijdkrachten, die precies dezelfde methoden gingen gebruiken als de guerril- la van de Monteneros. Daardoor is een sfeer van onderlinge haat ontstaan, die tot dan vreemd was voor Argentinië".

"Toen wij in 1983 de verkie- zings- campagne voerden, heb- ben wij aan de Argentijnen be- loofd de verantwoordelijkheden van de politici van onderdruk- king te straffen. Wij zeiden toen reeds dat wij daarbij onderscheid zouden maken tussen degenen die de macht hadden om beslis- singen te nemen over de manier waarop het terrorisme moest worden bestreden en degenen, die in hun taak beperkt waren tot het uitvoeren van die beve- len. Daarnaast beloofden wij ook een derde categorie te vervolgen, die zich schuldig had gemaakt aan misdadige excessen".

SCHANDE

"Na drie jaar van openbare processen zijn de leiders van de militaire dictatuur veroordeeld.

Fechi Regales

De professionele vakman met een enorme ervaring in alle technieken van goudsmidderij is alleen gevestigd te Sliedrechtweg 1 Dominguito.

Nicaragua volgt VS-congres onderzoek naar Iran contra gate

MANAGUA — Het onderzoek door de commissies van het Ame- rikaanse congres naar de handel van wapens met Iran en het over- hevelen van de winst daarbij naar de contra's wordt in Nicara- gua met bijzonder grote be- langstelling gevolgd. De staats- tv van Nicaragua zendt vaak de- len van dit onderzoek uit. Be- kend is ook dat president Daniel Ortega de ontwikkelingen op de voet volgt. Hij motiveerde dit met de opmerking dat "het altijd weer over Nicaragua gaat". De gewone man op straat krijgt langzamerhand het idee dat het gaat om een veredeld staats- toneelstuk, gezien de koppen waarmee de Sandinistische pers dit vervolg- verhaal in Was- hington brengt. Zoluidde een der koppen laatst: Wanhooftplan van Reagan: North gek laten verklaren en Reagan is gek. Dit doet een beetje denken aan nove- la's en soap-opera's.

De hoogsten in rang tot le- venslang. Dat hoofdstuk is voor ons afgesloten en daar zullen wij niet meer op terugkomen. Veel andere processen zijn nog aan de gang. Maar wij moeten het tot onze schande erkennen, dat het ons in die drie jaar niet is gelukt om een juiste definitie te geven van de grenzen van de militaire tucht en gehoorzaamheid".

"Dat heeft de krijgsraad niet willen doen en dat hebben de rechtbanken ook niet kunnen doen. Kort na Pasen heeft de Pro- cureur Generaal van de Hoge Raad voor de eerste maal de moed gehad een doctrine op te stellen over het opvolgen van de bevelen door militairen in de «staat van oorlog» waarin het land gewikkeld was. Het was geen openlijke oorlog, het leger was in «actie», meestal in opera- ties die zich in het geheim voltrokken".

WETSONTWERP

"De Hoge Raad stelde vast dat zij die geen beslissings-bevoegd- heid hadden, die niet de macht hadden om de legitimiteit van de ontvangen bevelen te onderzoe- ken, deze moest uitvoeren. Daar- van zijn vanzelfsprekend uitge- zonderd allen, die zich schuldig hebben gemaakt aan ver- krachting, ontvoering van min- derjarigen, diefstal, roof en andere zaken, die geen deel uit- maakten van de militaire opera- ties".

"We hebben van deze uit- spraak van het hoogste rechtscollege in ons land een wetsontwerp gemaakt omdat volgens de Argentijnse recht- spraak anders alle processen, die nog aan de gang zijn, zouden moeten worden doorgezet tot in de Hoge Raad om aan die uit- spraak getoetst te worden. Dat zou veel te veel tijd kosten, minstens vele jaren. De wet is on- middellijk uitvoerbaar".

MODERNE LEEST

Hoe staan de strijdkrachten te- genover de aangekondigd hervor- mingen?

Trocoli: "We hebben de mili- taire staven daarvoor nog niet geraadpleegd. Maar wij menen

dat het noodzakelijk is het Ar- gentijnse leger op een meer mo- derne leest te schoeien".

En de politiek?

"Er zijn politici, die veel verder willen gaan. Er zijn er die volle- dige amnestie willen. De rege- ring van Alfonsín is dat beslist niet van plan. Ook de leiders van de Monteneros — hun leider Fir- menich is ook tot 40 jaar veroor- deeld — zullen geen generaal pardon krijgen. Er is een parle- mentaire meerderheid voor de nieuwe wet".

Iemand van een lagere rang, die gemarteld heeft tijdens de verho- ren, mag zich toch niet kunnen beroepen op het feit dat hij daar bevel toe heeft gekregen? Mar- ten dient toch niet behoren tot de dagelijkse praktijk van militai- ren en politie?

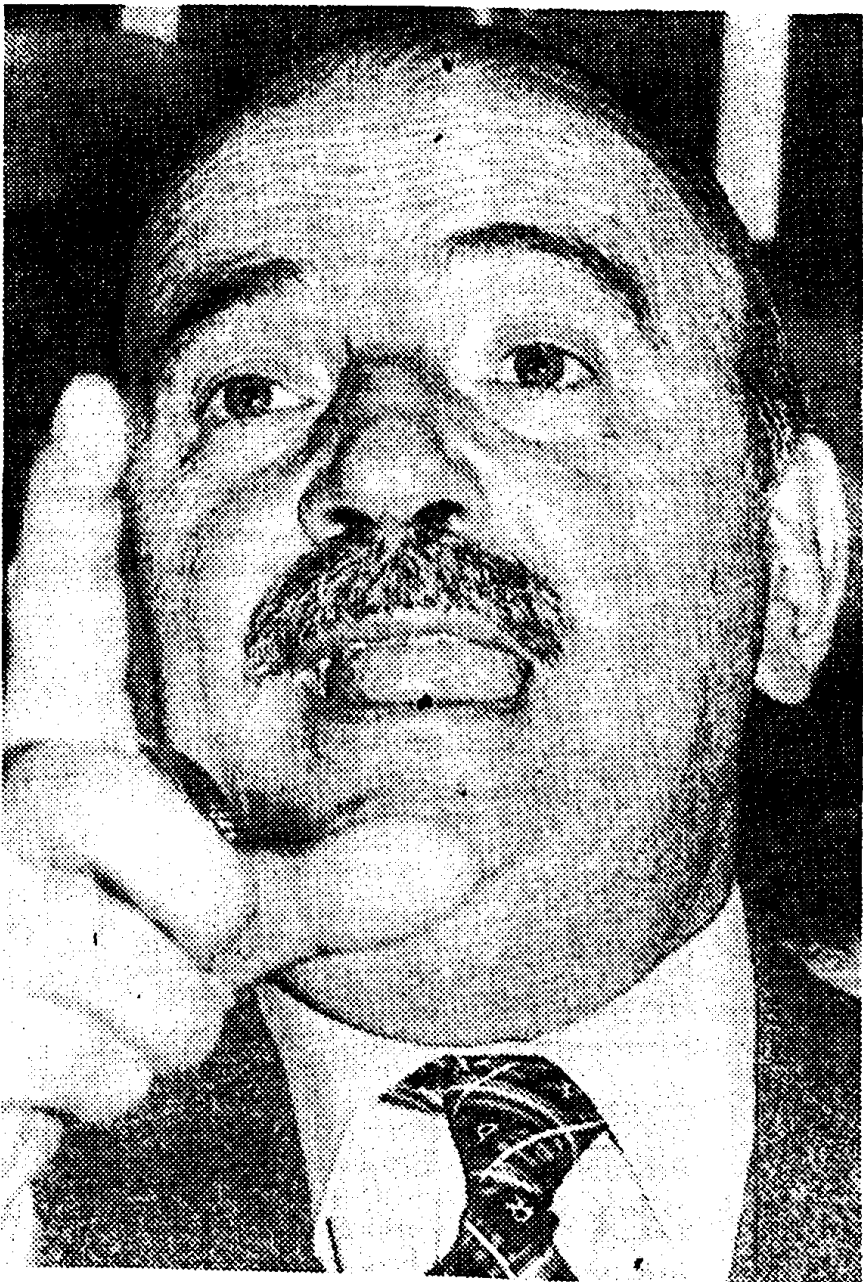
"Wij zullen onze krijgswetten zodanig herzien dat dit onmo- gelijk moet worden".

U laat nu in ieder geval enkele honderden militairen vrijuit gaan, die zich aan de ergste mis- daden tegen de mensheid hebben schuldig gemaakt.

"Wij zijn ons ervan bewust dat door middel van deze wet dege- nen, die zich schuldig hebben ge- maakt aan zeer ernstige zaken, in vrijheid kunnen worden ge- steld. Maar men mag niet verge- ten dat de strafrechtelijke ver- antwoordelijkheid voor de schendingen van de mensen- rechten op de eerste plaats lig- gen bij degenen, die de plannen en de methoden daartoe hebben ontworpen en die de opdrachten hebben gegeven tot de uitvoe- ring daarvan. Zij hebben een gro- te morele en psychologische druk uitgeoefend op hun onder- geschikten, waardoor een aantal in de waan heeft geleefd dat zij met het uitvoeren van bevelen een dienst aan het vaderland verleenden".

(uit de Haagsche Courant)

Antonio Trocoli: "Ons pro- bleem is dat wij een ontlukkende democratie moeten vestigen op de puinhopen van meer dan vijftig jaar autoritaire politieke cul- tuur".

...mei 1982: Argentijnse Grenadiers zingen het volkslied met ge- trokken sabels. Trocoli: "Tot nu

heeft er een Pruisische tucht on- der de strijdkrachten van Argen- tinië geheerst, die een blinde ge-

hoorzaamheid oplegde aan lage- re rangen ten opzichte van de staven".

Geen politieke schokken verwacht van conclusies onderzoekscommissie

Leiders Israel blunderen grandioos in Pollard-zaak

JERUZALEM — De beide commissies, die onderzoeken naar de Pollard- affaire heb- ben ingesteld, hebben in rap- porten ongezoeten kritiek ge- leverd op Israël als politieke leiders en op functionarissen van de betrokken Israëlische inlichtingen- dienst. Door de affaire rond Jonathan Pol- lard, de enkele maanden gele- den tot levenslange gevangenis- straf veroordeelde mede- werker van de Amerikaanse marine- inlichtingendienst, die voor Israël spioneerde, zijn de bijzonder vriendschappelijke betrek- kingen tussen Washington en Jeruzalem danig bekoeld. Volgens de door de regering ingestelde twee leden tel- lende, "ophelderings- commis- sie" dient de hele regering verantwoordelijkheid te aan- vaarden voor alle begane blunders.

De onder voorzitterschap van Abba Eban staande parlemen- taire subcommissie voor de in- lichteningen- diensten heeft pre- mier Shamir en de minister Pe- res, Rabin en Arens voor de Pol- lard- affaire ministerieel ver- antwoordelijk gesteld. De meer- derheid van de commissie- Eban stelt, dat Peres als toenmalig premier meer verantwoordelijk- heid draagt voor de klunzige af- handeling van de Pollard- affai- re dan Shamir en Rabin.

MISLEIDING

Likoe- leden van Ebans com- missie hebben Peres bovendien van misleiding van de parlemen- tairiërs beschuldigd. Maar z'n partijgenoten in de commissie- Eban stellen dat hij te goeder trouw verslag uitbracht en nog niet van de waarheid op de hoogte was. Bijzonder felle kritiek heeft de commissie- Eban op mi- nister van Defensie Rabin, die nalatigheid wordt verweten we- gens het gebrekkige toezicht dat op het "Bureau voor We- tenschappelijk Contacten" werd uitgeoefend. Dat bureau was de

afdeling op het Israëlisch minis- terie van Defensie, die als man- tel- organisatie voor spionage in de Verenigde Staten werd ge- bruikt.

Volgens de commissie draagt Rabin zonder enige twi- fel mi- nisterieel verantwoordelijkheid. Rabin en zijn voorganger Arens zouden als ministers van Defen- sie niet hebben geweten dat Pol- lard als Amerikaanse spion voor Israël werd gebruikt. De beide ministers zijn volgens de com- missie verantwoordelijk voor de daden en blunders van hun on- dergeschikten en voor het ont- breken van een doeltreffend controle- apparaat op het minis- terie van Defensie.

De ophelderings- commissie heeft scherpe kritiek geleverd op de te grote zelfstandigheid van Rafi Eitan, die als adviseur van Shamir voor de terreur- bestrij- ding tegelijkertijd aan het hoofd stond van het "Bureau voor We- tenschappelijke Contacten". Na ontmanteling van het Israëlisch spionage- netwerk in de Vere- nigde Staten maakte Eitan, die volledig verantwoordelijk voor de Pollard- operatie wordt ge- steld, alsnog een aardige sprong in zijn carrière. Met een flinke dosis ongevoeligheid benoemde z'n vriend en beschermheer, mi- nister Sharon van Handel en In- dustrie, hem in een leidingge- vende rol — voorzitter van de raad van bestuur — in het Israë- lisch chemisch staatsbedrijf.

Kritiek levert de ophel- derings- commissie ook op kolonel Sella, die als contact- persoon van Pollard in Washington te veel zelfstandige initiatieven ontplooidde. Sella moest eerder dit jaar, een maand na zijn be- noeming, onder Amerikaanse druk als commandant van de op één na grootste Israëlische luchtmacht- basis, Tel Nof, ont- slag nemen.

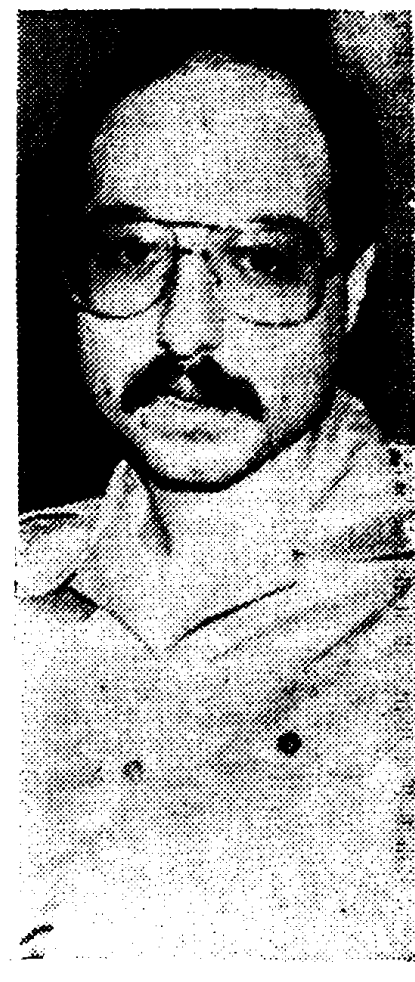
SCHADE

Nadat het spionage- schan- daal in november 1985 met de ar-

restatie van Pollard aan het licht kwam, werkten Peres, Shamir en Rabin samen om de politieke en diplomatieke schade voor Is- raël zoveel mogelijk te beperken. Die eendrachtige samenwer- king van het zogenaamde "fo- rum van de premiers" wordt in het commissie- rapport gepre- zen, evenals de coördinatie met de Verenigde Staten. Toen Israël de Verenigde Staten alle mede- werking bij het onderzoek naar de Pollard- affaire toezegde, be- schikte het leidend drie- manschap echter nog niet over voldoende informatie over de reik- wijzde van de operatie waar- door de geloofwaardigheid van Israël in Amerikaanse ogen nog meer werd aangetast. De politie- ke leiders hebben zich volgens de commissie door tijdgebrek en door het schok- en verrassings- effect van de affaire, onvoldoen- de ingespannen om de feiten te achterhalen.

In het 45 pagina's tellend ge- heime deel van het rapport van de ophelderings- commissie worden praktische aanbevelingen gedaan om de nodige lessen uit de Pollard- affaire te trekken en meer regerings- toezicht op de in- lichteningen- diensten uit te oef- nen. Ondanks de stroom van kri- tiek worden in de Likoe- en de Arbeiderspartij geen politieke schokken verwacht als gevolg van de conclusies van de commis- sies die de Pollard- affaire heb- ben onderzocht. De beide coali- tie- partners hebben er namelijk geen belang bij hun kopstukken te laten vallen.

Woordvoerders van de opposi- tie- partijen blijven een staats- commissie van onderzoek eisen daar met de onbevredigende on- derzoeks- resultaten van de bei- de commissies de Pollard- affai- re, zoals gebruikelijk, in de Is- raëlsche doofpot belandt. (uit de Haagsche Courant)

JONATHAN POLLARD

In 115 landen bij wet toegestaan

Doodstraf niet uit te bannen

pluis — tenminste voor wie vindt dat de doodstraf ver- keerd is. Van de 21 leden van de Raad van Europa hebben er zes nog steeds niet het pro- tocol op het afschaffen van de doodstraf ondertekend, dat hoort bij de Conventie voor de Rechten van de Mens.

Een betoog van een straf- recht- docent uit Chicago te- gen doodstraf voor minderja- ren werd bestreden door de 81-jarige Franse professor Bouzat van de universiteit van Rennes, die het congres presideerde. "Ik weet hoe ze- er in Frankrijk over denken", zei hij, "in een referendum zou

de doodstraf het winnen". De guillotine werd in Frankrijk nog in 1939 gebruikt.

Een hoofd- ambtenaar van het Chinese ministerie van Justitie kwam met de opval- lende mededeling dat zijn land voor de doodstraf is "om- dat China een miljard inwo- ners heeft". "De overgrote meerderheid van het Roe- meense volk is voor de dood- straf", verklaarde de voorzit- ter van de Roemeense verenig- ing voor strafrecht.

46 DOODSTRAFFEN

Het congres was georgani- seerd door vier internationale

genootschappen voor straf- recht en criminologie. Hun werk wordt al jaren gecoördi- neerd door een vooraanstan- de Italiaanse jurist.

Ook hij was in Siracusa (op Sicilië) en hij herinnerde er aan, dat het de Verenigde Naties keer op keer mislukt — eerst op het juristencongres in Caracas in 1980 en opnieuw op het congres in Milaan in 1985 — om een document over het af- schaffen van de doodstraf goedgekeurd te krijgen. Al- leen al vorig jaar zijn er in de wereld 46 officiële doodstraf- fen uitgevoerd, in de Verenig-

de Staten wachten 1700 ge- vangenen op een beslissing.

Amnesty International was in Siracusa met foto's, statistieken en documenten waaruit bleek, dat in gaska- mers de dood soms pas na acht minuten intreedt, op de elektrische stoel zelfs na veer- tien minuten. De voorstan- ders van de doodstraf kwa- men er niet van onder de in- druk, alle congres- deelne- mers bleven bij hun standpunt. Er waren verte- genwoordigers uit vijftig landen. (uit de Haagsche Courant)

van dorp ~
edline n.v.

Voor al Uw boeken
en tijdschriften

edline n.v.
SCHOTTEGATWEG OOST

van dorp
OTRABANDA

van dorp
PUNDA

van dorp
PROMENADE

van dorp ~
edline n.v.
HATO

van dorp ~
edline n.v.
LAS PALMAS

van dorp ~
edline n.v.
PRINCESS BEACH HOTEL

van dorp ~
edline n.v.
CURACAO PLAZA HOTEL

van dorp ~
edline n.v.
HOLIDAY BEACH HOTEL

"Net even iets beter"

Mgr Singh: veel elementen van hoop voorhanden

Kerk Guyana besluit tot invoeren basis-gemeenschappen

GEORGETOWN — De invoering van basis-gemeenschappen krijgt hoge prioriteit omdat zij voor de ontwikkeling van de katholieke kerk een belangrijke impuls kunnen zijn. Tot de invoering ervan werd besloten tijdens de verleden jaar gehouden Pastorale conferentie van het bisdom Georgetown in Guyana. Voordat dit besluit genomen werd, heeft men er zich als bisdom ten zeerste op bezonnen.

De Pastorale conferentie, welke zes dagen duurde, kende een duidelijke inbreng van leken uit een aantal parochies. De bijeenkomst werd geopend door de bisschop van Georgetown, mgr. Benedict Singh. Deze wees er op, dat 1986 was begonnen met een sombere noot, namelijk de uitwijzing van pater Paddy Connors door de regering, maar het betekende goddank niet het voorspel van meer van dergelijke acties.

Positieve ontwikkelingen waren onder meer de grotere betrokkenheid van de zusters-religieuzen bij het werk van het bisdom. Zo werd de Heilige Geestparochie aan de zorgen toevertrouwd van twee zusters Ursullinen, die ook deelnamen aan de Pastorale conferentie, welke voorheen alleen open stond voor priesters. Vier zusters van de congregatie van Moeder Teresa vingen hun werkzaamheden aan, en wel op verschillend terrein. Zij openen bijvoorbeeld een gaarkeuken voor de armen in New Amsterdam, maar zij zijn ook actief bij het catechetische werk, zij bezoeken zieken in de hospitalen en de armen in hun woningen en geven voorlichting over wat in het kerkelijke jargon natuurlijke methoden van geboorten-regeling worden genoemd.

Ook konden de werkzaamheden van het Trainingscentrum worden uitgebreid en wel met een kleine drukkerij. Tevens kreeg men de beschikking over nieuwe motor-voertuigen voor enige priesters. Het Roepingen-apostolaat kwam van de grond, het geestelijk leven kreeg meer aandacht en er waren weekenden voor de clerus, voor de gehuwden en andere leken. Volgens mgr. Singh zijn er dus voldoende elementen voor hoop voorhanden.

De bisdom Georgetown omvat het hele land Guyana en heeft een oppervlakte van 214.887 vierkante kilometer. Het telt 980.000 inwoners. Van hen zijn

er 94.000 katholiek. Tot hun beschikking staan 42 priesters, van wie er acht tot het bisdom behoren en 34 lid zijn van orden en congregaties. Daarnaast zijn er 37 vrouwelijke religieuzen werkzaam en het bisdom beschikt ook over 609 catechisten.

Guyanees RK blad mag weer papier invoeren

GEORGETOWN — Het om de week verschijnende blad Catholic Standard in Guyana kan weer adem halen nu de toestemming is afgekomen voor het invoeren van papier.

Als gevolg van de problemen met deze toestemming in het verleden waarbij de import-vergunning als een wapen werd gebruikt door de regering tegen het kritische blad kon het katholieke blad maar met de meeste moeite het hoofd boven water houden. Daarbij werd veel hulp uit het buitenland ontvangen. Catholic Standard was op een gegeven ogenblik het enige min of meer onafhankelijke blad, dat verscheen in Guyana. Het was de spreekbuis van hen, die geen stem hadden. Men hoopt nu binnenkort weer te kunnen overgaan tot de uitgave van een blad met meer pagina's.

Bisdom Georgetown houdt bijbel-jaar

GEORGETOWN — De bijbel is het thema van bezinning en de pastorale praktijk voor het bisdom Georgetown van Guyana. De bedoeling daarvan is de dagelijkse lezing van de bijbel te bevorderen. Dit zal een nieuwe dimensie geven ook aan het onderwijs. Daarbij wordt uitgegaan van de dagelijkse realiteit. Aldus het bisdom.

Leke-missionarissen actief in Ecuador

IBARRA — In Ecuador is een nieuw missionair instituut opgericht en wel dat van de Leke-missionarissen van Maria van Altijdurende Bijstand. De bisschop van Ibarra, mgr. Luis O. Perez, heeft er zijn goedkeuring aan gehecht. Tijdens een liturgische plechtigheid legden de eerste drie leden hun geloften af in handen van de bisschop, waarbij veel paters Salesianen aanwezig waren. Deze leke-zusters leven in gemeentelike verband en zetten zich voornamelijk in parochieel verband in voor de catechese en jeugdwerk.

...tamboers en pijpers van het kadettenkorps begeleiden het beeld van La Divina Pastora tijdens de processie...

Ruding: begrip kritisch document Vaticaans over schulden-kwestie

VATICANSTAD — Paus Johannes Paulus II heeft de Nederlandse minister Ruding van Financiën in particuliere audiëntie ontvangen en met hem gesproken over de schuldenlast van de ontwikkelingslanden.

Ruding toonde begrip voor een document van het Vaticaan, waarin kritiek werd geleverd op het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Op een persconferentie noemde de bewindsmans het document van de pauselijke commissie «Justitia et Pax» (gerechtigheid en vrede) over de schulden-problematiek een «afgewogen» stuk.

De commissie, die het document in januari uitgaaf, verweet het IMF een «autoritaire houding tegenover arme landen. Ruding is het eens met «Justitia et Pax», dat alle landen medeverantwoordelijkheid dragen voor de schuldenlast van Derde Wereldlanden. Tegelijkertijd onderstreept hij echter dat het onverantwoordelijk zou zijn landen te blijven ondersteunen, die niets doen tegen corruptie, kapitaalvlucht en de kloof tussen arm en rijk.

MIN. ONNO RUDING...afgewogen verklaring...

Bij zeventigste verjaardag van ''Fatima''

Patriarch Lissabon vooral bezorgd over materialisme

FATIMA — Een nieuwe toewijding aan het geloof is noodzakelijk volgens de patriarch van Lissabon, kardinaal Antonio Ribeiro, bij gelegenheid van de zeventigste verjaardag van de verschijning van Maria aan drie meisjes in Fatima. De Portugese kardinaal maakt zich vooral bezorgd over het toenemende materialisme en de verdere verspreiding van de atheïstische ideologieën.

Bij de herdenking van deze bijzondere verjaardag waren niet minder dan driehonderdduizend mensen samengestroomd bij het heiligdom dat is opgetrokken ter herinnering aan de Maria-verschijningen, welke steeds in verband zijn gebracht met onder meer de situatie in Rusland waar toen het communisme opkwam. Men kan niet in Fatima geloven zonder in het Evangelie te geloven, aldus de patriarch. Hij wees

er op dat de westelijke beschaving welke ook de christelijke beschaving werd genoemd het risico loopt om dol te draaien en de mensheid tot slavernij te brengen in plaats van die te bevrijden.

Naar schatting hebben dertigduizend pelgrims ter gelegenheid van deze verjaardag een deel van de reis of helemaal op de knieën gemaakt als een bijzondere penitentie. Veel mensen kwamen tijdens de viering zich op de knieën voortbewegend op het plein aan. Dit gebeurt dikwijls als inlossing van een belofte voor een verkregen gunst, zoals de genezing van een familielid. De viering van deze verjaardag werd bijgewoond door 69 groepen pelgrims uit het buitenland, waarvan er niet minder dan 25 uit West-Duitsland kwamen. Vanaf 13 mei tot en met 13 oktober bezoeken jaarlijks honderdduizenden mensen Fatima.

Bij parochiefeest van La Divina Pastora in Siparia

Hindoes, Moslims en Katholieken vieren gezamenlijk Mariafeest op Trinidad

SIPARIA — Al jarenlang wordt een stukje oecumene enthousiast gevierd in Siparia, Trinidad & Tobago, en wel het patroonsfeest van La Divina Pastora oftewel van de Heilige Herderin. Aan de viering van dit feest doen mee de Hindoes, de Moslims en de katholieke christenen in wat op Trinidad genoemd wordt «The Sand City».

Uit het hele land stromen dan veel vereerders van La Divina Pastora naar Siparia samen. Bij dit feest herdenkt men het feit dat Jezus voor hij stierf als laatste geschenk aan de mensheid Zijn moeder gaf. Eerder had hij zichzelf gegeven in de Eucharistie, aan het kruis hangend zag

hij Zijn moeder en zijn geliefde leerling staan en gaf Hij haar aan Zijn leerling en in deze leerling gaf Hij Zijn moeder aan de mensheid.

Nergens ter wereld, aldus het weekblad van het aartsbisdom Port of Spain, Catholic News, wordt Maria als herder gevierd als de moeder van alle mensen, zoals in dit Siparia gebeurt: door Hindoes, Moslims en katholieken. In feite vieren zij daarmee de eenheid van het menselijke ras onder het moederschap van Maria.

Bij de viering dit jaar wees aartsbisschop, mgr. Anthony Pantin, er op dat de samenwerking tussen deze drie bevolkings-groepen bij de viering van dit Mariafeest nog steeds intens en zeer groot is. Dit ondanks berichten als zouden er spanningen zijn ontstaan tussen de Hindoes, Moslims en katholieken in verband met dit patroonsfeest. Mgr. Pantin legde er de nadruk op dat de vereering voor het herderschap van Maria niet de aandacht afleidt van Jezus. Elke keer dat we Maria zeggen, zeggen we ook Jezus, aldus de aartsbisschop.

De viering bestond ook dit maal uit onder meer de processie. Het aantal deelnemers was groter dan ooit. Naar schatting namen meer dan twintigduizend

mensen deel aan de omgang met het Mariabeeld. Onder meer werkte mee aan de processie het Kadettenkorps met zijn tamboers en pijpers. De hoofdstraat

van Siparia was bedekt met vaandels met daarop de namen van groepen en individuele personen, die zich hebben beijverd voor deze devotie.

Mgr Ellis heeft leiding bij Oecumene Nieuw bestuur voor Celam

PRETORIA — De Latijns-amerikaanse bisschoppenconferentie (CELAM) heeft sinds kort een nieuwe voorzitter en wel mgr. Dario Castrillon Hoyos, bisschop van Pereira in Colombia. De Antillaanse bisschop, mgr. Wim Ellis, is belast met de leiding van de Oecumenische sectie.

Eerste vice-president (VP) is mgr. Nicolas de Jesus Lopez Rodriguez, aartsbisschop van de Dominicaanse Republiek en priemaat van Hispaniola. Tweede VP werd Dom José Freire Falcao, aartsbisschop van Brasilia in Brazilië. Voorzitter van de Economische commissie werd mgr. Adolfo Suarez Rivera, aartsbisschop van Monterrey in Mexico en secretaris-generaal werd mgr. Oscar Andres Rodriguez Maradiaga SDB, hulpbisschop van Tegucigalpa in Honduras. Deze bisschoppen vormen samen het presidium van de CELAM.

De CELAM telt een aantal afdelingen. Elke afdeling heeft zijn eigen voorzitter. Tot voorzitter van de Catechese-afdeling werd benoemd Dom Paulo Eduardo de Andrade Ponte, aartsbisschop van Sao Luis do Maranhao in Brazilië. Hoofd van de afdeling Sociale Communicatie werd hulpbisschop Gregorio Rosa Chaves van San Salvador in El Salvador, aartsbisschop mgr. Arturo Rivas y Damas SDB van San Salvador bij de leken en aartsbisschop Tulio Manuel Chirivella Varela van Barquisimeto in Venezuela bij de afdeling Roepingen en Bedieningen.

Daarnaast kent de CELAM ook een aantal secties wat hierarchisch gezien een instelling is van mindere omvang dan een afdeling. Mgr. Wim Ellis van de Nederlandse Antillen en Aruba is verantwoordelijk voor de sectie Oecumene en Dialoog. Tenslotte kent de CELAM ook nog secretariaten.

Ter informatie van toekomstige geslachten

Problemen bij nieuwe internationale versie van vertaling van bijbel op video-band vastgelegd

NEW YORK — Om toekomstige geslachten te informeren over problemen waarmee hedendaagse bijbelvertalers te maken hebben gehad, is in de Verenigde Staten een groot videoproject opgezet. Als gezamenlijke krachtsinspanning van het Internationale Bijbelgenootschap te West Brunswick, N.J., en bijbeluitgevers-maatschappij Zondervan uit Grand Rapids, Mich., worden videoband-gesprekken vastgelegd met bijbelgeleerden en theologen, die hebben meegewerkt aan de totstandkoming van de Nieuwe Internationale Versie (NIV) van de bijbel, een vertaling uit de grondtekst, die in 1978 gereed is gekomen.

Meer dan honderd geleerden zijn er achttien jaar mee bezig geweest en het videoproject zal in 1988 het tienjarig bestaan van het resultaat hunner arbeid luister bijzetten. Verleden jaar oktober is begonnen met het op video vastleggen van een vraaggesprek met de eerste van dertien voor dit project uitgekozen medewerkers aan de vertaling. Het vertaalkerk is in drie etappen verlopen waarbij steeds gefundeerde kritiek aan de vertalers kon worden voorgelegd, die daarmee hun voordeel konden doen. Een redactie-commissie heeft ervoor gezorgd dat met de hulp van taalgeleerden en -stylisten de

eindversie kan worden beschouwd als een literaire prestatie van formaat, aldus Burton L. Goddard, emeritus-hoogleraar in bijbeltalen en -uitleg van de Gordon-Conwell Theologische hogeschool te South Hamilton, Mass.

Bruce K. Waltke, oud-testamenticus van de Westminster Theologische hogeschool te Philadelphia, vergelijkt het ingewikkelde vertaalkerk met een partij schak. «Elk stuk op het bord staat in relatie tot een ander, en als je een stuk verplaatst, verandert tegelijk de relatie met elk ander stuk op het bord», verklaarde hij. «Zo gaat het ook met zinnen: Als je een woord verandert, moet je tegelijk de hele zin in de beschouwingen betrekken».

Ralph Earle, emeritus-hoogleraar in Nieuw-testamentische vakken van de Nazarene Theologische hogeschool te Kansas City, Mo., is van mening dat recente archeologische vondsten een beter begrip hebben opgeleverd van Griekse en Hebreeuwse woorden. In zuidelijk Egypte bijvoorbeeld is een begraafplaats blootgelegd met geprepareerde krokodillen, opgevoeld met persoonlijke brieven, zakenbrieven, rekeningen en kwitanties. Dat heeft volgens prof. Earle een dieper inzicht gegeven in gewoonten en gebruiken, zoals die gangbaar zijn geweest in de oudheid, waardoor een veel beter begrip kon ontstaan van de bete-

kenis van in het Nieuwe Testament gebruikte Griekse woorden en uitdrukkingen.

Prof. J.C. Wenger, emeritus-hoogleraar in de Historische theologie van Goshen Bijbel seminarie te Elkart, Ind., brengt bij de video-presentatie in herinnering, dat het vertaalkerk viermaal zoveel heeft gekost als oorspronkelijk was begroot. Maar hij werd getroost door de wetenschap, «dat beroemde boksers tot tien miljoen dollar krijgen uitgekeerd voor het in dertig minuten iemand tot moes slaan, zodat het toch mogelijk moet zijn voldoende geld te vinden om het vertaalkerk tot een goed einde te brengen».

Kenneth Barker tenslotte hoogleraar in Oud-testamentische vakken aan Capital Bijbel seminarie te Baltimore, Md., geeft als zijn mening dat het hele project ook een goede les in bescheidenheid is geworden. «Daar hoogleraren, die niet gewend waren hun mening te verdedigen tegenover studenten, nu voortdurend rekenschap moesten afleggen voor hun daden bij het vertaalkerk».

De NIV van de bijbel is in de Engelse sprekende wereld een groot succes geworden en verdringt meer en meer de King James Version, die daar dezelfde status heeft als de Staten-vertaling in de Nederlands sprekende wereld, die ook uit de zeventiende eeuw afkomstig is.

Hindoeïsme neemt af, atheïsme neemt toe

Islam is de snelst groeiende religie

RICHMOND — Nog altijd stijgt het percentage christenen onder de wereldbevolking, maar de Islam is toch de religie met de hoogste groei cijfers. Tot deze conclusie komt David Barrett uit Richmond in de Verenigde Staten, op grond van de nieuwste statistische gegevens. Barrett is de samensteller van de gezaghebbende «World Christian Encyclopedia».

Terwijl in 1986 de christenen nog uitkwamen op 32,4 procent van de wereldbevolking, moet worden aangenomen dat dit in 1987 is gestegen tot 32,9 procent. De grond daarvoor vindt Barrett in gegevens uit de volksrepubliek China, waar men de snelste kerkelijke groei ter wereld aantreft. Tot voor kort werd aangenomen dat er rond drie miljoen katholieken en een gelijk aantal protestanten in China wonen, maar volgens de gegevens van Barrett klopt dat op geen stukken na. Volgens hem zijn er meer dan 53 miljoen christenen in China, die samen over ruim 81.000 kerkgebouwen, gemeentecentra en huiskerken beschikken. In dertien grote steden van China is gemiddeld tien procent van de bevolking gedoopte christen, terwijl huisgemeenten in vrijwel alle provincies van dit reusachtige land bestaan.

Met uitzondering van het Hindoeïsme boeken verder al-

le wereld-godsdiensten winst. Het aantal christenen steeg het afgelopen jaar van 1,57 tot 1,64 miljard mensen. De Islam kwam met een groei van zeventien miljoen gelovigen uit op 854 miljoen. De Boeddhisten groeiden van 300 naar 312 miljoen, de joden van achttien tot 18,2 miljoen. Alleen de Hindu's moesten verlies accepteren: van 661 tot 658 miljoen mensen.

Volgens Barrett is het aantal mensen zonder godsdienst eveneens teruggelopen, van 825 tot 819 miljoen. Daar staat tegenover dat het getal bewuste atheïsten omhoog ging van 213 naar 224 miljoen.

Binnen het christendom hebben de katholieken verre de overhand: 907 miljoen in alle Rooms-katholieke kerken samen, waar nog 3,6 miljoen leden van met Rome geüniteerde kerken aan toe moeten worden gevoegd. De protestanten komen op 322 miljoen, de Orthodoxen op 173 miljoen, de Anglicanen op 51,6 miljoen. In Europa wonen, met inbegrip van de Sovjetunie, 512 miljoen christenen, in Latijns-Amerika 401 miljoen, in Afrika en Azië telkens 202 miljoen, in Noord-Amerika 185 en in Oceanië 17 miljoen. Niet bereikt door missie of zending zijn thans 1,31 miljard mensen, overeenkomend met 26,6 procent van de wereldbevolking. Sinds 1980 is dat aantal met vijf procent gedaald.

ARUBA AGENDA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00
14.00-17.30 uur: zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen)

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639
22950 en 22316
Pageboy: 027-849

Bankrekening: nr. 248-1 Barclays Bank

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven: behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

Een zakenreis of spoedeisend geval
buiten Uw eiland

GEEN RAMP

DE charter maatschappij van de Nederlandse Antillen vliegt U met uitsluitend beroepsopvoeden veilig en op maat naar Uw plaats van bestemming

- In nieuwe, zeer goed onderhouden toestellen;
- Zonder hinderlijke wachtlijden of overstappen;
- U bepaalt plaats en tijd;
- Uiterst scherpe prijzen.

TELEFOON:
Aruba 26363 - 21365
Curaçao 76278
Bonaire 8890 - 8899

BIOSCOPIEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur Brighton Beach (14 jr.);
II: 20.45 uur Mychauffeur (18 jr.); 24.00 uur
Una doncella para todos (18 jr.);
DRIVE-IN: 20.30 + 24.00 uur Low Blow (18 jr.)

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168;
Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera:
tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.:
47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Da-
kota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kan-
toor).
(voor brandgevalen, ongelukken of
een of ander ongeluk gelieve
Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

TELEARUBA
ZATERDAG: 18.00 Style with Elsa
Klensch (CNN); 18.20 Science and
Technology (CNN); 18.40 Countdown;
19.30 The big story (CNN); 20.00 Tele-
noticias; 20.30 St. Elsewhere; «Tweety
& Ralph»; 21.20 Estreno: «Shellgame»;
22.00 CNN international news; 23.30
CNN Sports tonight (live); 24.00 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Studiosport; 18.00
Highway to heaven: «1 bath of lemons»;
18.15 The week in review (CNN);
19.30 Showtime; 20.30 Telenoticias;
21.00 Quo Vadis; 22.15 Glory of God;
22.45 CNN international news; 23.15
«13»; Musical; 23.30 CNN Sports toni-
ght (live); 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 12.00-14.00 Sonia live in
L.A.; 18.00 Mr. «T»; 18.30 CNN interna-
tional news; 19.30 World tomorrow;
«Why say no?»; 20.00 Telenoticias;
20.30 You again? 21.00 Dynasty; 22.00
Telenovela: «Venganza de Mujer»;
22.45 This week in Japan; 23.10 Show-
biz today (CNN); 23.30 CNN Sports to-
night (live); 24.00 Sluiting.

Dienstverlening
met een
Persoonlijk karakter

VASCO
Beatrixstraat 34
Tel.: 22720
AUTOVERZEKERING

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dage-
lijkse opening van 07.00-20.00 uur; na 20.00
uur informatie via verkeersstoren.

ESSO SERVICE CENTER (Oranjestad):
24.00 uur per dag geopend (alleen geslo-
ten van zondag 20.00 uur tot maandagmor-
gen 07.00 uur).

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPI-
TAL (tel.: 24300): bezoeken 15.00-15.45
/ 18.30-19.30 uur.

CONCERT
(Arubaanse Kunstkring)
20.30 uur violist Michael Grube en pianist Er-
gan Saydam - Golden Tulip Aruba Carib-
bean Hotel.
(Viviana en Chantant)
20.30 uur «Concierto Popular» - Cas di Cul-
tura.

NARCOTICS ANONYMOUS: 20.00 uur
open-discussie over het drugsprobleem -
Club San Francisco, Oranjestad.

CENTRO DI BARRIO BRAZIL: 20.30 uur
culturele avond georganiseerd door Grupo
Pica Lengua (ook gelegenheid tot dansen).

SPORT
DOMINO: 20.00 uur toernooi om de «Copa
Wey» - Trappersclub.

ZONDAG
BIOSCOPIEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur Brighton Beach (14 jr.);
II: 18.00 uur Scavenger Hunt (alle leeft.);
20.45 uur Mychauffeur (18 jr.);
DRIVE-IN: 21.00 uur Low Blow (18 jr.).

DIVERSEN
LIGA DI MARIA: lunchparty voor bejaarden -
Tamarijn Beach Hotel.

SPORT
ARUBA TABLE TENNIS ASSOCIATION
(ATA): 10.00 uur ranking- wedstrijden in
groep A - Club Estrella.

VISTOERNOOI: «Open Tackle»- toernooi -
Bucuti Yachtclub.

APA directeur bezorgd over regeringsmaatregelen

Zaandam: bij huidige plannen in de toekomst gebrek aan onderwijskrachten

ORANJESTAD — Tijdens een gistermiddag gehouden persconferentie van waarnemend APA-directeur, drs. Frank Zaandam, heeft deze zijn bezorgdheid geuit over de regeringsmaatregelen om personeel boven de 55 jaar met vervroegd pensioen naar huis te gaan sturen. Dit zou wel eens een tekort aan onderwijskrachten op Aruba kunnen geven. Er zouden door deze maatregelen twintig mensen naar huis moeten.

Drs. Zaandam zette tevens uiteen dat voor het nieuwe schooljaar aan de APA niet begonnen zal worden met nieuwe klassen voor kleuterleidsters of onderwijskrachten voor de basisscholen. Zoals bekend werd in 1985 door het Bestuurscollege het beleid gevoerd, dat niet ieder jaar een nieuwe klas voor de opleidingen moet worden opgezet. In het komende schooljaar zullen echter wel de klassen van personen, die examen deden en de laatste klassen in de oude APA-stijl worden voortzet.

Vorig jaar werd nog met een

klas voor kleuterleidsters begonnen, welke in 1989 examen zal doen. Zoals bekend heeft de regering besloten de opzet en structuur van de APA geheel te wijzigen. Door minister mr. Mito Croes werd een commissie ingesteld, die van het een en ander een studie maakt en te zijner tijd bij de minister met voorstellen zal komen over de nieuwe opzet en structuur van de APA. Dit zou kunnen inhouden, aldus drs. Zaandam, dat in het schooljaar 1989 weer klassen beginnen voor opleiding van onderwijskrachten, waardoor de eerste onderwijskrachten van die opleiding in 1992/93 weer beschikbaar komen.

Hij stond uitvoerig stil bij de mogelijkheid dat ook bij de leerkrachten de 55-jarigen naar huis moeten. Tot op heden is namelijk niet bekend dat zij uitgezonderd worden van de algemene maatregel. Dit zal een tekort aan onderwijskrachten geven. Een tekort van twintig is reeds alarmerend, maar dat kan nog toenemen wanneer vervroegd pensioen wordt gegeven in de leeftijdsgroep van 51 tot 55

jaar. Dan zouden nog eens 23 onderwijskrachten afvallen. Terwijl bekend is dat er voor hen geen vervangers(sters) zijn, betekent dit een geweldige tekort aan onderwijskrachten.

Wat het terugvallen van leerlingen aan de APA betreft weet drs. Zaandam dit aan het feit dat de onderwijzers-opleiding aan de APA op het ogenblik bijzonder gewaar is. Het is natuurlijk wel gemakkelijk te zeggen: «Begin nu maar met een klas van vijftien personen, dan heb je over drie jaar vijftien onderwijzers erbij. Maar dat is niet zo. De afgelopen jaren is duidelijk het tegen-deel gebleken, omdat de opleiding oude stijl te zwaar is». Als voorbeeld haalde hij daarbij aan, dat in 1978 24 studenten zich inschreven voor de kleuterleidster-opleiding. Van die groep slaagden er drie jaar later slechts negen, en nog eens drie een jaar later. Hieruit blijkt duidelijk, aldus drs. Frank Zaandam in zijn uiteenzetting, dat ieder jaar gemiddeld dertig tot veertig procent van de studenten afvalt.

Volledig vertrouwen in dr Hermans

Huisartsenvereniging blijft met activeren inspectie

ORANJESTAD — De Huisartsen-vereniging van Aruba (HAVA), ook bekend als «Aruban Association of Family Physicians», gaf gisteren een communiqué uit over de Geneeskundige inspectie op Aruba. In het communiqué, dat ondertekend was door secretaris dokter Edwin de Cuba, wordt gesteld dat de HAVA, die altijd sterk heeft gepleit voor een adequaat functionerende geneeskundige inspectie, de beslissing van de overheid toejuicht om dokter Hermans voor deze functie te benoemen.

Amnestiewet door parlement

BUENOS AIRES — Het Argentijnse huis van afgevaardigden heeft met grote meerderheid zijn goedkeuring gehecht aan de «amnestie-wet» voor militairen die zich schuldig hebben gemaakt aan misdrijven tegen de mensenrechten tijdens het militaire bewind. De wet houdt in dat officieren onder de rang van brigade-generaal zich mogen beroepen op hun verplichting te moeten gehoorzamen aan gegeven opdrachten.

De wet werd ingediend nadat rond Pasen twee pogingen waren ondernomen tot mutterij waarbij president Raul Alfonsín geen troepen kon vinden welke bereid waren tegen de muiters op te treden.

De eis van de muiters was algehele amnestie voor misdrijven tijdens de vuile oorlog gepleegd. Het is een bijna volledige amnestie geworden: de wet betekent dat tientallen reeds aangespannen rechtszaken tegen subalterne officieren worden teruggedraaid. Van de kant van mensenrechten-groepen en ook in de pers en bij juristen is er fel verzet tegen deze verkapte amnestie.

Het debat in het Argentijnse huis nam zeven uur in beslag. Met 125 tegen 54 stemde het daarna met deze wet in. Het huis had er al eerder zijn zegen aan gegeven maar moest er opnieuw over spreken omdat de senaat de werking van de wet verder had uitgebreid dan het eigenlijke ontwerp bedoelde. Het regerings-ontwerpspraken over alle officieren onder de rang van kolonel, de senaat maakte er onder de rang van brigade-generaal van.

In diverse vergaderingen in het verleden — aldus het communiqué — heeft de HAVA bij de betrokken minister erop aangedrongen om dit niet-functionerende controle-orgaan nieuw leven in te blazen. Wat betreft de persoon van dr. Hermans heeft de HAVA het volste vertrouwen dat hij deze zware functie, die een breed braakliggend terrein in de geneeskundige wereld omvat, aankan. Het wordt tijd, dat zaken als opnameduur in het ziekenhuis, medicijnen-consumptie, buitenlandse diploma's, opleidings-instituten, kwakzalverij aan enige controle/inspectie onderworpen wordt.

Een goed functionerende geneeskundige inspectie zal zeker bijdragen aan een zo economisch mogelijk hanteren van de gezondheidszorg waarvan bekend is dat de kosten hiervan eerder geneigd zijn te stijgen dan te dalen.

De HAVA spreekt de hoop uit dat de Geneeskundige inspectie niet gemanipuleerd zal worden voor politieke doeleinden en machtsmisbruik aangezien zulke tendensen de geloofwaardigheid van deze dienst zal aantasten. Tot zover het communiqué van de HAVA.

Recherche-bureau San Nicolas maandag weer open

SAN NICOLAS — Aanstane maandag heeft de heropening plaats van het recherchebureau te San Nicolas, teneinde het publiek, dat in San Nicolas en omgeving woonachtig is, weer de nodige service in voorkomende gevallen te kunnen geven.

De sterkte van het in te zetten personeel bedraagt totaal acht man onder leiding van onder-inspecteur H. Oostendorp en de hoofdagent P. Stamper. Dit houdt dus in dat personen, die ten oosten van Spaans Lagoen wonen en aangifte van een ander wensen te doen, thans hiervoor niet meer helemaal naar Oranjestad behoeven te komen. Zij kunnen nu op de politiewacht in San Nicolas terecht. Ongetwijfeld zal de heropening van het recherche-bureau in San Nicolas zeker een preventieve werking hebben ten aanzien van de betogeling en bestrijding van de toename van de misdaad in deze regio.

ORANJESTAD — De Procureur Generaal van Aruba, mr. Florencio Wernet, heeft aan minister van Justitie, Watty Vos, het eerste exemplaar overhandigd van het nieuwe concept Wetboek van Strafvordering.

De commissie Herziening Strafrecht, onder voorzitterschap van de Procureur Generaal van de Nederlandse Antil-

len, mr. Robert Pietersz, heeft sedert oktober 1985 aan de samenstelling van dit concept gewerkt. Het nieuwe ontwerp zal het huidige 150 jaar oude wetboek, dat niet meer aan de eisen van de moderne tijd voldoet, gaan vervangen. Bij de foto: bij de uitreiking vlnr minister Vos, secretaris van de commissie mr. T.M. Schalken en Procureur Generaal Wernet.

Ex-vakbondsleider wil Eman petitie aanbieden

Vakbonden sceptisch over demonstratie van Geerman

ORANJESTAD — De door ex-vakbonds-leider Hyacintho Geerman op touw gezette demonstratie voor aanstaande maandagmiddag vier uur gaat door. Hij heeft hiervoor zijn aangevraagde vergunning — onder bepaalde voorwaarden — gekregen. De heer Geerman heeft inmiddels de Raad van Ministers telegrafisch verzocht bij aankomst van de Geerman-demonstratie op de Minister-raad aanwezig te willen zijn, omdat de heer Geerman dan een petitie met zijn klachten over slecht bestuur door het kabinet-Eman wil aanbieden.

Inmiddels heeft de voorzitter van de Gezamenlijke vakbonden, Anselmo Pontilius, gisteren nog eens herhaald, dat de SUA niet achter deze manifestatie staat, doch iedere vakbond vrij laat steun te geven. In kringen van de vakbonden wordt hiervoor weinig gevoeld daar Geerman pas nádat hij al een verzoek had ingediend tot demonstreren bij de vakbonden kwam aankloppen.

In kringen van de vakbonden wordt niemand het recht ontzegd om te manifesteren, zeker niet als men dit als individu wil doen. De heer Geerman had de vakbonden zeker wel mee kunnen krijgen indien hij van te voren overleg had gepleegd over wat het doel van zijn manifestatie was.

SEPA-voorzitter, Gregorio Wolff, wilde geen standpunt in deze kenbaar maken omdat ook de SEPA niet over voldoende inlichtingen beschikte. SEPA is wel van mening dat door de regering-Eman een slecht beleid wordt gevoerd. Alleen enkelen hebben er voordeel van, terwijl totaal geen respect wordt getoond, noch inspraak gegeven aan de vakbonden, zelfs niet die vakbonden waarvan de werknemers, in dienst van de overheid, lid zijn. Voorts had er een duidelijke

Goudwinning gaat beginnen

ORANJESTAD — Verwacht wordt dat het rapport over mogelijke aanwezigheid van goud en andere mineralen op Aruba over drie weken klaar zal zijn. Zoals bekend werden recentelijk hiervoor luchtopnamen gedaan. In ieder geval worden de komende week zes man uit Canada verwacht om te beginnen met de gesteente, dat men reeds heeft, te onderzoeken op goud.

Verwacht wordt dat in de eerste fase van deze goudwinning tien mensen werk zullen vinden. Dezelfde groep, die de plantage Andycury in principe heeft gekocht, werkt ook hard aan zijn bungalow/hotelplan ter plaatse waarmede een investering van veertig miljoen dollar is gemoed. De plannen verkeren in een vergevorderd stadium. In kringen van de regering neemt men een afwachtende houding aan. Tot vandaag waren er nog geen concrete plannen op tafel, wel werd een vergunning voor de goudwinning aangevraagd.

Lotto hoofdprijs blijft in de pot

ORANJESTAD — Niemand heeft gisteren de vier getrokken nummers — 30-1-6-13 — ingevuld, dus de Lotto-hoofdprijs van f.8.965,85 bleef in de pot en zal dus volgende week tussen de derden en veertienduizend florin bedragen. De tweede prijs, f.2.783,05, werd gewonnen door 47 personen, die ieder een bedrag van f.59,20 zullen krijgen.

lijke controle op de mars moeten zijn zodat niet «derden» deze voor politieke of andere niet opgaande zaken gaan bruiken.

Uit gesprekken met vakbondsleiders blijkt dat men zich toch wel met enige verbazing afvraagt waarom Geerman nu ineens zo actief is om te gaan manifesteren, terwijl toen de Gezamenlijke vakbonden in januari een protestmars hielden, alsmede de viering van Arbeidsdag, de ex-vakbondsleider Hyacintho Geerman verstek liet gaan. Maar nu komt hij ineens de vakbonden vragen zijn manifestatie van maandag te steunen.

Meer nodig om goed te kunnen werken

Nieuw gebouw voor dienst gele koorts bestrijding

ORANJESTAD — In tegenwoordigheid van minister Charro Kelly en hoofd Volksgezondheid, dr. Bermudez, heeft het personeel van de Gele Koorts Muskiet Bestrijding, onder leiding van Vicente Krozendijk gistermiddag zijn nieuwe gebouw te Wajacá in gebruik kunnen nemen.

Dit geschiedde met de nodige toespraken waarbij ook wel naar voren werd gebracht, dat het nieuwe onderdak een begin is, maar dat er nog vele andere wen-

ORANJESTAD — Dakota klopte Universal met 3-0 en voor beide ploegen zijn de vijf wedstrijden van de eerste ronde van de eredivisie voetbalcompetitie achter de rug.

Dakota is koploper met negen punten (vier overwinningen en één gelijkspel) en Universal is de hekkelsluiter met één punt (één gelijkspel en vier nederlagen) zonder in vijf wedstrijden een enkel doelpunt te hebben kunnen maken.

De rust ging in met 1-0 voor Dakota met een doelpunt van Luis Sanchez. In de tweede helft maakte Tula Mademilia er 2-0 van, terwijl Luis Sanchez met zijn tweede doelpunt van de avond de eindstand op 3-0 voor Dakota bepaalde.

Met de wedstrijd RCA-Estrella, zaterdagavond in het Lago Sportpark, komt er een einde aan de eerste ronde. De tweede ronde wordt zondagmiddag, om half vijf in het Wilhelminastadion, ingeluid met de wedstrijd Deportivo Nacional-Dakota.

ISLIP — Het gemeentebestuur van Islip heeft zijn aanbod ingetrokken om het huisvuil uit New York te accepteren. Dat vuil kreeg internationale bekendheid, omdat het per boot, wekelang langs de VS-Mexicaanse kust en in het Caribisch gebied heeft geworven zonder dat iemand het wilde hebben. Islip suggereerde om de boot te bewaren tot het 3e eeuwfeest in 2076. Het zal dan het oudste monument zijn om de stupiditeit van de New Yorkse politiek te illustreren. Intussen heeft het schip toestemming gekregen af te meren in de Hudson Rivier.

Iedere zondagmiddag
4.00 tot 8.00 uur

PANNEKOEKEN 15 soorten

zoals:
met kaas, naturel, garnalen, aardbeien, fruit, bacon, banaan, champignon, gember, salami, enz. enz.

ook: POFFERTJES

Voor ouders:
Old Dutch cocktail
gratis

Komt U van zee of strand..... hongerig en geen zin om te koken??

Dan: Pannekoen!!
van: Aruba's eerste
pannekoeenhuis.

DE DISSEL Hospitaalstraat t.o. Amigoe

Met complimenten van:
Superior Tobacco Co.

sen zijn. Zoals bekend verkeerde het oude onderkomen van de dienst reeds vele jaren in deplorabele toestand, waarna de regering besloot dit gebouw te Wajacá ter beschikking te stellen.

Diensthof Krozendijk noemde het belangrijk, dat zijn dienst een goed onderdak heeft, waarvoor een goede service aan de gemeenschap gegarandeerd wordt. Er moeten echter nog wel betere voorzieningen en een betere opzet van de administratie komen om effectief te kunnen worden. In dit verband hoopte de heer Krozendijk, dat ze spoedig beschikking kunnen hebben over een telefoon, de vijf nieuwe pick-ups en werkkleding voor het personeel.

Minister Charro Kelly benadrukte nog eens, dat iedere werknemer het recht heeft in een goede omgeving en sfeer te kunnen werken, hetgeen uiteindelijk de prestaties van de werknemers en het werk ten goede zal komen. Dr. Bermudez noemde het betrekken van dit nieuwe gebouw belangrijk voor het werk van de Gele Koorts Muskiet Bestrijding, hetgeen preventief is voor de volksgezondheid.

ZAKENVARIA

HET MAANDBLAD «ACTUALIDAD», onder redactie van Flodo Sartin, Angel Coronel, Mickey Gravenhorst, Melfrin Martina, Dina Maria en Regina de Cuba, waarbij Alex Kock de foto's verzorgde en ARD Productions de uitgever is, is na een bescheiden begin deze maand uitgekomen met een uitgebreide uitgave in tijdschrift-formaat. Het drukwerk werd verzorgd door Graphitek Printing en ziet er goed uit. Het blad bevat een groot aantal interessante en informatieve artikelen en zal het in deze vorm zeker wel blijven.

ORANJESTAD — Bij de Beatrixgroep te Dakota werd vrijdagmiddag het 45-jarig bestaan gevierd met de installatie (zie foto) van kabouters, padvindsters en leiders.

Grote vechtpartij beëindigt grimmig duel

Victory Boys behaalt "zwaarbevochten overwinning" op onmachtig Undeba

WILLEMSTAD — Victory Boys/Citco herstelde zich gisteravond van een bijzonder zwakke eerste helft om uiteindelijk toch met 2-1 de volle winst binnen te halen tegen Undeba/NAC in het kader van de competitie van de ere-divisie van de FFK. De Sta. Rosaploeg bracht met dit resultaat haar puntenaantal op negen en voegde zich bij Centro Dominguito/Island Finance aan de top van de ranglijst.

Het treffen, dat ruim 600 kijkers trok, werd vanaf de start gekenmerkt door hard voetbal met zo

nu en dan zelfs grimmige acties aan beide kanten. Arbitr Frank Cathalina moest dan ook veelvuldig de fluit hanteren en ondermeer Undeba-speler Kenneth Hooi naar de kleedkamer verwijzen. Toch kon hij niet voorkomen dat de strijd in de laatste minuut onttaarde in één grote vechtpartij, waaraan bijna iedereen die binnen de omrastering was, meedeed. Mirco Colina van Victory Boys was de aanleiding voor deze onregelmatigheden, toen hij, zonder in het bezit van de bal, een tegenstander een klap toediende. Omdat er nog slechts een minuut was te voetballen, floot

Cathalina de wedstrijd af. De Bandabose ploeg had het voor het zeggen in de eerste helft, maar slaagde er niet in dit tot uitdrukking te brengen in de score die tot aan de rust onaangestaan bleef. Door de constante druk die Undeba uitoefende, kwam het spel van Victory Boys helemaal niet uit de verf in de eerste periode. Ironisch genoeg was het toch de Sta. Rosaploeg die kort voor rust de beste doelpkans kreeg. Voor een open doel schoot Quincy Maduro echter onbeheerst over. Trefzeker als hij is, bracht Rutsel Markes zes minuten na de hervatting Victory Boys tegen alle verwachtingen in aan de leiding. Markes nam een throughpass van Mirco Colina meteen op de wreef en liet keeper Johnny Jamanika kansloos. Het doelpunt is het vierde dit seizoen voor Markes, die daarmee de topscorer is in deze divisie. Eenmaal op voorsprong draaide het iets beter in de middenlinie bij Victory Boys en als resultaat daarvan vergrootte Hensley Albertus in de 29e minuut de voorsprong. Terry Rosini halveerde in de 39e minuut de achterstand (2-1). Victory Boys kwam door deze 'zwaar bevochten' overwinning in punten gelijk met Centro Dominguito, maar had daar één wedstrijd meer voor nodig. Beide ploegen wonnen driemaal en speelden driemaal gelijk. Victory Boys heeft daarnaast nog een nederlaag geïncasseerd. Undeba is tot dusverre niet verder gekomen dan vier winstpunten: men won eenmaal en speelde tweemaal gelijk. Vier duels werden verloren. Morgenavond wordt de competitie voortgezet met de wedstrijd tussen Jong Colombia en Scherpenheuvel. In hun eerste ontmoeting won Jong Colombia met 2-1.

Atletico wint derby: 2-0 Real Madrid uit de Spaanse beker gewipt

MADRID — Atletico Madrid en Real Sociedad spelen de eindstrijd van het toernooi om de Spaanse voetbalbeker. Atletico won de hoofdstedelijke derby tegen Real met 2-0, na het eerste duel met 2-3 te hebben verloren. Real Sociedad versloeg in Bilbao Athletic met 1-0; de eerste wedstrijd was doelpuntloos geëindigd. Real had een deel van zijn kansen op de Spaanse beker vorige week al verspeeld in de thuiswedstrijd tegen Atletico, dat sinds 1969 geen bekerwedstrijd van de grote stadgenoot had gewonnen. Real liet Atletico in eigen stadion terugkomen van 3-0 tot 3-2. Die lijn werd woensdagavond voortgezet. Tien minuten na rust scoorde Pedro Urquiza 1-0 en een kwartier later werd het 2-0 door Roberto Marino.

In de slotfase van de wedstrijd stuurde scheidsrechter Jose Merino Gonzalez nog drie spelers naar de kleedkamer: Michel en Pardeza van Real en De Peña van Atletico. Real Sociedad, op 27 juni tegenstander van Atletico in de eindstrijd, speelde nooit eerder in de finale van het Spaanse bekertoernooi. De ploeg uit San Sebastian won in Bilbao door een doelpunt van Jose Bakero.

HOCKEY / AMSTELVEEN — In de voorbereiding op het toernooi om de Champions trophy, van 19 tot en met 28 juni in Amstelveen, heeft bondscoach Hans Jorritsma zijn selectie op een plaats gewijzigd. De 23-jarige Ronald Jansen, doelman van Oranje Zwart, vervangt Egon Jesse van Amsterdam.

Schilders - Beeldhouwers - Kunstenaars ATTENTIE!

Na het zeer succesvolle project "Huki di ekspreshon", nu weer een gelegenheid voor erkenning van al onze lokale kunstenaars (alle leeftijden). Voor meer informatie wordt U allen uitgenodigd voor een **BELANGRIJKE VERGADERING** op a.s. Donderdag 18 juni in Buurtcentrum Janwe om 7.30 's avonds.

Uní nos por logra!

Georganiseerd door Dienst Onderwijs afdeling Schoolsport

Geslaagde sportontmoeting voor leerlingen van de scholen voor basis en buitengewoon onderwijs

WILLEMSTAD — Op zaterdag 6 juni werd door de Dienst Onderwijs afdeling Schoolsport een sportontmoeting georganiseerd voor de leerlingen van scholen voor basis- en buitengewoon onderwijs. Plaats van handeling was het Suffisant stadion. De acht deelnemende scholen waren Collegio San Michiel, Dividivischool, Rómerschool, Nelly Winkelschool, Jo Corrensenschool, Collegio Paul de Lima, Bellefaas Martisschool en het Matinuscollege. De onderdelen waarop de leerlingen van deze scholen elkaar bestreden waren balwerpen of kogelstoten, verspringen en hardlopen (korte en lange af-

stand). De wedstrijden verliepen in een sportieve en gezellige sfeer. Dit jaar waren het slechts acht scholen die voor deze wedstrijden hadden ingeschreven. De organisatie hoopt dat volgend jaar meer scholen acte de presences zullen geven.

De uitslagen zijn:
Meisjes A (10 en 11 jaar):
1. Milangela Joseph (B.M.) 996
2. Zulayka Brando (B.M.) 810
3. Shakaini Stroop (D.D.) 688

Meisjes B (12 t/m 14 jaar):
1. Jacqueline Sophia (PdL) 2085
2. Nitzia Griegaloe (B.M.) 1375
3. Shurelka Visers (D.D.) 1352

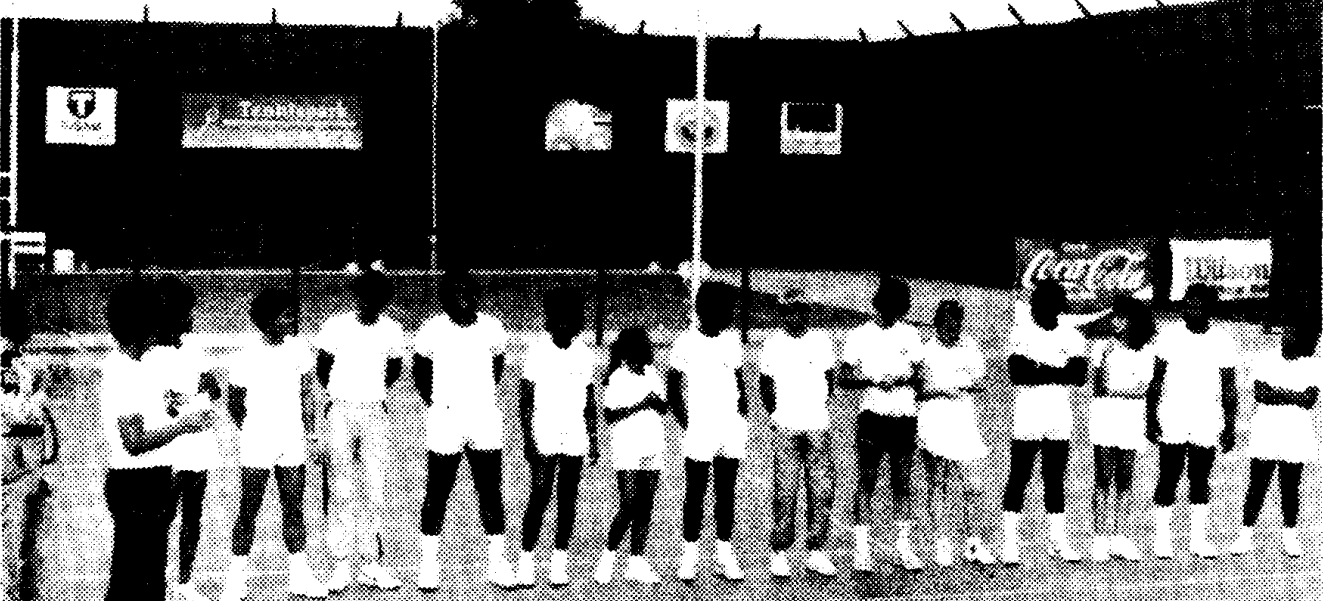
Jongens A (10 en 11 jaar):
1. Egmont Martina (B.M.) 1405

2. Howard Koeiman (Rd) 1397
3. Golan Paiken (Rd) 1389

Jongens B (12 t/m 14 jaar):
1. Ruben Damas (D.D.) 1878
2. Rangelo Reinita (N.W.) 1765
3. Heronimo Soleana (D.D.) 1532

Jongens C (15 jaar):
1. Dudley den Dulk (N.W.) 2217
2. Ulrich Martina (D.D.) 1854
3. Nathan Muzo (D.D.) 1748

... een overzicht van de start van de 800 meter meisjes 10 en 11 jaar tijdens de vorig weekende gehouden sportontmoeting tussen de leerlingen van de basisscholen welke werd georganiseerd door Afdeling Onderwijs sectie Schoolsport ...

WILLEMSTAD — Gisteravond is het Coca Cola Inter Island Invitational tennistoernooi van

start gegaan op Tennispark Julianadorp. Miles Pinedo verrichtte de opening (foto) door een bal te

retourneren welke werd geseleerd door de jongste deelnemer (Liselle Domacasse) aan dit evenement. Op de andere foto de deelnemers naast elkaar op de baan terwijl toernooileider Peter Keijers (links vooraan) hen toespreekt. Morgen worden de finalewedstrijden gespeeld vanaf 16.00 uur.

Coca Cola Inter Island Invitational

Elmar Gerth verrassend verslagen door de Arubaan Clifton Wong

WILLEMSTAD — Vrijdagavond is een aanvang gemaakt met het Coca Cola Inter Island Invitational tennistoernooi op het Tennispark Julianadorp. Nadat Miles Pinedo, directeur van Coca Cola, de eerste opslag had verricht in samenwerking met Liselle Domacasse, werd het toernooi gestart. Het meest opvallende feit van de eerste avond was wel het verlies van Elmar Gerth.

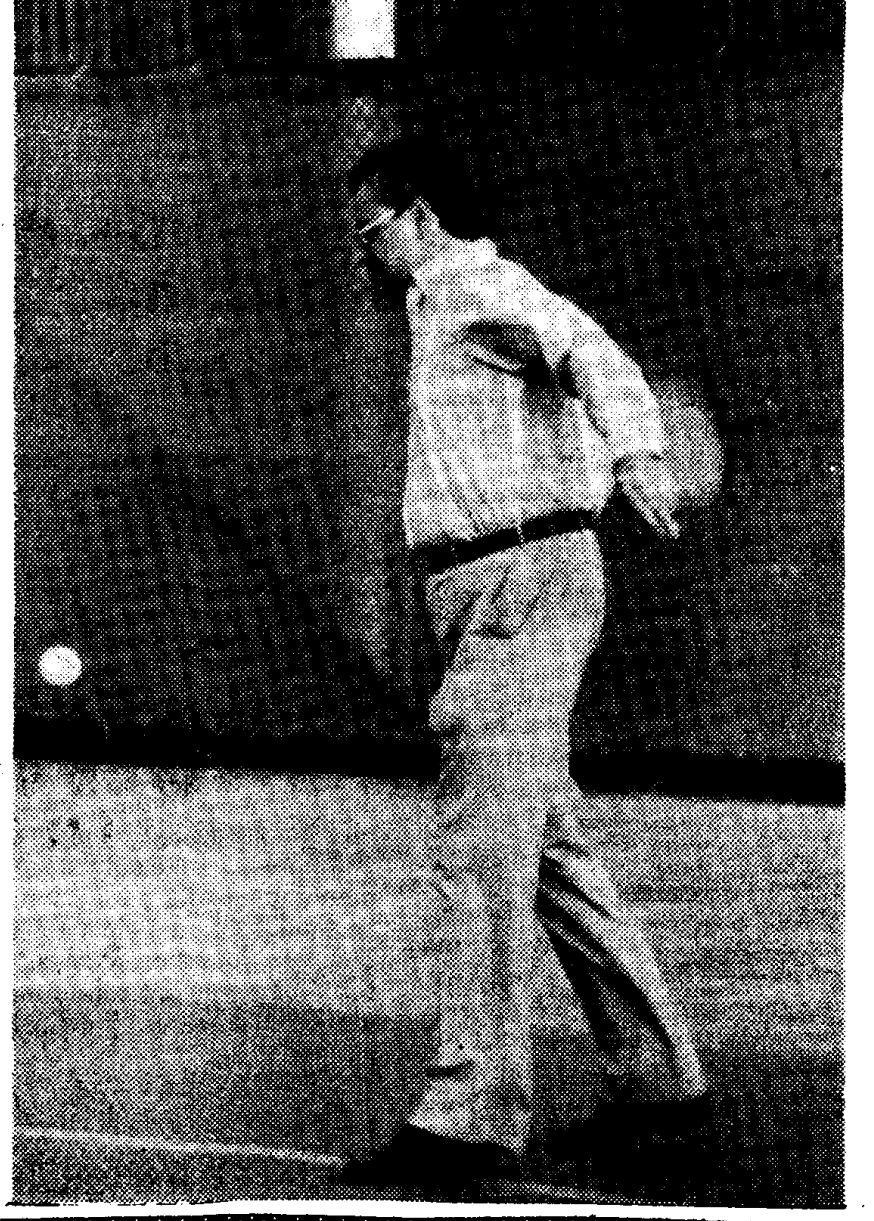
Bij de dames moest Abigail Paula (Cur) haar meerdere erkennen in Claire Sealy (Bon): 7-6, 1-6, 2-6. Yvonne Escalona (Aru) won overtuigend van Nathalie Boekhoudt (Cur): 6-1, 6-2. De jongste deelnemster, Liselle Domacasse (Bon) bleek niet opgewassen tegen Jereline Joubert (Cur): 0-6, 2-6. Patricia Dijkhuizen (Cur) had drie sets nodig om de fel spelende Natasha d'Arnault (Aru) te kloppen: 2-6, 6-1, 6-0.

Bij de heren verloor Elmar Gerth (Cur) van de sterk spelende Clifton Wong (Aru): 4-6, 4-6. Rick Phelipa (Cur) bleef met dezelfde cijfers de baas over Rudy Domacasse (Bon). Robby Domacasse (Bon) was duidelijk te sterk voor Kevin Jonckheer (Cur): 6-2, 6-0. Carl Phelipa (Cur) verwees tenslotte de op het laatste moment voor de verhuinderde Eddy Ras ingevallen Bert van Hoof (Aru) naar de verliezersronde met 7-5, 6-2.

Vanmorgen zijn de kwalificatieduels gemiddeld dubbel gespeeld. Carl Phelipa en Patricia Dijkhuizen waren te sterk voor het Arubaanse dubbel Clifton Wong en Natasha d'Arnault: 6-2, 7-5. Ook het andere Curaçaose dubbel kwam als winnaar uit de bus. Rick Phelipa met Jereline Joubert sloegen de ballen beter dan Rudy Domacasse en Claire Sealy: 6-1, 6-4.

De winnaarsronde bij de dames wordt om vijf uur vandaag voortgezet met de duels tussen Claire Sealy en Yvonne Escalona, gevolgd om half zeven door het duel tussen Jereline Joubert en Patricia Dijkhuizen. In de verliezersronde de halvefinals tussen Abigail Paula en Nathalie Boekhoudt (17.00 uur) gevolgd door Liselle Domacasse en Natasha d'Arnault (20.00 uur). In de winnaarsronde de halve finale tussen Clifton Wong en Rick Phelipa (17.00 uur) en Robby Domacasse tegen Carl Phelipa (18.30 uur). In de verliezersronde zijn de duels te zien tussen Elmar Gerth en Rudy Domacasse (18.30 uur) en Kevin Jonckheer tegen Bert van Hoof (20.00 uur).

Zondag worden dan de finale wedstrijden gespeeld. toernooileider Peter Keijers heeft op het laatste moment de aanvangstijden veranderd van de finale wedstrijden. Eerst komt de finale van de dames (17.30 uur), daarna volgt de heren finale (19.00 uur) en tot slot de gemiddeld dubbel finale om 20.30 uur.

Major League Baseball

NEW YORK — De uitslagen van de vrijdag gespeelde wedstrijden voor de Amerikaanse baseball-competitie zijn:
American League
New York Yankees - Milwaukee Brewers 8-3; Detroit Tigers - Boston Red Sox 11-4; (1ste) Minnesota Twins - Chicago White Sox 5-2; (2de) Minnesota Twins - Chicago White Sox 7-4; Toronto Blue Jays - Baltimore Orioles 5-3; Kansas City Royals - California Angels 1-0; Oakland Athletics - Texas Rangers 6-1; Cleveland Indians - Seattle Mariners 10-6.

National League
Atlanta Braves - Cincinnati Reds 4-3; Montreal Expos - Philadelphia Phillies 13-6; New York Mets - Pittsburgh Pirates 10-2; St. Louis Cardinals - Chicago Cubs 4-1; Houston Astros - Los Angeles Dodgers 5-1; San Diego Padres - San Francisco Giants 0-1.

FACULTEIT DER SOCIALE- EN ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN AANLOOPCURSUSSEN HANDELS- WETENSCHAPPEN EN WISKUNDE

Belangstellenden voor de aanloopcursussen elementaire wiskunde en/of boekhouden-bedrijfsrekenen dienen zich bij de Administratie van de Universiteit te Curacao te melden in de week van 15 - 29 juni a.s.
De cursus ELEMENTAIRE WISKUNDE vangt aan op DINSDAG 23 juni 1987. De colleges vinden plaats op dinsdagen van 4 - 6 uur n.m.; werkcolleges worden gehouden op 9 en 19 juli van 9 - 12 v.m. De docent is de heer drs. H. Severing.
De cursus BOEKHOUDEN/BEDRIJFSREKENEN vangt aan op maandag 29 juni 1987. De colleges vinden plaats op maandagen en woensdagen van 4 - 7 uur n.m. De docent is de heer R.P. Silié.
Het volgen van de zomercursussen is aan te bevelen voor bedrijfskunde- en bestuurskunde-geagideerden met een "juist" HAVO/VWO pakket (wiskunde en/of handelswetenschappen), die automatisch worden toegelaten tot de bedrijfskundestudie resp. de bestuurskundestudie, en wordt zelfs noodzakelijk geacht voor colloquium doctum kandidaten en bedrijfskundige bestuurskunde-afstudeerders met een "foutief" pakket, die op 10 en 14 augustus 1987 het toelatingsexamen voor de Faculteit der Sociale- en Economische Wetenschappen moeten afleggen.
Bij de inschrijving dient men een betalingsbewijs over te leggen. Het inschrijfgeld ad f. 100,- dient gestort te worden op giro nr. 545848 onder vermelding van naam en "aanloopcursus".

- Bij de cursus boekhouden / bedrijfsrekenen worden behandeld:
- NIEUW LEERBOEK VOOR HET BOEKHOUDEN (deel I en II) van Bouwhof / Lagerwerf / Krediet (bewerkt door Hoogheid); en
  - NIEUW LEERBOEK VOOR HET HANDELSREKENEN (deel I en II) van Bouwhof / Lagerwerf / Krediet (bewerkt door Hoogheid); en
  - HANDELSKENNIS VOOR PRAKTIJKEKAMEN van Meijer / Stroomberg v.d. Wal.

De opgegeven verplichte literatuur is verkrijgbaar bij de lokale boekhandels.

Ir. E.F. Evers
Wrd. Decaan van de Faculteit der Sociale- en Economische Wetenschappen.

STICHTING SCHERPENHEUVEL 1, P.O.B. 139, TEL. 67120 R.K. CENTRAAL SCHOOLBESTUUR

Scherpenheuvel, juni 1987.

Tijdens het gesprek dat het R.K. Centraal Schoolbestuur op 8 mei j.l. met de heer E.A. Cova had, is er afgesproken, dat de kwestie van zijn gedrag en de eventueel door het Schoolbestuur te nemen maatregelen niet in de publiciteit gebracht zouden worden, conform de bij ons Schoolbestuur geldende regels t.a.v. bij ons in dienst zijnde personen. Nu er door bemiddeling van de heer Minister van Arbeid en Sociale Zaken een overeenkomst is bereikt, menen wij dat het nodig is, dat in deze kwestie opening van zaken wordt gegeven. Het R.K. Centraal Schoolbestuur betreurt het, dat ondanks de gemaakte afspraak e.e.a. door anderen in de publiciteit is gebracht en wel op minder correcte wijze. Wij hebben vanaf het begin gestreefd naar een oplossing die duidelijk rekening hield met het beleid van het R.K. Schoolbestuur n.l. het behartigen van de belangen van het katholiek onderwijs op Curacao. Een leerkracht/opvoeder die voor een misdrijf is veroordeeld, kan niet of voor een langere periode niet als leerkracht functioneren, daar het Schoolbestuur dit ontoelaatbaar acht. Door de gesloten overeenkomst heeft het Schoolbestuur (op voorstel van de Minister van Arbeid en Sociale Zaken) de garantie gekregen van het Bestuurscollege van Curacao dat de heer Cova minstens tot 1 augustus 1990 niet op onze scholen kan staan. Met deze garantie is geheel voldaan aan de door ons Schoolbestuur gestelde normen. Ten overvloede zij vermeld dat het Schoolbestuur nimmer om bemiddeling van de overheden in deze kwestie heeft verzocht.

V. Jonckheer Mensing
(Voorzitter)
V. Goeloe
(Wrd. Secretaris)

POKER TOURNAMENT

\$ 25.000.- in PRICES

WILL TAKE PLACE ON: 26 - 27 - 28 of JUNE 1987

AT

HOLIDAY-BEACH-CASINO

For further info.: Contact Holiday Beach Casino, Tel.: 625425

BASED ON 25 PLAYERS MINIMUM

WILLEMSTAD — Bijgestaan door de Nederlandse staatssecretaris van Justitie, mevrouw mr. van Hemel, onthulde minister Leo Chaoen van Justitie gistermiddag de herdenkings-plaquette. Het was dezelfde minister die enkele jaren geleden in zijn hoedanigheid als minister van Ontwikkelings-samenwerking aanzet gaf tot het project, hetgeen hem gistermiddag de opmerking ontlokte "als je maar lang genoeg blijft zitten, maak je de afronding van een project toch nog mee".

Masha Pabien

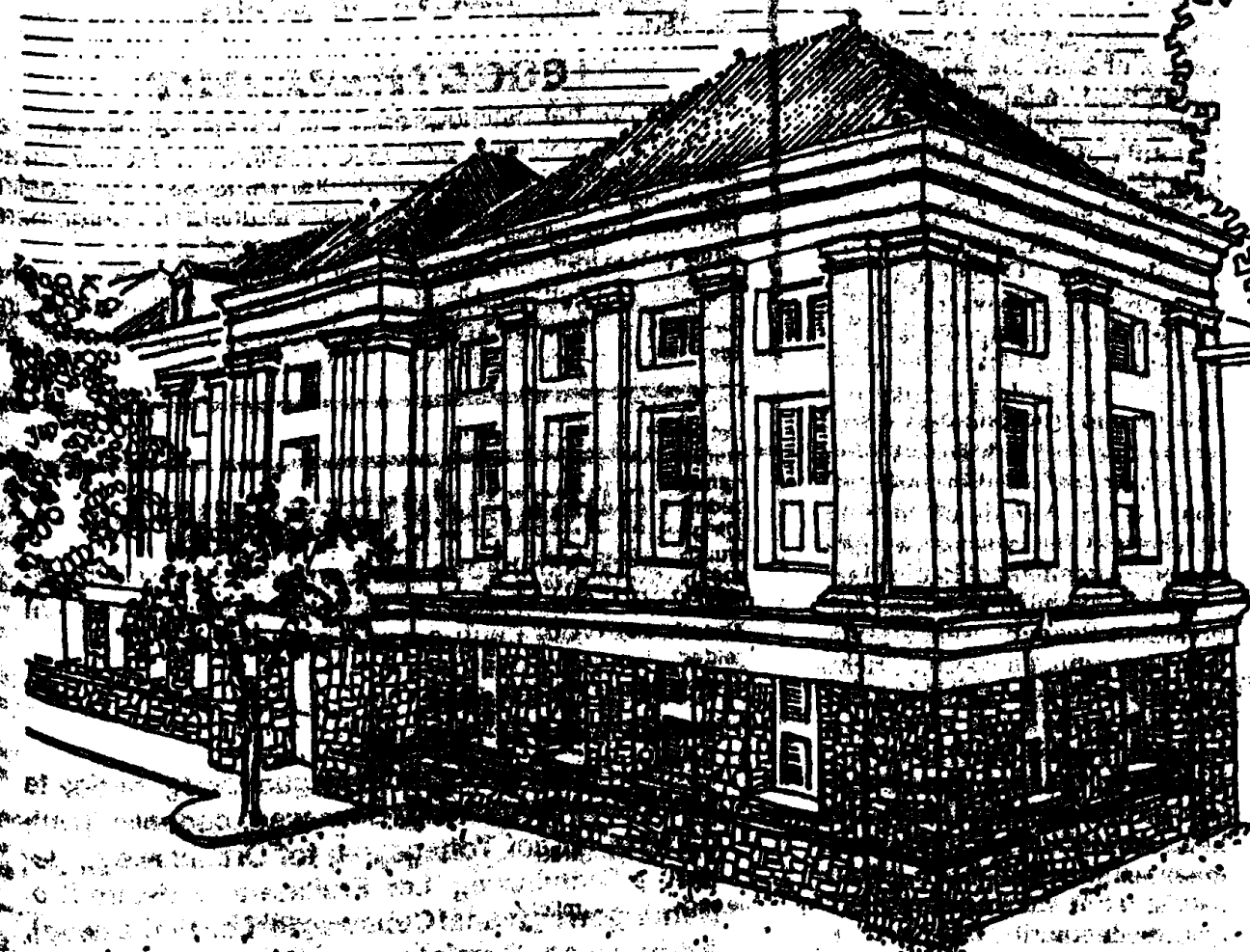

Hof van Justitie

WILLEMSTAD — Voorafgaande aan de receptie, welke gistermiddag onder andere president van het Hof van Justitie, mr. Jaime Saleh het woord. Hij ging in op de noodzakelijke veranderingen binnen de rechterlijke macht om deze optimaal te laten functioneren. Alle sprekers spraken dan wel hun bewondering uit over het resultaat van de restauratie en uitbreiding, geen van allen konden het nalaten een opmerking te maken over de soms minder leuke omstandigheden waarin tijdens die periode gewerkt moest worden. Op de foto: de president van het Hof achter het sprekesstoelje met op de voorgrond staart rechts onder andere de Nederlandse staatssecretaris. Ook op de foto Maria Liberia - Peters van de PNP.

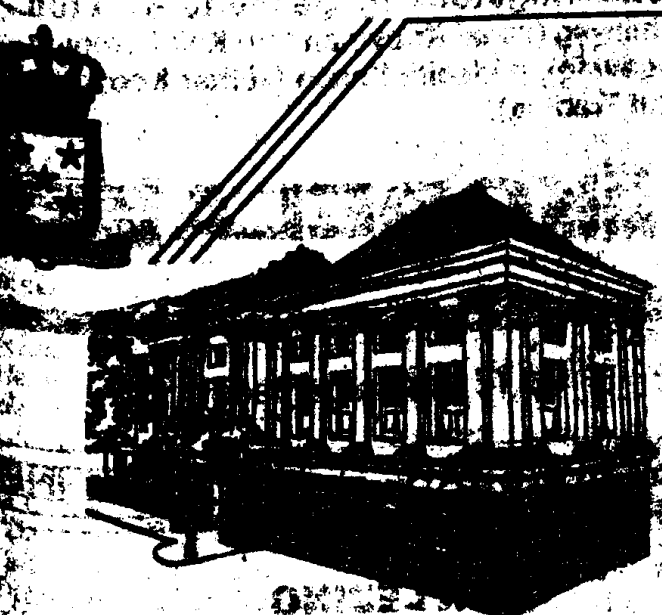
WIJ ZIJN ER TROTS OP DE ARCHITEKT VAN DIT PROJEKT TE ZIJN GEWEEST

AOB

Antilliaans Ontwerp- en Adviesburo nv

Architekten

Ook hier weer voor kwaliteit schilder-
behang en spuitwerken.

BSC

Bouw Service
Caribbean nv

El Gobierno
de la Ciudad
PABLEN
En otro prenda bonita
monta den nos siudat presioso.

MADURO & CURIEL'S BANK NV

Onze hartelijke
gelukwensen

Aan het Hof van Justitie, de Regering
en de bevolking met het
prachtig gebouw.

ABC Construction
AND ENGINEERING CO. N.V.

GENERAL
CONTRACTORS

Rancho 145
Telex 3341 ABC
tel: 771471/1016

Our Sincere Congratulations

May this renovated building serve as a
monument and symbol to humanity that justice
will never deteriorate on our islands!

GANEKO

Polarisweg 2/n t.o. Latra
Telephone: 616755

The BRIGHT idea of Curacao!

WILLEMSTAD — Behalve de president van het Hof van Justitie, mr. Jaime Saleh, mocht de president van het Hof van Justitie, mr. Jaime Saleh, het woord. Hij ging in op de noodzakelijke veranderingen binnen de rechterlijke macht om deze optimaal te laten functioneren. Alle sprekers spraken dan wel hun bewondering uit over het resultaat van de restauratie en uitbreiding, geen van allen konden het nalaten een opmerking te maken over de soms minder leuke omstandigheden waarin tijdens die periode gewerkt moest worden. Op de foto: de president van het Hof achter het sprekesstoelje met op de voorgrond staart rechts onder andere de Nederlandse staatssecretaris. Ook op de foto Maria Liberia - Peters van de PNP.

Hof van Justitie, gistermiddag
het woord. Hij ging in op de
noodzakelijke veranderingen
binnen de rechterlijke macht
om deze optimaal te laten
functioneren. Alle sprekers
spraken dan wel hun
bewondering uit over het
resultaat van de restauratie
en uitbreiding, geen van
allen konden het nalaten
een opmerking te maken
over de soms minder leuke
omstandigheden waarin
tijdens die periode
gewerkt moest worden.

aan uitbreiding te zien omdat de
het einde gingen te klein
leken. Het was Boank niet
ongemakkelijk, zo vonden
de sprekers. Het was Boank
die gedurende de maanden van
"voort" en geschieders hoer
een uur alle partijen aan-
vaardde oplossing wist te
vinden en de werkhypothese
en andere bewoens van het
rechterlijke de mond is
gepropt met zijn
handen.

Proficiat

aan
het Hof van Justitie,
De Regering en
onze Gemeenschap

Het was ons een genoegen U degelijk en representatief
kerktoernooi te hebben mogen betrouwen en
behoefte van de uitbreiding en renovatie van Uw ge-
bouw.

chrend

Het Bestuurscollege van
het Eilandgebied Curacao

felicitteert

aanieder die betrokken is bij de renovatie van het gebouw
van ons

Hof van Justitie

Wij kunnen er trots op zijn

Het Bestuurscollege van het
Eilandgebied Curacao.

WILLEMSTAD — Gedeputeerde van Onderwijs, Angel Salsbach, legde afgelopen donderdag de eerste steen voor een openbare school op Tera Kora. Op de foto gedeputeerde Salsbach, ingespannen bezig met het plaatsen van de eerste steen bijgestaan door een leerling van de school op Tera Kora.

APLA ontvangt overheidssubsidie

WILLEMSTAD — Alhoewel het overheids-beleid erin het kader van de bezuinigings-maatregelen opgericht is om de subsidie-kraan grotendeels dicht te draaien, zal de Antillean Public Library Association (APLA) van de Antilliaanse regering een subsidie ontvangen ter dekking van een gedeelte van de kosten in verband met een dit jaar op Curaçao te organiseren workshop inzake het bibliotheek-wezen.

De APLA, een vereniging van bibliothecarissen met leden op alle eilanden van de Nederlandse Antillen en Aruba, stelt zich ten doel het openbaar bibliotheekwezen op de Antillen en Aruba te bevorderen, gericht op de specifieke omstandigheden van het eiland. De vereniging tracht dat doel te bereiken door onder andere het leggen van contacten en het bevorderen van de samenwerking tussen de eilanden. Hiertoe probeert de APLA eenmaal per jaar studiedagen te organiseren met daarbij aansluitend de algemene leden-vergadering.

De APLA is van plan dit jaar studiedagen te wijzen aan informatie-verzorging, aangezien gebleken is dat de openbare bibliotheek niet de gehele bevolking bereikt. Het ligt in de bedoeling om tijdens deze dagen te kijken of en hoe daarin verandering kan worden gebracht. Teneinde de kosten zo veel mogelijk te beperken, zal tijdens de studiedagen geen gebruik worden gemaakt van buitenlandse sprekers, maar slechts van sprekers afkomstig van de Antillen en Aruba.

Wonen duurder geworden

WILLEMSTAD — Op Curaçao en Bonaire stegen in de periode februari/maart 1987 de kosten van "wonen" en "recreatie en ontspanning" het meest: respectievelijk 2,4 en 1,1 procent. De enige sector waar een prijsdaling geconstateerd werd was "kleding en schoeisel", namelijk van 1,4 procent.

Verder was de prijsstijging in de sector "vervoer en communicatie" 0,8 procent, "voeding" 0,6 procent, "dranken en rookwaren" 0,5 procent en "gezondheidszorg" en "overige" 0,3 procent. De post "woninginrichting en huishoud" steeg noch daalde in prijs.

Massale huwelijksceremonie in Caribbean Hotel

WILLEMSTAD — "In een periode waarin Curaçao moeilijke tijden doormaakt en het percentage scheidingen drastisch toeneemt, willen wij de vrijheid en de oprechtheid nemen om de enige oplossing voor een gelukkig huwelijk presenteren en dat is Jezus Christus", aldus staat te lezen in een persbericht van de Fundashon Evangelio Completo.

De kerk Hesu Cristu E Kontesta organiseert in dit kader een massale huwelijks-ceremonie waarbij verschillende koppels elkaar het "jawoord" zullen geven en andere, reeds getrouwde echtparen nogmaals de huwelijks-belofte zullen afleggen. Deze ceremonie vindt plaats op vrijdag 19 juni om halfacht 's avonds in het Curaçao Caribbean Hotel.

In omgeving van Franse ambassade na bericht over verstrekken van visa

Havana: tientallen adspirant Amerika-gangers aangehouden

HAVANA — "Enige tientallen" mensen zijn aangehouden in de omgeving van de Franse ambassade in Havana, die kennelijk de hoop koesterden dat zij mogelijk naar de Verenigde Staten zouden kunnen uitwijken. Dit meldde de Cubaanse staatsradio.

Volgens de uitzending zoals die in Miami werd beluisterd, zullen deze "anti-sociale en stateloze elementen" zich moeten verantwoorden voor het uitlokken van ongeregelde heden. De mensenmenigte in de omgeving van de Franse ambassade was blijkbaar aangehouden door geruchten als zou de Franse regering uitreis-visa verstrekken, zo wist men bij de Cubaanse staatsradio te melden. De Migratie-autoriteiten echter hebben categorisch het bestaan ontkend van enige beschikking bij de Franse autoriteiten om visa te verstrekken, zo berichtte Radio Reloj. Volgens de radio-verslaggevers ging het om figuren die blijkbaar gefrustreerd zijn in hun verlangen om naar de VS te migreren "als gevolg van de perverse politiek van de regering van (president Ronald) Reagan, welke deze mogelijkheid negeert terwijl ondertussen het aantal illegale ontvluchtelingen toeneemt".

De oploep bij de Franse ambassade schijnt het gevolg te zijn geweest van een bericht van Radio Marti, de met Amerikaanse re-

gerings-steun opgerichte radio-zender welke speciaal bedoeld is voor Cuba. Het ging hierbij om een citaat dat Radio Marti gaf uit een interview dat de Cubaanse leider Fidel Castro eerder toestond aan het Franse Communistische blad L'Humanité. Sprekend over enige prominente Cubaanse dissidenten vroeg Castro zich af: "Hoeveel van dit soort mensen zou Frankrijk toelaten? Zou men allen die Cuba willen verlaten, allen die naar de VS willen migreren, toelaten? Wat ons betreft, bestaat er geen enkel probleem. Wij zijn graag bereid aan allen die dit willen, toestemming te verlenen om te vertrekken, daarbij ervan uitgaande dat Frankrijk de visa verstrekt. Dan zullen we ons daartegen niet verzetten". Aldus Castro in dit interview. Iets later in hetzelfde gesprek zei Fidel Castro nog dat hij zich "niet zou verzetten tegen migratie van tienduizend of vijftigduizend mensen en ook niet tegen de migratie van honderdduizend mensen".

PNP vraagt om raadsvergadering

WILLEMSTAD — Namens de oppositie-partij PNP hebben onlangs een viertal leden van de PNP-fractie aan gezaghebber Ronald Casseres als voorzitter van de Eilandsraad verzocht een openbare vergadering van de Eilandsraad uit te schrijven.

PNP-leidster Maria Liberia Peters en haar fractie-genoten in de Eilandsraad, Dito Mendes, Betto Thomas en Donny Hernandez, willen een raads-vergadering ter behandeling van het beleid van het Bestuurscollege in het algemeen. Meer in het bijzonder willen zij in de vergadering de centrale bewakingsdienst aan de orde stellen.

Basis cursus rechercheur

WILLEMSTAD — Zeventien politie-ambtenaren afkomstig van Curaçao, Bonaire en Sint Maarten gaan in de periode van 15 tot en met 26 juni een basis Recherche-cursus volgen. Vakken die tijdens deze cursus gegeven worden zijn: sporeneer, optreden op plaats van het delict, verhoor-techniek, de wettelijke regelingen en schriftelijke rapportage.

Waarschijnlijk zijn de letterlijke citaten door Radio Marti een eigen leven gaan leiden.

Een ander roept herinneringen op aan het gebeuren in de Paas-week van 1980 toen meer dan tienduizend Cubanen samendromden bij de Peruaanse ambassade. Ook kwamen herinneringen op aan de massale uittocht via de exodus van Mariel toen niet minder dan 125.000 Cubanen een veilig heenkomen naar de VS zochten. De Amerikaanse autoriteiten kwamen toen al snel tot de ontdekking dat men van Cubaanse zijde de gelegenheid had aangegrepen zich te ontdoen van een paar duizend psychopaten en misdadigers. Sindsdien heeft men in de VS gezegd dat men nimmer meer een exodus à la Mariel zou toestaan. De Amerikaanse delegatie in Havana gaat nu vooraf het verleden van hen na die naar de VS willen afreizen. De VS laten ook geen Cubanen toe die via "een derde land" naar de VS willen reizen. Dit derde land was vaak Panama of ook wel Mexico of Spanje.

Na veel praten werd in december 1984 een Migratie-akkoord bereikt tussen Cuba en de VS, waarbij de VS in zoverre hun zin kregen dat zij de ongewenste Cubanen konden retourneren en Cuba vastlegde dat jaarlijks aan drieduizend Cubanen die daarom vroegen en hun gezinsleden toelating zou worden verleend door de VS. Aan de uitvoering van het akkoord was nauwelijks een begin gemaakt of Radio Marti ging de lucht in - een idee van president Reagan - welk station zijn uitzendingen speciaal richt op de Cubaanse bevolking om hen de Amerikaanse versie van het Cubaanse verhaal te vertellen. Radio Marti schoot de Cubaanse president Fidel Castro in het verkeerde keelgat, die toen maar het Migratie-verdrag in de ijskast zette, waarin het verdrag nog steeds staat.

Nu gaan er Cubanen druppelsgewijs naar de VS. Washington laat overigens in principe wel politieke gevangenen toe. In de afgelopen jaren zijn er verder in totaal zo'n honderd Cubanen met bootjes en op andere manieren gevlucht uit het paradijs van Castro. Zij kregen ook politiek asiel in de VS. Omdat de economische situatie op Cuba verslechtert zou de animo om naar de VS te vertrekken toenemen. Het Cubaanse radio-bericht wijst ook in deze richting.

AANBIEDING: GRAVEY TRAIN HONDENBROKKEN

10/5 lbs. 2 zakken van

fl. 77.88 nú voor

fl. 38.94

Geldig zolang de voorraad strekt!

CONSALES
CASH & CARRY

Majoorsweg

De Stichting voor de verzorging van lichaamsgebrekkige kinderen

Mgr. P.I. Verriet

heeft per 1 juli 1987 een vacature voor:

FYSIOTHERAPEUT
met NDT opleiding

alsmede

ERGOTHERAPEUT

Het Mgr. Verriet Instituut is een inrichting met 125 bedden, een interne mythischool, revalidatie-afdeling, sport- en zwembad, accommodatie en een orthopedische werkplaats. De afdeling Revalidatie bestaat o.a. uit 4 fysiotherapeuten, 2 ergotherapeuten, 1 bezigheidstherapeute, 1 logopediste. Sollicitaties met curriculum vitae en referenties te richten aan het Bestuur van genoemd instituut, Postbus 195, Willemstad, Curaçao Ned. Antillen. Informatie te verkrijgen bij J. Janssen, geneesheer-directeur tel. 81728 (werk) of 86177 (thuis).

Stroomonderbreking

Veel werkzaamheden kunnen wij voor U uitvoeren zonder U te storen, doch ditmaal moeten wij de stroomvoorziening onderbreken op:

- * Dinsdag 16 juni 1987 vanaf 09.00 t/m 14.00 uur.
- * Jamaicaweg, gedeelte Mayaguanaweg, gedeelte Lawaweg, Inaguaweg, Berryweg, gedeelte Trinidadweg (vanaf Tobagoweg tot Orchillaweg), gedeelte Orchillaweg, Los Fraileswe, gedeelte Sto. Domingoweg (vanaf Cubaweg tot Los Frailesweg), Antiguaweg, Dominicaweg, Anguillaweg, Marigotweg, Gonaveweg, Monaweg, Kwattaweg, Tortugaweg, Arenasweg, gedeelte Balataweg, The Bottomweg, Marie Galanteweg, gedeelte Hispanolaweg (vanaf Cubaweg tot Winston Churchillweg), gedeelte Borinneweg, gedeelte Cubaweg (vanaf Blomonteweg tot Matanzasweg), Eéndrachtweg, Philipsburgweg, Kralendijkweg, gedeelte Kingstonweg, gedeelte Winston Churchillweg (vanaf Kooyman t/m Kaluf Trading en omgeving), gedeelte Kanga (achter Kooyman en Kaluf Trading).

op 16 juni organiseert

EEN LEZING
en INFORMATIEAVOND

René Martina: Enige natuurlijke geneeswijzen, die U thuis kunt uitoefenen.

Dr. Charley Kirindongo: Het probleem van gasvorming en hoe dit te bestrijden.

Dr. Roy Martina: Moderne systemen van de Natuurlijke Geneeswijzen.

Komt U allen naar deze interessante lezing. Goed geïnformeerd zijn is de beste basis van preventie. Kom luisteren naar wat deze experts op het gebied van preventieve geneeskunde te vertellen hebben.

Datum : Dinsdag 16 juni
Plaats : UNA
Tijd : J. Noorduyneweg
Entree : 20 uur precies
gratis.

Lezing wordt gehouden in de Papiamentse taal.

CBI COMPANY, LIMITED

CBI will start large steel tank erection work in St. Eustatius in June, 1987 and the following qualified, experienced personnel are needed who are hardworking, safety conscious, in good physical condition, not afraid of high work and knowledge of tank work with letters of reference:

1. Automatic girth welder (AGW II) and automatic vert welder (AVW) operators; first class tank welders with ASME section IX qualification with proven X-ray quality workmanship.
2. First class 18-22 ton hydraulic crane operators with knowledge of crane maintenance.
3. First class tank fitters/grinders/chippers with knowledge of air tools usage and maintenance.
4. First class diesel mechanic/electrician with knowledge of maintenance and repair of Murphy generators, sullair/joy air compressors, grove cranes and miller weld machines.
5. office/payroll clerk, fluent in English/Dutch proper writing/typing/reading skills, knowledge of payroll and tax form preparation and responsible with handling company money.

Present application, resumé and qualification records by June 15, 1987 to:

CBI COMPANY, LTD.
c/o STATIA TERMINALS
P.O. Box 170
SINT EUSTATIUS, N.A.

Habib: VS achter vredesplan van Arias

GUATEMALASTAD — De Verenigde Staten ondersteunen het vredesplan van president Oscar Arias Sanchez van Costa Rica en ook de overleg-vorm waarbij allen betrokken worden, zo verzekerde Philip Habib. Als reizende ambassadeur van de VS voor Midden Amerika bracht hij een bezoek aan president Vinicio Cerezo Arevalo van Guatemala.

Lutherse predikant bestraft wegens klacht tegen leger

Moorden op verdedigers grondlozen in Brazilië houden aan

SAO PAULO — Een voormalige advocaat voor de zaak van de grondlozen in het Amazone-gebied blijkt donderdag vermoord te zijn in Brazilië. Verleden maand kostte een dergelijke inzet ook het leven aan een Spaanse priester. Een Lutherse predikant die ook was opgekomen voor deze ontrenten in de Braziliaanse maatschappij is wegens belediging avn het leger veroordeeld.

De 42-jarige Paulo Fontelles die in het verleden optrad als advocaat van de Pastorale commissie voor het grondbezit van de Braziliaanse bisschoppen-conferentie was al eerder met de dood bedreigd. Voor de eerste maal gebeurde dit toen hij ging werken voor genoemde bisschoppelijke commissie. Hij is vroeger parlements-lid van de Communistische partij geweest en werkte voor de commissie in de jaren 1978-81. Twee weken geleden werd hij gewaarschuwd dat een huurmoordenaar amper duizend dollar had ontvangen voor de op hem, Fontelles, te plegen moord. Volgens vrienden van de vermoorde jurist is dit gebeurd in opdracht van de grootgrondbezitters.

Fontelles is het zoveelste slachtoffer in de steeds langer wordende reeks van moorden op

nen die opkomen voor de rechten van de campesinos en indianen in het Amazone-gebied. In mei kwam in dit gebied ook pater Vicente Canas om het leven bij een aanslag. Ook deze Spaanse priester zette zich in voor hen die door de grootgrondbezitters als waardeloos vuil aan de kant worden geschoven. Er zijn al talrijke priesters vermoord om dezelfde reden. Nagenoeg nooit is een dergelijke moord tot oplossing gebracht.

In Curitiba in het zuiden van Brazilië werd de Lutherse dominee Werner Fuchs tot een half jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij had de militairen weten dat ze "gestolen land" bezet hielden waarmee zij hun uniformen hadden besmeurd. Volgens de kriegsraad leverde dit belediging op van het leger. Fuchs is sedert 1978 coördinator van de pastorale activiteiten voor de boerenbevolking in de staat Paraná. Hij had de "belediging" geuit tijdens een demonstratie in Papanduva, in de deelstaat Santa Catarina. Daar waren in 1956 campesinos onteigend omdat er een militaire basis gebouwd moest worden. De boeren hebben dertig jaar later nog geen schade-loosstelling voor de onteigening ontvangen. Ook deze vaststelling levert mogelijk bij de kriegsraad het misdrijf belediging op.

OPENBARE AANBESTEDING

Namens het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao wordt bekend gemaakt de aanbesteding van het werk:

Renovatie van de rioolgemalen Jan Doret en Seru Fortuna, bestek D.O.W. 87-28

Het werk bestaat in hoofdzak uit grondwerk, tijdelijke omloopleidingen, tijdelijke pompvoorzieningen, beton- en metselwerk alsmede de installatie van pompen en elektra-werken.

Aanbesteding

De openbare aanbesteding van het project zal plaatsvinden op het Bestuurskantoor, Concordiastraat 24, Willemstad, en wel op woensdag 8 juli 1987 om 10.00 uur A.M.

Bestekken

De bestekken en de daarbij behorende bescheiden zijn vanaf 17 juni 1987 bij de Dienst van Openbare Werken Curaçao te verkrijgen na betaling van een bedrag van NAf. 200.-.

Inlichtingen inzake de werkzaamheden zullen worden gegeven op woensdag 24 juni 1987 bij de Dienst van Openbare Werken om 10.00 uur A.M.

Het Hoofd van Dienst Openbare Werken,
A. Th. de Jongh, M.C.E.

TE HUUR:

t.e.a.b.

Beschikbaar per 1 september 1987 (Thans kantoor SVB)

Aan elkaar verbonden 3-Verdiepingsgebouwen gelegen te Hanchi Snoa 9, 9a, 9b, annex Maanstraat 2, Kuiperstraat 8, 8a, 8b, Totale vloeroppervlakte per verdieping 170m2, (Hanchi di Snoa 100m2 + Kuiperstraat 70 m2)

Zeer centraal gelegen aan het:

DR. DA COSTA GOMEZ PLEIN

Liefst als één geheel, doch ook mogelijk om afzonderlijke ruimtes te huren.

Vraagprijs NAf. 6.000.- p/mnd.

Aanbiedingen:

Telefoon nr. 72159 tussen 14.00 en 20.00 uur.

BONAIRE

AGENDA

Wijziging in considerans eilandsbesluit

KRALENDIJK — In de considerans (beginparagraaf van het eilandsbesluit) van 8 mei 1987 werd als datum van aftreding van het lid van de Kamer van Koophandel (KvK) C.I. Martijn Reed als datum van aftreding vermeld 6 november 1986, hetgeen onjuist is. Dat moet 16 februari 1987 zijn en derhalve heeft het BC besloten dat de considerans gewijzigd zal worden.

De reden van het aftreden van mevr. Martijn Reed was een opmerking van Kamervoorzitter Aubrey Sealy over de kwaliteit van de limonade die de echtgenoot van mevr. Martijn produceert. In de vacature van C.I. Martijn Reed is inmiddels voorzien door de manager van Flamingo Beach Hotel, Paul Maduro.

Personeelszaken in Passagraham

KRALENDIJK — Het BC van Bonaire maakt bekend, dat de dienst Personeelszaken (PZ) voorlopig is gevestigd in een van de kamers van het Passagraham. De dienst is daar te bereiken onder telefoonnummer 8825. Gedurende de kantooruren van 7.30 en 12.00 en van 13.10 tot 17.00 uur is de dienst onder het genoemde nummer rechtstreeks te bereiken.

Jeugdige dief in kraag gepakt

PHILIPSBURG — De zestienjarige A.G. die al meerdere malen met de politie in aanraking is geweest, werd gearresteerd, verdacht van het stelen van een huurauto en verschillende inbraken. De jongeman heeft een bekentenis afgelegd. De politie is op zoek naar eventuele medeplichtigen, hoewel de jongeman tot nu toe alleen heeft gezegd dat zijn jongere broer in een van de gevallen bij de diefstal betrokken was.

Jacht gestolen op Sint Maarten

PHILIPSBURG — Een dame meldde de politie dat iemand haar jacht had gestolen, dat in Great Bay voor anker lag. De naam van het jacht is Morana. Aangenomen wordt dat het in de richting van Puerto Rico is vertrokken. De betreffende autoriteiten in binnen- en buitenland zijn van de verdwijning van dit jacht op de hoogte gesteld.

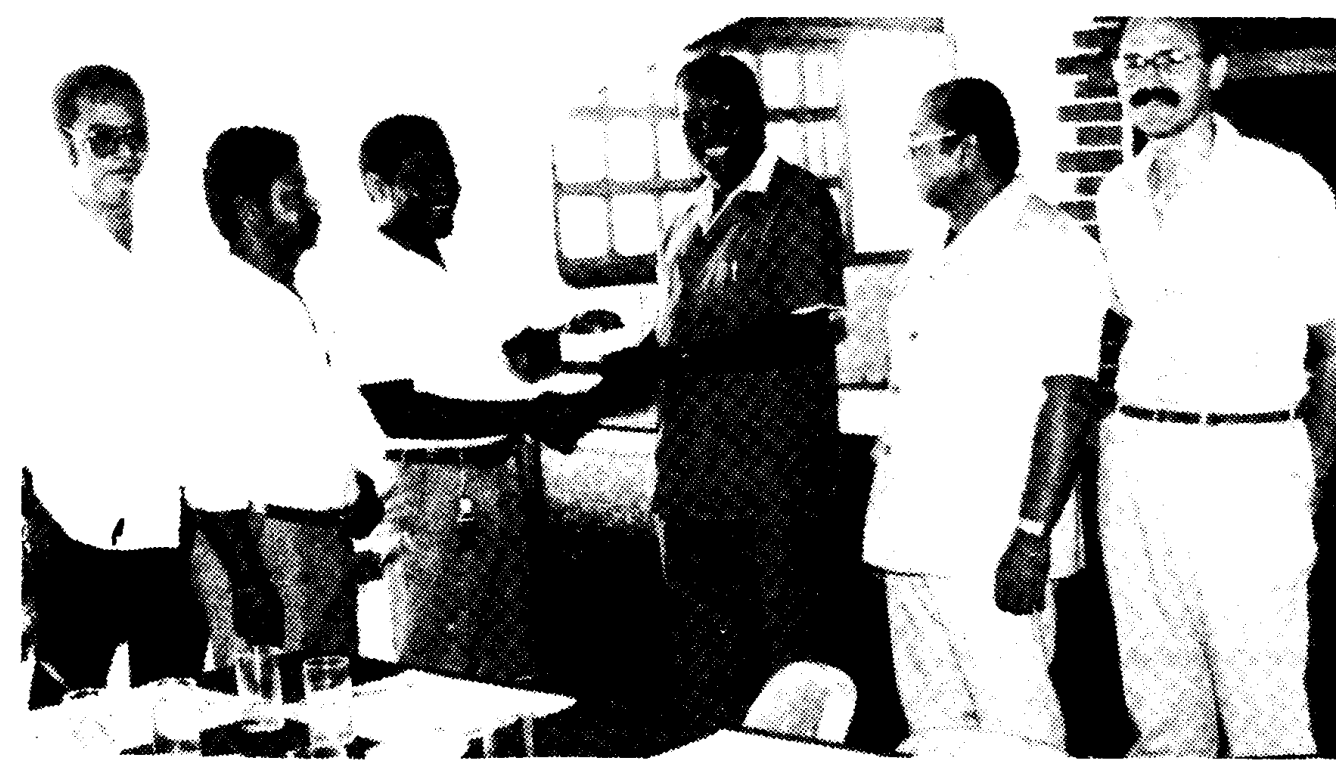
De voeding van kleuters

Voorlichtingsavonden van de commissie Kome Salu

KRALENDIJK — De commissie Kome Salu (Gezond eten) zal in de maanden juni tot oktober meer aandacht besteden aan de voeding voor kinderen van 1 tot vier jaar. Daarvoor zullen diverse informatie-avonden belegd worden.

Met de organisatie is belast mej. N.M. Gonzales die reeds geruime tijd verbonden is aan de commissie Kome Salu, maar in de toekomst in verband met studie doeleinden haar werkzaamheden in andere handen zal moeten geven.

De informatie-avonden worden gehouden in de verschillen-

KRALENDIJK — Donderdag vond de officiële overdracht van de bijdrage van de Landsloterij ten bate van het voetbalstadion van Kralendijk plaats. Het bestuur van de stichting had het project onder de aandacht gebracht van de Stichting Landsloterijen die besloot om een bedrag van f. 45.000 aan te bieden aan het Stichtingsbestuur die belast is met het beleid van het stadion en andere sportterreinen. Daarvoor waren uit Curaçao overgekomen de heren Betto Thomas, directeur van de Landsloterij en J. Prins voorzitter van de adviesraad van de Landsloterij. De donatie werd aangeboden in aanwezigheid van de heer De Kock die de Landsloterij via de HMK op Bonaire vertegenwoordigt. Het bedrag werd in ontvangst genomen door penningmeester Eliás Bernabela van de Stichting in aanwezigheid van secretaris N. Willem en de gedeputeerde van Sportzaken Ernesto Melaan. Op de foto vlnr de heren Willem, Melaan, Bernabela, Thomas, Prins en De Kock.

Ressorteert onder eilandssecretaris Nieuwe sociale dienst wordt SASO

KRALENDIJK — Het BC heeft besloten een nieuwe dienst in te stellen onder de naam Servisio pa Asuntunan Social (SASO). Deze nieuwe sociale dienst heeft als algemene doelstelling de uitvoering en de controle op de naleving van de Onderstandregeling, waarbij tevens het BC geadviseerd wordt in zaken van maatschappelijke zorg en de preventie daarvan. Ook de voorlichting van het publiek is een onderdeel daarvan.

In het eilandsbesluit worden ook enkele bijzondere doelstellingen genoemd en de afdelingen waartoe ze behoren. Zo dient de administratie te zorgen voor de verwerking van de inkomende stukken, de registratie en de documentatie terwijl het algemeen maatschappelijke werk meer gericht is op de materiële hulpverlening, zoals onderstand verstrekking, de voorschotten, de distributie en coördinatie van de voedselhulp. De SASO heeft ook specifieke zorggebieden en daarvoor vallen het regelmatig overleg met de betrokken diensten, de advisering van het BC over het bejaarden, gehandicapten en jeugdigen. Ook zal er geadviseerd worden bij het aanvragen van financiële steun van de overheid. De jeugdigen in problemen krijgen alle aandacht wanneer er begeleiding nodig is, of wanneer jeugdigen uit het huis geplaatst moeten worden. De dienst SASO ressorteert rechtstreeks onder de eilandssecretaris terwijl het diensthoofd de algemene leiding heeft. Hij is trouwens ook degene die alle uitgaande stukken tekent. Indien het nodig is, krijgt echter wel elke afdeling een eigen leiding.

Jongeman zegt niets van marihuana in zijn bezit af te weten

PHILIPSBURG — In Upper Prince's Quarter werd door de verkeerspolitie een zeventienjarige jongeman aangetroffen die zich vreemd gedroeg. Bij een routine-onderzoek bleek hij elf pakjes met marihuana bij zich te hebben en dertien marihuana-sigaretten. Hij verklaarde er niets van te weten, omdat het niet van hem was. Niettegenstaande werd hij gearresteerd en overgeleverd aan de recherche die de zaak zal onderzoeken.

Bij ruzie: gewonde en ook twee beschadigde auto's

PHILIPSBURG — De 28-jarige F.M. had een discussie op de Welfare Road met C.I. aangaande de betaling van het een of ander, en stak laatstgenoemde met een schroevendraaier. I. op zijn beurt stapte in zijn auto en ramde de auto van M. verschillende malen waardoor die een derde auto die daar geparkeerd stond, raakte. De schroevendraaier werd in beslag genomen en M. is in verzekerde bewaring gesteld voor verder onderzoek.

ISLAMABAD — In het zuiden van Afghanistan is een vliegtuig met 55 passagiers aan boord neergehaald door leden van het verzet, aldus de officiële radio in Kabul. Slechts 2 mensen zouden het ongeluk overleefd hebben. Volgens het verzet ging het om een militair transport-toestel met 5 mensen aan boord dat munitie vervoerde.

Flinke buit

PHILIPSBURG — Een buschauffeur die zijn busje geparkeerd had om ergens zaken te doen, had in de wagen een tas met vijfduizend dollar. Hij was niet ver van de bus weg geweest, maar toen hij terugkwam, ontdekte hij dat de tas verdwenen was. In verband met dit geval werden de 30-jarige R.J. en R.N. gearresteerd en voor verder onderzoek ingesloten.

Met diep leedwezen maken wij het overlijden bekend van onze geliefde moeder, grootmoeder, overgrootmoeder, schoonmoeder, zuster en tante

Mevr. de Weduwe Anna Catharina Henriquez-de Windt (sjon Du)

Haar kinderen:
Ligia en Sjon Wé van Meeteren-Henriquez
Charles J. Henriquez Jr. en kinderen
Alberto en Adèle Henriquez-Lugo en kinderen
Olga C. Henriquez
Beatriz Henriquez
Astrid Henriquez
Alice E. Henriquez
Edith D. Henriquez
Harold en Emma Henriquez-Leo en kinderen.

haar broer:
Edmundo G. de Windt Hzn en kinderen

haar zuster:
Maria Cecilia Winkel-de Windt en kinderen

Ook namens Virginia Henriquez en Isora van Eyten.

De begrafenis zal plaatsvinden op zondag 14 juni vertrekkende vanuit El Tributo Otrabanda naar de protestantse begraafplaats aan de Roodeweg.

Condolance-bezoek vanaf 1 uur te El Tributo Otrabanda.

Verzoeken na de begrafenis geen rouwbeklag aan huis.

AGENCIA FUNERARIA "EL SEÑORIAL"

A FAYESE

João de Coito Pita

Na nòmber di su esposa : Maria Ferreira Pita
Yunan : Maria da Luz Ferreira Pita-Canastra i famia Jose de Coito Pita i famia João Daniel de Coito Pita i famia Agostinho de Coito Pita i famia
Rumannan : Jose de Coito Pita i famia na Madeira Ana de Coito Pita Cabral i famia na Madeira Francisca de Coito Pita i famia na Madeira
Su 7 netunan
Su sua : Agostinho Ferreira i famia
Demas famia : na Venezuela, Canada, Madeira i Africa
Colonia Portugues
Na nòmber di Staf i Personal di Bello Horizonte Supermarket i Rio Canario Supermarket.

NO ta risibí bishita di kondolensia na kas despues di entiero. Akto di entiero lo tuma lugá djadumingu pa 4'or di atardi saliendo for di Hospital St. Elisabeth pa santana na Groot Kwartier. Promé ku entiero lo tin un sakrifisio di misa na Buena Vista. Ta risibí bishita di kondolensia for di 12'or na Hospital.

Mis in Gdansk demonstratie voor Solidariteit

Paus tot jeugd: recht om eigen toekomst te bepalen

GDANSK — Niets kan ons weerhouden van het recht de toekomst van ons vaderland te bepalen, zo hield Johannes Paulus II de Poolse jeugd voor tijdens zijn eerste bezoek aan de Baltische havenplaats Gdansk sinds hij paus is geworden. De misviering in de open lucht in de geboorteplaats van Solidariteit werd bijgewoond door de leider van de verboden vakbond Lech Walesa en duizenden aanhangers van Solidariteit. Een geweldige politie-macht was daarbij op de been gebracht om ongeregelde heden te voorkomen.

Voor deze plichtigheid was een politie-macht opgeroepen welke men in Gdansk niet meer heeft gezien sinds de afkondiging van de staat van beleg in december 1981. Het was de eerste keer als paus dat Johannes Paulus II deze stad kon bezoeken. Bij voorgaande gelegenheden durfden de Poolse machthebbers het niet aan de Poolse paus daar op bezoek te laten komen. Hij had een ogenblik bij het monument dat is opgericht ter herinnering aan de slachtoffers van de opstand in Gdansk tegen de communistische machthebbers in 1970. Depausedrongerop aan dat er meer vrijheid komt in zijn geboorteland, "dat zo ernstig op de proef wordt gesteld".

Dit is ons vaderland", zo zei de paus tot de duizenden jongeren in deze vrijheidslievende stad, die hem het V-teken met hun vingers toonden. Tegenover dit gehoor legde hij de nadruk op het zelfbeschikkingsrecht van de jeugd ten aanzien van zijn toekomst. Hij sprak zich ook duidelijk uit ten gunste van Solidariteit.

Meer dan een miljoen mensen woonden de misviering in Gdansk bij. Op de eerste rij zat Walesa met zijn gezin, die eerder al door de paus persoonlijk was ontvangen. Leve de paus, leve de paus, goltde het door de menigte

heen. Ondertussen was er een zee van Solidariteits-vlaggen en borden te zien. Dit alles werd gadegeslagen door duizenden politiemannen, met waterkanonnen. Die politie was ook aanwezig bij het monument voor de slachtoffers van 1970, waar slechts een paar honderd genodigde de paus mochten volgen op zijn pelgrimage. Het bezoek van de paus aan Gdansk maakte wel duidelijk dat de gedachte aan Solidariteit in deze stad nog springlevend is.

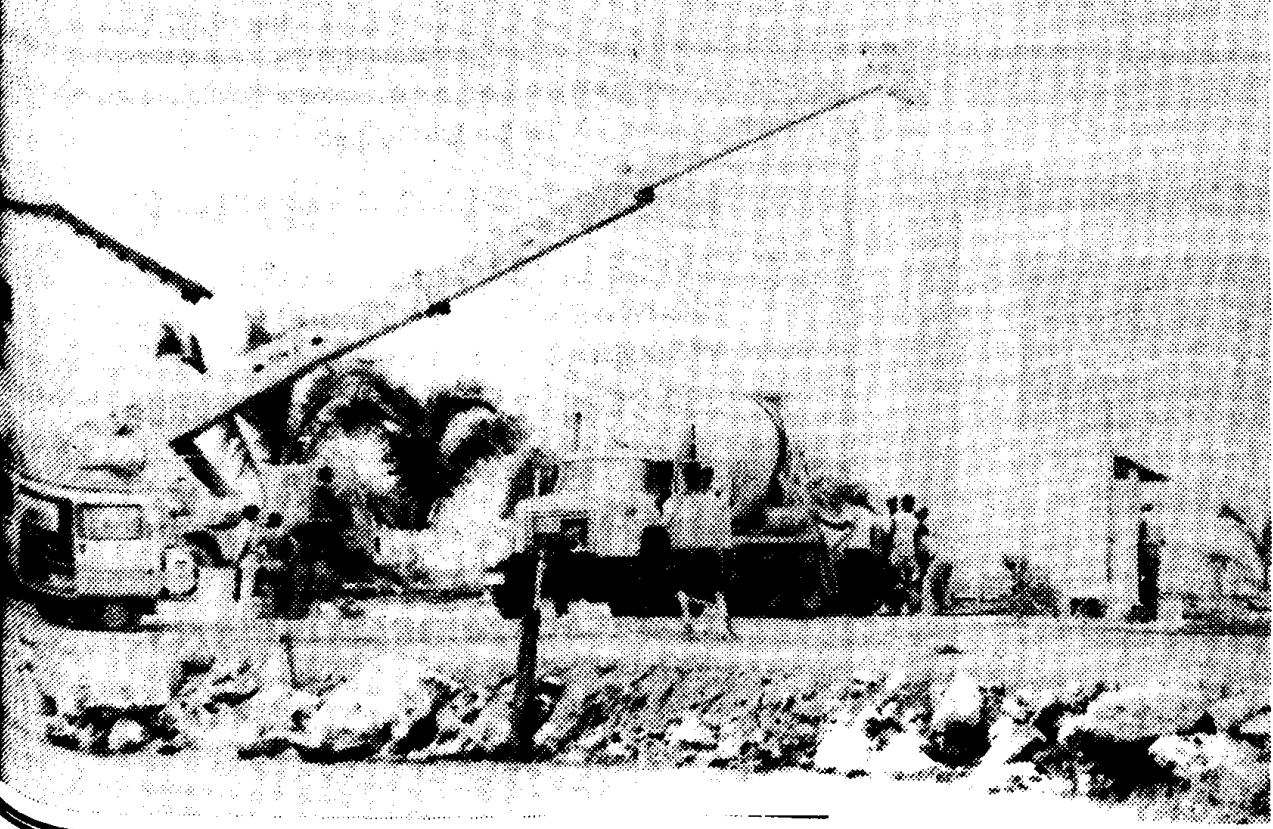
Ondertussen heeft de politie de leider opgepakt van een verboden pacifistische groep die in een open brief aan de paus kritiek had geuit op de communistische regering welke vijandig staat tegenover opposenten. Het is Jacek Czaputowicz die zich sterk maakt voor het pacifisme en voor het behoud van het natuurlijk milieu. Hij werd aangehouden in zijn appartement in Warschau.

Twee junta-leden in Chili voor burger als president

SANTIAGO — Twee leden van de militaire junta, in naam het belangrijkste orgaan van Chili, hebben zich uitgesproken voor de opvolging van president generaal Augusto Pinochet door een burger-president in 1989. Het ambt van president behoort aan een burger", zo verklaarde de luchtmacht-commandant generaal Fernando Matthei tegenover de pers. Hij zei dit kort na een ontmoeting met Pinochet, zijn hoogste baas. Dezelfde Matthei liet deze dagen weten dat het beter is dat regeringsfunctionarissen en militaire officieren zich onthouden van uitspraken over de komende presidents-verkiezing. Desondanks liet de minister van Defensie onder meer weten dat hij graag Pinochet zag terugkomen in het presidentieel paleis.

Weekend naar Bonaire?
CARABELA BUNGALOWS
of 2 slaapkamers met
15 cond. Ant. rate
15 gld. p.p.
Bonaire Beach
Hotel, tel.: 8647/8065.

KRALENDIJK — Het project om de geruime tijd geleden werd aangekondigd door de Venezolane investeerders van Technoconsult, krijgt momenteel gestalte op het terrein waar vroeger de Bonaire Yacht Harbour Corporation een aantal bungalows bouwde. Het ligt in de bedoeling dat Technoconsult vierentwintig appartementen zal bouwen bestaande uit twaalf appartementen op de begane grond en twaalf op de eerste verdieping. De fundamentele werken zijn al voltooid. De twee bedrijven die het werk uitvoeren zijn Technoconsult International en Bonaire Yacht Harbour Corporation die het recht op erfpacht hebben van de Golden Club N.V. Op de plaats waar het moment waarop de aanleg werd gestopt. De directeur van het project wordt gevoerd door Norman Evertsz van Taxation die ook betrokken is bij het bungalow-project dat door Invast is begonnen op Punt Vierkant.

ROTARY CLUB BONAIRE

De Rotary Club Bonaire deelt hierbij mede, dat de trekking van 15 juni

ZAL WORDEN UITGESTELD TOT 4 AUGUSTUS 1987

Loten zijn nog steeds volop verkrijgbaar bij de leden van de Rotaryclub Bonaire en elke zaterdag vanaf vandaag 13 juni op de parkeerplaats van Cultimara. Prijs per lot f.10,-.

Paso Flora

Speciale aanbieding
vanaf heden t/m 15 juni

	normale prijs	speciale prijs
* Rozenstruiken alle kleuren...	25,-	15,-
* Anthurium.....	25,-	15,-
* Haaghiscus vanaf.....		5,-
* Bougainvillea alle kleuren.....		12,50
* Petunia's en chrysanten voor slechts.....		7,50

en nog vele bloeiende planten tegen gereduceerde prijzen!
Wij hebben ook een grote sortering vruchtbomen.

PASO Flora Santa Rosaweg 194

DE REGERING VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

roep sollicitanten op voor de vervulling van de functie van
Hoofd van het Centraal Bureau voor Juridische- en Algemene Zaken
welke functie per 1 januari 1988 vacaert.

Het Centraal Bureau voor Juridische- en Algemene Zaken ressorteert onder de Minister van Algemene Zaken en heeft tot taak:

- de juridische voorbereiding en het redigeren van wettelijke regelingen;
- het verstrekken van juridische adviezen aan de Ministers, departementen en diensten in alle daarvoor in aanmerking komende gevallen;
- het opstellen van ontwerpen van landsbesluiten en van ministeriële beschikkingen ter uitvoering van wettelijke regelingen;
- het in andere vorm uitvoering geven aan bestuursbeslissingen, voorzover dit niet in het bijzonder aan een ander departement of dienst is opgedragen, alsmede
- de zorg voor de uitgifte van het Publicatieblad.

Functie-eisen:

- juridische opleiding op academisch niveau;
- leidinggevende, organisatorische en contactuele kwaliteiten;
- ervaring op het gebied van het proces van wetgeving en de wetgevingstechnieken;
- creatieve juridische aanpak, analytisch vermogen, kritische instelling;
- goede verbale en redactionele uitdrukingsvaardigheid;
- bereidheid deel te nemen aan commissoriale werkzaamheden.

Arbeidsvoorwaarden:
Salarisering volgens schaal 17 van het Bezoldigingslandsbesluit van de Nederlandse Antillen.
Indien ongehuwd Naf. 5572,- per maand.
Indien gehuwd Naf. 6965,- per maand.
Verder zijn de vigerende rechtspositieregelingen voor het Overheidspersoneel van toepassing.

Sollicitaties met curriculum vitae dienen binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie te worden gericht aan de Minister van Algemene Zaken, Fort Amsterdam, Curacao.
Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectieprocedure.
In verband met de door de Regering afgekondigde personeelsstop verdienen Landsambtenaren de voorkeur.

FOR ONLY \$ 150 U.S. MONTHLY

Now, you can purchase a residential lot in one of the most exclusive areas in the United States and pay monthly in U.S. dollars or florines. We are located in the fastest growing area in the state of Florida, where your investment is guaranteed. Completely developed with four golf courses, inland chapels, beach, golf and tennis clubs, Yacht Club, Private Air Port, Schools, Banks, etc. There are more than 500 homes already built.

Don't miss this opportunity to make the best investment of the moment.

Monthly payments from U.S. \$ 150.00 or its equivalent in florines.

KENESI INVESTMENT Co. INC.
6787 Brookline Dr.
Country Club of Miami
Hialeah, Miami
FLORIDA 33015, U.S.A.

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____
STATE _____
ZIP _____
PHONE NUMBER _____
COUNTRY _____

CURACAO CARIBBEAN HOTEL CASINO

WILLEMSTAD ROOM PRESENTS

LOCAL AND INTERNATIONAL FABULOUS SINGER

MELVIN LANDBURG

Showtime 10.00 p.m.
Tuesday thru Thursday

Friday 11:00 p.m.
Saturdays 2 shows: 10.00 p.m. and 12.00 midnight
Monday: closed

Min. Consumption: f. 5.-
Covercharge: f. 5.-

FOR ONLY \$ 117 U.S. MONTHLY

Purchase a 12,500 m² lot (3.09 acres) in one of Venezuela's richest and most prosperous areas. Land development with areas reserved for Country Club, Swimming Pool, Church, Hotel, Artificial Lake, Commercial Area, Gas Station, Children's Playground, Farm, etc.

Located in the area of most rapid growth and valuation in Venezuela, where land prices are constantly increasing.
12,500 m² lot (3.09 acres) for \$ 5000 U.S. and easy monthly payments of \$ 117 U.S. (Or the equivalent in florines).

DON'T LOSE THIS OPPORTUNITY TO MAKE THE BEST INVESTMENT OF YOUR LIFE

Cut out this coupon and mail it with your address in order to send you further information

INVERSIONES INDELOP, C.A.
Edificio Cavendes, Piso 8, Oficina 806,
Avenida Francisco de Miranda
Los Palos Grandes - Caracas - Venezuela.

Please send me, without obligation, booklets and additional information on lots.

NAME: _____
ADDRESS: _____
CITY: _____
STATE: _____
ZIP: _____
COUNTRY: _____
TELEPHONE: _____

Father's Day

NU GAAN WE DE VADERS VERWENNEN!

— A **BBQ** WITH STEAK OR FISH
— 3 GRATIS AMSTEL TAPBIER
— A SEXY FASHION SHOW
— 5 BINGO GAMES GRATIS
— Naf. 25,- p.p.

VADERDAG 21 JUNI
van 1.00 - 4.00 p.m.
AT

princess beach
hotel & casino

For reservations call 614944

De lekkerste Roties
pom, pastei, chin. kip, bami, nassie, saoto-soep en saté's
kunt U krijgen te
Koraal Partir Kavel 87
Tel.: 674103

Kom een poesje uitzoeken in **DIERENASYL PARERA!**

Ondervindt Uw kind problemen bij het leren?
Gaat het slecht op school?
Wilt U zorgen dat hij / zij beter voorbereid is?

Bel voor meer informatie telefoon 672268 na 6:00 p.m. omtrent de

kursus effectief leren studeren
die de Stichting Edurek gedurende de vakantie maanden organiseert.

Curacaose tafereel op Delfts Blauw tegels bij

CURAVA
in de dierenruimte en bij Landhuis Brievengat

Specialist in koopwoningen.

Makelaars in en taxateurs van onroerende goederen. Adviseurs bij ontwikkeling en realisatie van bouwprojecten.

MAKELAARSKANTOOR
SALAS
TEL. 70197

Voor Antilliaanse juristen met belangstelling voor baan bij de rechterlijke macht staat de mogelijkheid zich aan te melden voor de

OPLEIDING RECHTERLIJKE MACHT

Deze opleiding bereidt voor op functies bij de zittende struiter en bij het Openbaar Ministerie. Voor juristen met relevante praktijkervaring kan de opleiding worden verkort. De belangstelling gaat met name uit naar juristen met specialisatie in het belastingrecht. Sollicitaties dienen gericht te worden tot de Minister van Justitie.

Nadere inlichtingen kunnen na afspraak worden ingevraagd ter Griffie van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen en Aruba en van de Geïntegreerde Eerste Aanleg.

On behalf of one of our clients, a multinational group with its main office in Curacao, we are looking for qualified candidates for immediate opening for:

FINANCE MANAGER

This position reports to the Managing Director and requires a highly motivated, dynamic individual to take responsibility for:

- * General accounting and internal control
- * Financial reporting, planning, budgeting and
- * Banking, taxes and legal matters.

Required qualifications:

- * BBA degree from U.S. university with major in accounting or finance (or equivalent in Holland / Europe)
- * Masters degree in accounting or finance
- * CPA or CMA preferred
- * Five years experience in financial administration of a multinational organization
- * Knowledge of both I.B.M. mainframes and microcomputers is essential
- * Fluent in English and Spanish and knowledge of Dutch and Papiamentu desirable
- * Knowledge of Netherlands Antilles taxation system.

For prompt consideration, please submit detailed resume and salary history in confidence to:

Price Waterhouse
P.O. Box 46, Curacao

GOBIERNU DI KORSOU

KAMPAÑA PA ERADIKÁ SANGURA "AEDES AEGYPTI" I LIMPIESA DI KORSOU

Koordinadó di Kampana ta participa ku durante siman di djumana dia 19 di yuni te i ku djabierna dia 19 di yuni 1987, trik ta pasa kohe shushi siguiente bario i kaya:

— Leliëberg - Barber - Bou Barber - Wacawa - Sta. Cruz - Cabajé - Nicolás - Philip - Savaneta - Lagun - Westpunt - Watamula - Kurá - Sabana Westpunt - Zorgvliet - Djeremí - Kenepa.

— Schotgatweg west - Heintje Koolweg - Bivack - Ceylonweg - Cyprusweg - Timorweg - Welatinaweg - Mirla Platéweg - Mirla Platé - Santa Theresa - Bonzaanheid - Mariëndaal - Biminiweg - Cubaguaweg - Jumentoweg - Haitiweg - Saonaweg - Goede Hoop - Gibraltar - Jenebú - Salina - Blanquillaweg - Providenciaweg - Anegadaweg - Desiradeweg - Coxumelweg - Margaritaweg - Bahamasweg for di Biminiweg te Blanquillaweg - Welatina.

— Klein Zuurzak - Porto Plata - Flor de Mayo - Buena Esperanza - Humberg - Jalousie - Roi Santu - Kas Grandi - Brakkeput - Brakkeput - Brakkeput Mei-Mei - Brakkeput Ariba - Jan Sofat - Jan Thiel - Jachtclub.

Ta supliká pa ora pone shushi afó, pa separá shushi manera p.e. frik wasmashin, stof bieu etc. i tayer for di sobrá shushi i pone nan apart.

LIMPIA BO KURA I TEN'E LIMPI.
ELIMINA TUR ARTEFAKTO KU POR KONTENE AWA
P.E. TAYER, BOTER, I BLEKI.
NO TIRA NAN RIBA KAYA, TAMPOKO DEN MONDL.

Pa mas informashon i of keho yama Sentro di Informashon telefon 626666

Dept. R.P. Koordinadó di Kampana Ing. W.M. Fariña

BOUWMATERIALEN JONGBLOED N.V.

Kaya Terpsichore 111 Tel: 79276-78309

PALU	BETONPLEX	SPESHAL	Betonmat 4,5 x 8 mm
PITCH PINE	SPESHAL	MULTIPLEX 18 mm	Palu Pitch Pine brutu
SCHAAF	Groove Pine	Vierkante pijp	KOZIJN
PLACHI PA DAK	KRENWÁ	ZIM RONDÓ	

PALU "GEWOLMALISEERD"

(PALU BERDE)

TE KOOP

MERCEDES BENZ

1. 230 CE bj. '83; km. st. 44.000
nieuwwaarde Naf. 76.000,-
vraagprijs Naf. 30.000,-

1. 250 CE bj. '71; showroom conditie

Tel.: 676465

CURACAO LABORATORIES N.V.
P.O. BOX 3353
ALMERE

Wij zoeken op korte termijn een:

ADMINISTRATIEVE MEDEWERKER (M/V)

Eisen: HAVO
PD Boekhouden
Goede referenties.

Geboden wordt een interessante werkomgeving.

Schriftelijke sollicitaties met Curriculum Vitae en pasfoto dienen bij bovengenoemd adres te worden ingediend.